

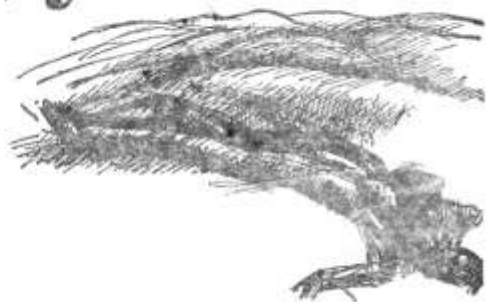
REJTŐ JENŐ

**plavovlasý
cyklón**

plavovlasý cyklón

Jenő Rejtő

Z maďarského originálu A szöke ciklon
(vychavateľstvo Magvető, Budapešť 1959)
preložil A. PLEVKA

ÚVOD

Autor sa kajúcne priznáva, že jeho román predchádzajú isté udalosti. Pravda, čitateľ i spisovateľ by ich mal najradšej za sebou. Býva to obyčajne nudná šablóna, najmä v dnešných časoch, keď sa určité druhy literárnej tvorby už ani nepripravujú remeselne, ale podľa hotových receptov a pravidiel kuchynského umenia. Napríklad: „Vezmi srdcia milujúcej sa mladej dvojice, roztlč ich, uvar v náruživosti, oslad' navrchu troškou požehnania pred matrikárom a všetko dobre pripečené servíruj čitateľovi.“

Myslím, bude rozumnejšie jednoducho sa priznať, že je nevyhnutné oboznámiť čitateľov s niekoľkými predchádzajúcimi udalosťami tohto románu. Spravme to; čím skôr, tým lepšie.

Čo teda potrebujeme k tomuto románu?

Vezmime chudobné dievča, čo sa živí prekladáním balád. Nie je to nijaký skvelý zárobok, lebo medzi svetovými kapitalistami vo veľmi mizivom počte figurujú takí, čo si majetky nadobudli prekladáním balád. Potom vezmeme starého trestanca, starostlivo mu očistíme srdce od všetkých zločinov, kým kdesi v jeho vnútrajšku nenada'abíme na ozajstný drahokam ľudskej dobrotý. Drahokam je hoden najmenej milión funtov šterlingov. Starý trestanec, Jim Hogan, bol voľakedy spolužiakom Mr. Westona, a Mr. Weston otcom spomenutého dievčata. Mr. Weston kedy-tedy navštevoval svojho priateľa trestanca, dakedy mu poslal balík, slovom, usiloval sa pomáhať Jimovi Hoganovi v nešťastí. Keď Mr. Weston umrel, jeho rodina prevzala po ňom ochranu nad starým hriešnikom. Naďalej mu posielali balíky a kedy-tedy navštívila Hogana miesto zosnulého Westona jeho dcéra Evelyn. Potrebujeme ešte ľahkomyselného mladíka; volá sa Eddy Rancing, a je to rojčivý a nekorektný páňko. Obýva manzardku susediacu s bytom miss Westonovej. Čo sa týka zamestnania, pracuje na akomsi vynáleze, ktorý treba primontovať na motocykel a vynesie milióny. Vynálezu chýba už iba podstata. Mladík zásluhou svojho poručníka a strýka Mr. Arthura Rancinga absolvoval nejaké dva semestre práv na univerzite. Teraz už dlhší

čas, vždy od prvého do štvrtého, starostlivo prehráva v kartách peňažné zásielky poručníka a strýka Mr. Arthura Rancinga. Vo voľných chvíľach je zalúbený do miss Evelyny Westonovej, do začiatku našej príhody beznádejne. Okrem Eddyho Rancinga prichodí nám predstaviť ešte Mr. Charlesa Gordona. Po odsedení šesťročného trestu má práve opustiť trestnicu. Päť rokov a tristo šesťdesiatdva dní to celkom dobre znášal, no teraz mu trestnica veľmi začína liezť na nervy; tri zvyšné dni sa mu vidia neznesiteľné. Dakedy sa to stáva. Istý môj priateľ turista, čo sa už niekoľko ráz vyškriabal na Mont Blanc, minulý týždeň vyzauškovoal domovníka, že nefunguje výťah, a on musí šliapať peši na piate poschodie. Gordon sa tri dni pred prepustením ponosoval na prudkú migrénu a klopanie srdca, takže ho uznanlivý väzenský lekár odporúčal do nemocnice.

Prvá kapitola

1

Milionár s vedrom v ruke na chvíľu postál.

Vzápätí to veľmi oľutoval, lebo ho mocným sotením upozornili, aby sa ponáhlal, lebo v dielni už čakajú. V dielni naozaj čakali milionára s vedrom jeho spolubývajúci. Spolubývajúci totiž zabíjali svoj voľný čas lepením papierových vrecúšok; pri tej činnosti ustavične potrebovali lepidlo, ku ktorému sa dostali prostredníctvom vyššie inzultovaného milionára.

Tento bohatý pán onen fakt, že ho sotili do boka, vzal na známosť s ľahostajnosťou neprimeranou jeho spoločenskej kaste. Milionár bol totiž – čo ako to znie neuveriteľne – obyvateľom anglickej trestnice v Dartmoore. Žil v tomto prostredí už osem rokov. To, že je milionár, nevedel o ňom nikto. A vôbec vedeli o ňom iba toľko, že je uzavretý, mlčanlivý, trochu ťarbavý starý pán, ktorého poslali na zaslúžený odpočinok s doživotným úplným zaopatrením v Dartmoore v dosť úctyhodnom veku, po plných tridsiatich rokoch služby, vyplnených na poli kriminality.

Penzionovaný kriminálnik si tu žije už prostým, pokojným životom: upratovanie cely, prechádzka, lepenie vrecúšok, dakedy potravinový balík a kedy-tedy návšteva. Jimmy Hogan mával iba jednu návštevníčku: miss Evelynu Westonovú. Ako jeho niekdajší spolužiak umrel, navštívilo ho každé dva mesiace dievča; vtedy prehovorilo so starým trestancom niekoľko slov, no on na to len čosi nevlúdne zamrmľal.

Miss Westonová bola poslucháčkou filozofie, čo nevrhá najpriaznivejšie svetlo na praktičnosť mladej dámy. Čudné, ale je to tak: tým, čo sa u najväčších majstrov priúčajú racionálne myslieť, obyčajne zriedka prichodí na um niečo také, čo by mohli využiť. Evelyn Westonová sa napríklad pokúšala vyžiť z prekladania starofrancúzskych balád do angličtiny. Ak máme na zreteli, že v čase našej príhody v Anglicku poplašným spôsobom klesal dopyt po

baladách pretlmočených z francúzštiny, doista sa nezačudujeme, že miss Westonová a jej matka žili veľmi chudobne v manzardke nájomného domu na Kings Road. Penzia po zosnulom Westonovi im sotva stačila na výživu. Našťastie mala Mrs. Westonová brata; hoci aj nebol bohatý, zo svojho dôchodku mohol občas menšími-väčšími sumami pomôcť sestre. Ten brat, Mr. Bradford, bol pánsky krajčír. Dost' zámožný, lebo okrem svojho remesla sa zapodieval i burzovými špekuláciami, zväčša úspešne.

Pokladal som to všetko za dôležité porozprávať len preto, aby čitateľ náležite vnímal obetavosť Evelyny Westonovej; totiž, že ani pri svojich skromných podmienkach neponechala starého hriešnika Jima Hogana svojmu osudu a občas mu odniesla do Dartmooru potravinový balík.

2

Keď Jim Hogan sedel už pätnásť rokov, jeho prípad sa dostal pred najvyššie fórum a na tomto konečnom stupni vynášajú len oslobodzujúce rozsudky. Starý Hogan čakal vo väzenskej nemocnici, aby ho prepustili na slobodu z pozemského sveta, a keďže stál pred takou mocnosťou, kde i najväčší hriech malichernie pri najmenšom blahu, mohol si byť istý, že o niekoľko hodín opustí Dartmoor.

Večer o ôsmej sa stalo niečo prekvapujúce. Starý Hogan vyhlásil, že si žiada spísať závet. Lekár si sprvu myslel, že hovorí z horúčky. Ved' o akomže závete môže byť reč n starého trestanca? Jeho telo patrí zemi, duša peklu, jeho šaty štátu. Ale keď sa väzeň pridržoval svojej čudnej myšlienky, a pretože poslednú žiadosť umierajúceho obyčajne neodopru ani riaditelia väzníc, o vyslovení poslednej vôle starého pána spísali zápisnicu, podľa jeho želania výlučne v prítomnosti kňaza a správcu...

... Na druhý deň starý Hogan už veselo hompáľal nohami, sediac na okraji Saturna, obzeral sa zo vzdialenosti niekoľko tisíc svetelných rokov na našu ubolenú planétu a spokojne si šúchal ruky.

Poručil miss Evelyny Westonovej okolo milióna funtov.

Nerád posudzujem niekoho podľa jeho slabosti. Zvedavosť nepokladám za hriech. Možno, že sa od zvedavosti chytré starne – dokazuje to aspoň tá okolnosť, že mnoho pomerne mladých dám chodievala pravidelne do kozmetických salónov, ale v nijakom prípade to nie je hriech. Ale zvedavosť má sestru-nedôchodča, ošklivý divý výhonok: načúvanie. Ani Eddymu Rancingovi nemožno odpustiť tú nehanebnosť, hoci mladík bol zaľúbený, a my dobre vieme, do akej miery oxyduje taký duševný stav dakedy aj najzocelenejší mužský charakter. Eddy Rancing tajne načúval. Manzardky sú oddelené takou tenkou stenou, že mu pri tej operácii stačilo tuho pritisnúť ucho na tapetu a vzápätí počul každé slovo, čo v susednej izbe povedala Evelyn Westonová svojej matke.

Evelyn čítala matke nejaký list. Tým listom bol závet starého Jima Hogana. Dostali ho popoludňajšou poštou:

„Na žiadosť trestanca Jima Hogana ochotne svedčíme, že menovaný podľa našej osobnej skúsenosti, ale i na základe mienky ústavného lekára pri plnom rozume a napriek svojej chorobe pri úplnom vedomí nadiktoval nižšie udané dispozície a overil ich vlastnoručným podpisom.

Duchovný G. H. Cladstone, správca Mr. Crickley.

Svoj majetok v hodnote milión funtov šterlingov odkazujem dcére Samuela Westona, Evelyne Westonovej, obyvateľke Londýna, Kings Road číslo 4. Majetok v hodnote milión funtov šterlingov je diamant veľkosti orecha, ktorý som dostal do daru. Znie to dosť podobne a podivne, ale dostal som sa k nemu za nepravdepodobných a podivných udalostí. Na konci vojny som i ja s niekoľkými anglickými vojakmi vstúpil do Kolčakovej kontrarevolučnej armády. Po skončení sibírskej anabázy podarilo sa mi za cenu neslýchaných utrpení vrátiť do európskeho Ruska. S dokladmi mŕtveho rakúskeho zajatca som sa dostal na vlak dopravujúci zajatcov a došiel do Moskvy. Tam sme s niekoľkými mne podobnými založili podnik, ktorého hlavným zdrojom zárobkov bolo ozbijanie boháčov na bezhlavom úteku. Také obete sme vysledili a navrhli sme, že ich prepašujeme do Poľska. Na ten cieľ sme si obstarali vojenské

nákladné auto! Na nejakom opustenom mieste sme ich potom prosto obrali o všetko a ponechali osudu. Tak sa nám dostal na lep aj onen starý pán: nízky, šedivý, bradatý, tichý človek, náš posledný utečenec. Sľúbil rozprávkovú sumu, ak ho prepašujeme do Poľska. Okrúhlych päťdesiattisíc dolárov! V ten deň sme ani neviezli iného cestujúceho. Starého sme naložili i s jeho debnami, balíkmi a odviezli na nejakých dvesto vierst, kde hradská viedla cez zasnežený les. Tam sme ho olúpili. Vlastne boli by sme ho olúpili, keby to bolo šlo. Batožinu nášho cestujúceho tvorilo šatstvo, knihy a iné bezcenné haraburdy. Daromne sme rozpárali podšívku jeho kabáta, daromne mu porozbĳali debny, ten človek si neniesol nič. Traja moji spoločníci sa pustili do neho, že z čoho chcel vyplatiť päťdesiattisíc dolárov. ‚Dám viacej ako tolko,‘ odpovedal cestujúci, ‚ak ma prevediete cez hranicu. Môj majetok totiž už nie je v Rusku.‘ Jeden z mojich spoločníkov vytrhol nôž a bol by starého hneď prebodol, keby som ho nebol odsotil. Teraz sa už nemám prečo ospravedlňovať: bol som podlý zločinec a ak ma dakedy prekvapili pri práci, nehl'adel som, kam pichám. Ale zato tvrdím, že ľudský cit nikdy nevymizol zo mňa úplne. Nedovolil som starého zavraždiť. Strhla sa z toho zvada, ba aj bitka, napokon i mňa vystrčili z auta a odjachali. Nejdem rozprávať dopodrobna, ako sme sa dostali po poľskú hranicu, cez mestečká a majere; z toho, čo mám povedať, je dôležitá iba skutočnosť, že sme dosiahli onen kritický úsek našej cesty, čo obe krajiny oddeľoval od seba do mierových rokovaní niekoľkokilometrovým pásom a čo sa nazýval ‚neutrálnou zónou‘. Bola tuhá zima. Blúdil som v snehu so zlým výstrojom, zranením na ruke a s ukonaným starcom. ‚Pán môj, uvidíte,‘ opakoval starý v tej viere, že mi dodá ducha, ‚ak sa živí dostaneme odtiaľto, urobím vás boháčom.‘ Len-len že som ho nezbil. ‚Nože si nechajte také rozprávky! Nemáte vy nič inšie okrem toho, čo máte na sebe!‘ I teraz mi je pred očami, ako pozrel na mňa: ‚Mýlite sa, pán môj. Šperky v hodnote niekoľko miliónov mám už dávno v Paríži. Môjmu synovi sa podarilo ujsť ešte včas. Nemôžete zapýtať tolko, aby ste boli neskromný.‘ Pochytila ma čoraz väčšia zlosť. ‚Viete čo!‘ osopil som sa na neho, ‚dohovorme sa azda tu vo fujavici, že mi príležitostne prinesiete do Londýna najcennejší zo svojich rodinných šperkov. Som

si istý, že stojí za to. ' Pokojne prisvedčil: ,Ak sa toho dožijeme, pán môj, tak vám prinesiem do Londýna náš najcennejší rodinný skvost. Hoci sa nerád rozlúčim práve s ním, lebo je to najkrajší diamant starej cárскеj koruny. ' Môžete si predstaviť, čo som odpovedal. Okolo nás sa v hustých stĺpoch lievikovite hnal víriaci sneh, víchrica nás bezmála zhodila z nôh, a to všetko robilo nezabudnuteľne strašidelným vzdialené zavýjanie vlkov. Medzitým sme zabľúdili. Nadišlo hrozné putovanie. Blúdili sme s vypätím posledných síl, klesali, kým sa v snehu znova nezjavili stopy kolies voza. Na ostatnom úseku cestu som musel starého niesť na poranenej ruke, pričom som sa i sám sotva vládal vliecť. A predsa by som ho nebol nechal ležať v studenej bielej pustatine. Škrípali som zubami, bol som zlostný, ale som ho vliekol. Napokon nadabila na nás poľská pohraničná stráž. Môjho spolucestujúceho dopravila v ťažkom položení do najbližšej nemocnice a cesta i mňa tak vysilila, že som musel vypiť celú fľašu pálenky, kým som sa dostal do poriadku. Medzi utečencami, natisnutý do nákladného vagóna, som došiel do Gdanska, odkiaľ ma anglický križník dopravil domov. Na starého som načisto zabudol. V Londýne som opäť našiel starých kamarátov a hneď sme sa pustili ,do práce'. Po niekoľkých úspešných vlámaniach nás chytili a zatvorili. Mal som už za sebou nejaký trest, a preto ma odsúdili na dva roky, hoci sa im podarilo dokázať mi len jedno vlámanie. Môj advokát ma upozornil, aby som si rozmyslel, až ma prepustia, zapliesť sa do čohokol'vek, lebo ak sa znova dostanem pred súd, vymerajú mi najvyšší trest. Ale čo si počne človek so štyridsiatkou za sebou, keď sa dovtedy ani nepokúšal o nič inšie, len lípiť a kraďnúť? Už štyri dni po prepustení som sa vlámali do obchodného domu Manhattan. Keby som bol vyčkal iba jediný deň! Záviselo od štyriadvadsiatich hodín, že som nezavršil svoj život ako bohatý, slobodný muž, ale umieram takto, vyplňajúc svoj doživotný trest do poslednej sekundy. Pri vlámaní ma prekvapil nočný strážnik. Ruvali sme sa. Napokon som ho prebodol a ušiel. Myslel som, že umrel. Rozhodol som sa pozbierať si veci a opustiť Anglicko. Bol som si istý, že ráno, len čo odhalia vraždu, budú podozrievať i mňa. Na to som nemyslel, že mi môžu byť na stope ešte v noci. A veru bolo tak. Strážnik neumrel. S ťažkým poranením sa odviekol k poplašnému

zvoncu. Polícia bola vo chvíli na mieste. Stačil povrchný osobný popis, ako ho podal ranený, aby detektívi poznali, o koho ide. Ja som o tom nemal tušenia. Myslel som, že strážnik umrel a že do otvorenia obchodného domu mám kedy ujsť. Býval som na Knightbridge číslo 8. Pri mojom byte, na prízemí, bol veľký obchod s galantérnym tovarom, kde predávali najmä keramiky a sochy. Meno firmy: Longson a North. Túto adresu si dobre zapamätajte...“

Eddy Rancing ani na chvíľku neprestal počúvať, ale medzitým vytiahol ceruzu a chytrou napísal adresu na stenu pri uchu.

– Podivná história, – povedala Evelyn.

– Pokračuj, – zašepkala vzrušene Mrs. Westonová, Evelyn pokračovala v čítaní a Eddy Rancing v načúvaní.

„...Ponáhľal som sa domov. Prvé prekvapenie ma stihlo v bráne, kde v neskorej nočnej hodine stálo mohutné, krásne auto. Vstúpil som do izby. Naproti mne sedel za stolom onen starý pán, ktorého som prepašoval cez hranice. Ale ako sa zmenil! Oči mu žiarili, tupú rezignáciu na tvári, s akou hľadel na mňa naposledy, zamenila prívetivosť, pokoj a prevaha. Oblečený bol veľmi elegantne, na stole pred ním ležala palička a klobúk. S úsmevom mi podišiel naproti. ‚Ak sa dobre pamätám, pane, máme si vyrovnáť isté účty. Dovoľte, aby som sa vám konečne predstavil: som knieža Radziwill. Bol by som sa prihlásil už dávno, ale dlho som ležal ťažko chorý a neskôr mi dalo nesmierne mnoho námahy vypátrať vašu adresu.‘ Už ani neviem, čo som zajachtal. Položil mi ruku na plece a rozjarene, akoby chcel povedať dobrý žart, pokračoval: ‚Priniesol som dopravné, hoci to, čo ste urobili pre mňa, nemožno zaplatiť diamantom. Ak sa dobre pamätám, žiadali ste si môj najcennejší rodinný skvost.‘ Podal mi diamant v malom čiernom puzdre. V živote som nevidel taký veličizný, čistý drahokam. Ani neverím, že by bol na svete podobný kameň. Iba som stál očarený pohľadom, v pozabudnutí na všetko, na vraždu, na útek, zahľadený na iskriaci diamant... ‚Už vtedy som vám povedal, že sa nerád lúčim s týmto šperkom, lebo je to diamant z niekdajšej cárskej koruny. Ale to, pravda, nemôže byť dôvodom, aby som porušil svoj sľub. Kniežacia rodina Radziwillovcov odteraz vždy ochotne dosvedčí, že je tento diamant oprávneným vlastníctvom

*Jima Hogana, ku ktorému sa dostal počestnou cestou. 'Ďa-
d'akujem...' jachtal som tupo. 'Nemáte za čo,' odpovedal. 'Tento
diamant je bezvýznamnou protihodnotou za vaše služby. Žite šťastne,
pán môj.' Stisol mi ruku a odišiel. Tamdolu zavrčal motor. Pozrel
som za ním oblokom. Práve najlepšie. Za kniežacím vozom zastalo
pred bránou iné, oveľa väčšie auto. Zoskakovali z neho policajti
a detektívi. Tragikomická situácia! Stál som tam – s diamantom
neoceniteľnej hodnoty v ruke – ako prenasledovaný lúpežný vrah.
Mal som jedinú chvíľu na rozmyslenie. Diamant je môj, i keby ma
chytili. Ale koľkí poškodení, ktorých som ozbíjal, okradol, by sa
vzápätí prihlásili so svojimi nárokmi, len čo by počuli, že Jim Hogan
je vlastníkom diamantu, čo je hoden celý majetok? Musím ho ukryť!
Ale kam?... Policajti boli už iste na schodišti. Poobzeral som sa.*

*V tej chvíli sa ozval cengáč. Oblokom kúpeľne som vyskočil do
svetlíka. Naproti som vliezol otvoreným oblokom. Dostal som sa do
priestrannej miestnosti. Navôkol debny, stružliny, papier na balenie
a smeti. Z obloka kúpeľne zadunel za mnou výstrel. Bežal som ďalej.
V susednej izbe prenikalo oblokom z ulice ranné svetlo, takže som sa
mohol orientovať. Bol som v dielni patriacej ku galantérmu
obchodu. V kúte izby stála veľikánska hlinená pec. Odtiaľ už nebolo
úniku. Za výkladnou skriňou, na ulici, stálo poplašné auto a vôkol
neho striehlo asi päť-šesť policajných úradníkov, či sa nevynorím
odniekiaľ. Na stole som zbadal spoly dohotovené sochy... Menšia
soška na vrchnáku emailovanej kazety znázorňovala Budhu.
Náhodou som sa jej dotkol. Cítil som, že je ešte mäkká. Diamant som
vtisol do poddajnej masy Budhovej sošky a chytro som pretiahol cez
ňu formujúcu latku, aby som zahladil stopu. Diamant som musel
ponechať jeho osudu; spoliehal som sa na svoj dôvtip, že natrafím na
keramickú sošku ozdobujúcu emailovanú kazetu, ak sa dakedy
vyslobodím. I to je možné, že sa soška dovedy rozbije a diamant sa
dostane do iných rúk, ale mám aspoň nádej, že môže byť ešte i môj.
V takýchto obchodoch azda len vedú záznamy o predaji – tak doista
zostane nejaká niť, po ktorej sa pustím, aby som sošku našiel. Ak mi
po desiatich rokoch príde vypátrať päťdesiatich, ani to nebude
nemožná úloha. Onedlho som na policajnom aute uháňal do
Scotland Yardu. Strážnik neumrel, a predsa ma odsúdili na doživotné*

väzenie. Po roky som dúfal, že sa mi azda podarí ujsť, azda dostanem milosť, a potom pohľadám Budhovu sošku sediacu na emailovanej kazete. Teraz sa už nemám čomu úfat' a nechcem tajomstvo odnieť so sebou do hrobu. Diamant odkazujem miss Evelyne Westonovej a verím, že nájde Budhu a v ňom šperk. Ak by bolo potrebné, radziwillovská rodina dosvedčí, že som sa k nemu dostal počestne. Niekdajšie moje zločiny sa medzitým premlčali, takže z hodnoty diamantu nik nemôže požadovať náhradu škody. Nech miss Evelyn zistí, komu alebo koľkým predali od 9. mája 1922 jednu alebo viacej kaziet ozdobených Budhovou sochou, zhotovenou v tenže deň. Soška znázorňuje Budhu veľmi čudne. Nie v priamo sediacej polohe, lež s nachýleným driekom a s hlboko zohnutou hlavou. Viem, že firma Longson a North existuje podnes. To uľahčí prvé kroky. Ďakujem Westonovcom, že boli žičliví voči človeku, čo si to nezaslúžil. Nech ich boh žehná a zmiluje sa nado mnou. Jim Hogan.“

Eddymu Rancingovi stačilo, čo počul. Pochytil klobúk a bežal. Aké šťastie! Strýko je práve v Londýne. Popýta ho o peniaze. Dostane ich! Uchytí diamant Evelyne spreď nosa, potom ju obdaruje ním. Predstihnúť dievča bude hračka! S genialitou Eddyho Rancinga! A keď bude boháč, aj Evelyn sa prestane zdráhať. Pôjde za neho! Dva skvosty jedným úderom!

Bežal!

Druhá kapitola

1

A nebolo by škodilo, keby bol Eddy Rancing ešte trošičku načúval. K testamentu totiž správca trestnice pripojil i dodatok:

„Pokladám si za povinnosť oznámiť dedičom, že kým diktovali závet, v susednej izbe sa zdržiaval trestanec, ktorý neskôr tvrdil, že spal. O tej nemocničnej izbe sme mysleli, že je prázdna. Právom predpokladáme, že Charles Gordon, (ktorý údajne za falšovanie zmienek si odpykáva šesť rokov trestnice), nespál, ale načúval, a tak

je možné, že pozná obsah závetu. Nástojčivo to oznamujeme preto, že menovanému zajtra vyprší trest v Dartmoore a keď sa dostane na slobodu, možno sa pokúsi pozostalosť po Jimovi Hoganovi získať násilným a neoprávneným spôsobom. Charles Gordon je vysoký 1,93 metra, celkom lysý, náchylný tučniak, nápadné poznávacie znamenie: nos mu znetvoruje obrovská jazva po dávnejšom poranení. Odporúčame vyššie spomenuté vašej láskavej pozornosti atď'... “

Matka s dcérou bezradne sedeli naproti sebe. Nevedeli, či sa vôbec tešiť pozostalosti. Pokladu, ukrytému v útrobach sošky zhotovenej pred šesťnástimi rokmi! Ktovie, kde sa rozbila, či sa nedostala niekam medzi haraburdy, ak vôbec ešte existuje...

– Najprv poďme za ujkom Mariom, –: povedala energicky Evelyn.

2

Mr. Marius Bradford práve zatvoril dvere dielne za posledným zákazníkom, keď prišla za nim Mrs. Westonová so svojou dcérou. Bradford miloval svoju sestru a Evelynu azda ešte väčšmi ako sestru. Po švagrovej smrti všemožne sa usiloval nahradiť ho opusteným ženám. V skutočnosti on bol hlavou rodiny. Preto kedykoľvek ho Evelyn alebo jej matka vyhľadali, prikladali neobyčajne veľký význam všetkému, čo povie. I teraz si rozšafne a prísne položil závet pred seba, ustarosteným posunkom vybral z horného vrecka okuliare a dokument si pozorne prečítal.

– Myslím, – povedal po zdĺhavej úvahe, – že ten Jim Hogan bol veľký poval'ač. Práve teraz som mal tovariša: skvelý pracovník, jeho fazónke na zvrchník všetka česť, ale som ho musel prepustiť, lebo pil. Také niečo neznášam. Práve dnes mi vraví lord Peavebrook, môj stály zákazník, vraj „pozrite, Mr Bradford, v dnešných časoch...“

– Ujko, – skočila mu do reči netrpezlivo Evelyn, – prišli sme sa s vami poradiť. Čo robiť? Ten trestanec sa zajtra dostane na slobodu! Bolo by najlepšie, keby sme sa hneď teraz dali do toho, aby sme ho predstihli...

– A či som nespomínal, že starý North, majiteľ firmy Longson a North, je môj starý zákazník? U mňa si dával šiť i chudák Longson, ale pred dvoma rokmi umrel, lebo si zanedbal žľčové kamene... Dobre, dobre... zatelefonujem mu. Teraz je zaiste doma. Haló! Tu je Mr. Bradford. Úctivosť, Mr. North. Ako ste spokojný s novým zvrchníkom?... Prosím? Prepáčte, to je vylúčené, tú práma látku odporúčam len starým zákazníkom... Kdeže preto, Mr. North! Chcel by som sa vás opýtať, komu ste náhodou predali pred sedemnástimi rokmi tú sošku s veľkým diamantom?... Ale prosím, Mr. North! Nikdy v živote! Preto som teraz vyhodil svojho tovariša... Odovzdám slúchadlo dcére svojej sestry, lebo ho myká...

Evelyne sa podarilo zdrapiť slúchadlo:

– Odpusťte, že vás vyrušujeme, Mr. North. Chcela by som informácie vo veci dávnejšie predanej sošky... Ako? Mohla by som sa dozvedieť adresu toho úradníka?

Evelyn poznačila niečo na okraj módného žurnálu, čo sa povaloval na stole. Pritom zopakovala: – Austin Knickerbock... Longstreet 4... Ďakujem.

– No vidíš, – povedal Bradford, – neslobodno sa hned' naľakať. Vec povediem ja i naďalej.

– Mr. North vraví, – skočila mu do reči Evelyn, – že majú starého archivára, čo píše letáky a navštevuje starých zákazníkov za novšími objednávkami. Preto má predajné denníky vo svojom byte. Možno nájsť u neho všetky staré knihy. Austin Knickerbock, Longstreet 4. Poďme hned' k nemu, možno je doma. Tejto stopy sa chytí pri pátraní aj trestanec, ak chce získať diamant.

– Veľmi správne, – prisvedčil Bradford. – Ten, čo dlho váha, sľuže šaty skôr ako ten, čo smelo zastrihne do súkna.

Mr. Bradford s obľubou podopieral svoje náhľady podobenstvami vzatými z okruhu krajčírskoho remesla. Bol by vyslovil ešte jednu mravnú zásadu o súvislostiach medzi zlomyseľníkom a hotove kúpeným žaketom. Ale Evelyn za pomoci Mrs. Westonovej mu chytro podala klobúk a už ho vliekli...

Longstreet číslo 4, to bol chmúrny, nízky trojposchodový činžiak. V časti tohto domu od dvora, v samých útrobach tmavej chodby, si Mr. Knickerbock prenajal dva ošklivo zapáchajúce pelechý. Bol starý mládenec, ako starí archivári napospol, a trpel chronickou trudnomyselnosťou. Žil medzi mapami a knihami so sovými okuliarmi na nose a listrovými návlečkami na rukávoch a nabádal lenivých zákazníkov, ktorých mená vypaberkoval zo starších obchodných kníh, aby kupovali galantérny tovar. Vo svojich letákoch ich mierne karhavým tónom upozorňoval na nevyhnutnosť pestovať životnú úroveň moderného inteligenta, ktorej hlavnou podmienkou je bytová kultúra, teda umelecké sochy, vkusná keramika a krásne imitácie čínskych váz. Tomu, čo svoj domov nezariadi galantérnym tovarom, vyhýbajú známi a nenavštevujú priatelia.

Živým dôkazom tejto tézy bol sám pán Knickerbock. V jeho byte neboli sošky, jeho police neozdobovala keramika a nikde nestála ani jediná čínska váza. Zato zo starého koženého divána, na ktorom spával, v hojných gundziach vykúkala výplň a večeru si dával nosiť z náprotivnej krčmy. Podobenstvo pokrívkaľo len v jednom bode. Jemu priatelia nevyhýbali. Vôbec nemal priateľov. Po takých predpokladoch sa nečudujme, ak trochu podozrievavo prijal v neskorých večerných hodinách došlých hostí, Mr. Bradforda s dvoma ženami. Jeho podozrenie priam vzlietlo, keď Mr. Bradford nečakane vytiahol desať šilingov. Archivárovi sa trošičku pretiahla tvár od žiadostivosti a v očiach sa mu nečakane zablysko. Ale nesiahol po peniazoch. Vypočul si, u čo ide.

– Ľutujem, prosím, – povedal korektne, – ale niečo také stojí oveľa viacej. Už sa o tu zaujímali aj iní! – doložil s inštinktívnym lišiactvom a vzápätí videl, že trafil do živého.

– Vari ste to dali?! – vykrikla Evelyn.

– Nie! Povedal som dotyčnému, že mu to nemôžem prepustiť za menej ako päťdesiat funtov. Záujemca odbehol a vravel, že prinesie päťdesiat funtov.

– Nech sa páči! – zvolal Bradford a podal mu šek na päťdesiat funtov.

Neodvážil sa zvyšovať cenu. Zaviedol hosti do druhej izby, ktorej pach pripomínal rímske katakomby. Zväzok s vinetou 1922 vyhládal na polici siahajúcej až po povalu. Kniha bola vo veľmi dezolátnom stave. Štítok sa odlepil a zletel na zem. Knickerbock bol už ochotnejší, keďže nemohol čakať nový úspech od svojho nevlúdneho správania, a úslužne siahol po fľaške s lepidlom.

– Prilepiť štítok naspäť?

– Nie, netreba – povedali razom a vzrušene odbehli s knihou. Dvere sa zatvorili za nimi.

Pán Knickerbock najprv zhasil svetlo, aby nehorelo zbytočne, potom si sadol na kožený diván, ktorý krušne zavrždľal pod ním, a zapálil si čiernu cigarku. Zasnene vyfukoval dym. Ó, nebesá! Že si už raz všimol niekto úbohého archivára na tomto mizernom svete, kde s obľubou obklopujú napospol iba verejných úradníkov. Korupcia je predsa len pekná vec. Pofajčieval rozcitlivene, začal rojiť a zadumal sa v blaženej melanchólii ako mladá mamička. Z pohody ho vyrušilo nečakané zazvonenie.

– To je kto?

Najprv zapálil svetlo. Šiel otvoriť s podivnou predtuchou. Do bytu sa vrátil prudký mladík. Bol očividne rozčúlený a vzápätí spustil na Knickerbocka:

– Rozprával som sa telefonicky s vaším šéfom! Mr. North vraví, že sa aj iní zaujímali... Už tu bol niekto?

Archivárovi preniklo srdcom príjemné teplo. Čo možno vedieť? Podľa nekontrolovateľných povestí čert nespí. Azda i tento prišiel podplácať.

– Čo si želáte, pane? – spýtal sa diplomaticky.

– Som Eddy Rancing. Chcem kúpiť obchodnú knihu z roku 1922, – a v ruke sa mu zjavila stofuntová bankovka.

– Pane, – poznamenal pán Knickerbock nesmelo a priam plačky, – prečo potrebujete práve rok 1922? Máme všetky zväzky od roku 1678 po dnešný deň, medzi nimi rok 1924, vojnový ročník, dva zväzky...

– Netárajte! Pohl'adajte hneď rok 1922! Dám sto funtov, ak ho zaopatríte.

Knickerbocka pochytilo hrozné podozrenie. Tí darebáci ho oklamali! Zneužili jeho dôverčivosť! Ktovie, čo je v tej knihe. Ale to nenechá len tak! Zajtra pôjde na políciu! Pre každý prípad sa teraz pokúsi zistiť, koľko je hodna:

– Ľutujem, mladý človeče. Bol tu ktosi pred chvíľou a ponúkol za knihu dvesto funtov. Hneď prinesie peniaze. Ale ostatné knihy by som vám počítal i lacnejšie. Ak kúpite všetky, určím cenu en gros.

– Pozrite... – dychčal Rancing. – Dám dvesto päťdesiat funtov a vyplatím hneď na mieste...

Archivár zmeravel. Prišla mu prehltnúť neviditeľnú knedľu, takže chvíľu cítil, že ho zadusí. Pôjde na políciu!

– Pane! – zreval mladý muž, lebo si myslel, že Knickerbock váha. – Tu máte tristo funtov a už aj ju prineste! – Rancing sa bál, že sa ostatní zbehnú, a preto vzápätí prelicitoval sám seba. – Tristo päťdesiat funtov!

Knickerbockovi v druhej izbe sa hlava krútila ako tomu pánovi zo strašidelného románu, čo došiel domov k horárni a miesto svojej rodinky nájde už iba dymiace sa trosky. Ó tí zlodeji! Veru to odniesli za päťdesiat funtov! Lebo nevedel, čo predáva.

A teraz vie?

Áno.

Teraz vie, že prišiel o tristo päťdesiat funtov. Prišiel o poslednú veľkú príležitosť svojho života!... Zadumaný zrak mu zablúdil na zem. Zo zeme sa mu vyškerila nálepka:

DENNÍK O PREDAJI ROK 1922

Už vie! Zdvihol nálepku zo zeme. Rezko vytiahol prvú obchodnú knihu, čo mu prišla pod ruku, potom vinetu, spadnutú z predanej knihy, chytro navlhčil a nalepil na druhú knihu tak, aby zakryl pôvodnú vinetu. Tak sa označenie 1922 dostalo na knihu z roku 1926. Špinavá fľakatá nálepka a vyblednutý atrament iba potvrdia nepochybnú totožnosť. Pravda, je možné, že táto kniha neobsahuje to čosi, čo knihu z roku 1922 robí takou cennou, no ak to onen mladý muž v druhej izbe zbadá len zajtra, potom jednoducho poprie, že

dostal od neho peniaze. Počkal, kým glej uschol, potom vyšiel s knihou v ruke a smutne povedal:

– Kniha je tu, ale bohužiaľ, dal som slovo tomu, čo bol u mňa pred vami, a gentlemanova česť...

– Uvážte, tristo päťdesiat funtov!

– Moju česť nemožno kúpiť za tristo päťdesiat funtov!

– A?

– Za štyristo funtov. Príležitostná cena za gentlemanovu česť.

Vo chvíli mal v ruke štyristo funtov!

Len čo mladík odišiel, pán Knickerbock už nebol šťastný. Jasne videl, že zneužili jeho nevedomosť. Tá kniha je akiste hodna celý majetok!

Neveľa sa ako-tak upokojil, ale si nešiel ľahnúť. Možno niekto ešte príde. Keď si človek dobre rozváží, vinetu 1927 s istou zručnosťou by mohol zmeniť na 1922. Pre každý prípad bude dobre z niekoľkých kníh odmočiť nálepku a prepísať ich. Tuším nezaškodí, ak bude mať niečo také poruke...

Neskôr si chvejúcimi sa prstami zapálil novú krátku čiernu cigaru. Korupcia je predsa len pekná vec. S polovičkou peňazí si zahrá na burze, druhú polovicu rozpožičia na úžeru, ale iba na bezpečné krytie. Jeho neokradnú. Nechá celé toto špinavé škriblerstvo, veď má sotva šesťdesiat rokov, život má ešte pred sebou. Zájde si na weekendy na kontinent a zoznámi sa s peknými mladými ženami. Čakal do šiestej ráno. Pretože sa neúfal novým návštevníkom, trochu si ľahol a hneď hlboko zaspal.

O šiestej hodine päť minút ho zdurilo ostré cenganie. Práve sa mu prisnilo, že je generálnym riaditeľom galantérneho trustu a prepúšťa niekoľkých lenivých archivárov. Na zazvonenie sa naľakal a utekal otvoriť dvere.

Včasným návštevníkom bolo plešivejúce, na tučnenie náchylné individuum, vysoké asi meter deväťdesiat, a nos mu deformovala dávnejšia rana. Zdal sa to byť rozmarný, veselý chlapák, a mal na to všetky dôvody, veď ho celkom za čerstva prepustili z Dartmooru.

– Haló, starý! – zvolal veselo. – Ako si možno v takýchto opustených končinách prenajať práve najodľahlejší byt? Veď vás tu hocikto môže nerušene odpraviť.

– Čo si želáte? – spýtal sa Knickerbock trošičku neisto, lebo ho prvý raz upozornili na túto možnosť, hoci už desať rokov žil tu v hĺbinách chodby.

– Tak pozrite, starý, budem stručný: potrebujem záznamy predaného tovaru z roku 1922. Neľutoval by som za ne nejaký peniaz.

– Závisí od toho, koľko, – odpovedal Knickerbock a hneď si predstavoval, ako v druhej izbe prerába číslo 27 na 22. – Za knihu mi už ponúkali tisíc funtov, ale som ju nedal.

– Zle ste spravili. Odo mňa dostanete nanajvýš desať šilingov. Viete čo? Už aj odvolávam ponuku na hotové peniaze. Nedám ani halier. Alebo mi dáte to písmo, alebo vám jednoducho prebijem hlavu. Môžete si voliť. Hlava alebo písmo. – A lenivým pohybom chmatol Knickerbocka za krk. – Práve prichádzam z Dartmooru, kde som si sadol presne pred šiestimi rokmi. Ja som už zavraždil človeka i z roztržitosti. No, marš! Sem s knihou!

Knickerbockovi sa podlomili kolená. Teraz pripadne umrie za vlastné cigánstvo. Vystenal hlasom tenkým ako nitka:

– Nepovedal som pravdu... Knihu už nemám... predal som ju až dvom...

– Porozprávajte, čo o tom viete. Ale upozorňujem vás, ak sa opovážite kričať, umriete. Na schodišti ma čaká celá lúpežná banda.

Starý najprv trasúcou sa rukou podvihol k ústam pohár zo stola a napil sa. Potom vyrozprával všetko. Úprimne. Vedel, že sa zahráva so životom. Gordon dobre videl, že archivár neklame. Keď prišiel rad na falšovaný denník, bývalý trestanec sa ledva zdržal smiechu. Napokon so zlovestným výrazom okríkol Knickerbocka:

– Klameš, ty pes! A teraz umrieš!

Starý sa od strachu hodil na kolená a zopäl ruky:

– Úpenlivo vás prosím, pane... mám rodinu... Ja vydržiam tetu v Birkham of Sussex... – Bol to zúfalý argument, lebo svoju tetu nevidel už osem rokov, odkedy sa navzájom prekliati pre dva strieborné svietniky, ktoré si po smrti strýka obaja chceli odniesť. No cítil, že je to nedostatočný dôvod, a preto vytiahol peniaze. – Pozrite, pán trestanec. Kde by sa vzalo štyristo päťdesiat funtov

u chudobného archivára, keby to, čo som porozprával, nebola pravda?...

Trestanec mu rýchlym trhnutím mohutnej ruky vychmatol peniaze, akoby mu ich chcel hodiť do tváre, ale vzápätí ich nečakaným pohybom vopchal do vrecka, potom ľavačkou predviedol pánu Knickerbockovi riadny knockaut; trafil archivára do pravej čeľuste...

... Bol biely deň, keď sa Knickerbock prebral. Najprv si smutne ohmatal tvár a potom ešte smutnejšie vrecko. Mal štyristo päťdesiat funtov! Prechodne. Tu vo vrecku mal tú rozprávkovú, zázračnú sumu. Neskôr zhrozený konštatoval, že trestancova dôkladnosť nepoznala hraníc, lebo si prisvojil aj tie dva funty, čo boli trpkým zárobkom pána Knickerbocka. Vlastné peniaze! Zlomok jeho platu. Bol by žil z nich až do prvého.

Stratiť rozprávkových štyristo päťdesiat funtov, to je iste znechucujúce, bolestné a smutné. Ale strata dvoch opravdivých funtov je úder! Tragédia! Aký to mizerný, skazený svet! Korupcia je preda len nepekňá vec. No, nech len príde ešte niekto podplácať!

Ale čakal zbytočne. Už neprišiel nikto.

4

Ako sa dostal Eddy Rancing k rozprávkovej sume, čo tak omámila starého Knickerbocka? Presvedčil svojho strýka. Mr. Rancing senior bol vidiečan, práve preto sa správal podozrievavo voči svojim chudobným príbuzným v hlavnom meste. Jeho podozrievavosť dosahovala vrchol voči synovcovi. Keď si vypočul fantastickú rozprávku mladšieho Rancinga o odpočúvanom testamente, dlho sa zamyslene prechádzal sem i tam, potom zavola Dartmoor. Ohlásil sa ako Hoganov príbuzný. Informovali ho, že starý trestanec umrel, ba dozvedel sa i to, že zanechal závet, ktorý dala ustanovížen prostredníctvom verejného notára doručiť dedičke. To zapôsobilo. Drahokam miliónovej hodnoty napokon rozhýbal podnikateľského ducha bohatého, ale malicherného príbuzného. A práve punktičkári znášajú najväčšie riziko, ak sa ich raz podarí vyšinúť z podozrievavej osamotenosti.

– Pozri, strýko Arthur, – vysvetľoval junior, – toto je konečne niečo pre mňa! Tu sa vyžaduje genialita. Len čo môj mozog zahryzne do stopy, prinesie ti diamant ako poľovný pes zastrelenú prepeličku. Ale to je nákladné. Možno potrvá celé mesiace, kým dosiahnem cieľ, možno treba podplácať, azda reprezentovať, akiste cestovať; na to všetko je potrebných najmenej dvetisíc funtov. Ak ma chceš financovať, prijmem ťa za spoločníka na päťdesiat percent.

– A ak vybabreš so mnou?

– Strýko! Veď ma poznáš!

– Práve preto.

– Počúvaj ma! Dám ti dlžobný úpis na päťstotisíc funtov. Ak diamant nájdem, z peňazí chcem i niečo mať. Zriadim obchod, kúpim dom alebo majetok a ty ma akokoľvek môžeš prichlopiť dlžobným úpisom. Ale k tomu nedôjde. Som práve taký počestný ako ty, slovom, môžeš sa spoľahnúť na moju zbojnícku česť.

Tak sa stalo, že osud konečne priniesol Rancingovi jeho veľkú príležitosť, a s dvetisíc funtami vo vrecku odišiel za archivárom, odkiaľ si natešene odniesol knihu. Ani netušil, že sú to vlastne záznamy z roku 1926. Pôvodný je len štítok. Knihu z roku 1922, čo patrí k nemu, má Evelyn. Náhodou i roku 1926 vyrábali „Snívajúceho Budhu“. To bolo totiž meno vzácnej sošky, aké dodával firme istý priemyselný umelec menom Thompson. Bolo ich pomerne málo. Z modelu „Snívajúceho Budhu“ sa do roka dostali do predaja nanajvýš dva-tri kusy. Ak niektorú predali, Thompson zhotovil novú. A na Racingovo nešťastie i podľa falšovanej knihy predali v máji jeden exemplár „Snívajúceho Budhu“. Podľa údajov v knihe ju 27. mája poslali spolu so soškou „Dvojica oráčov“ do kaštieľa a technického radcu Wollishoffa v Mügli am See.

Teda Eddy Rancing, aby predstihol všetkých, ponáhlal sa lietadlom do Zürichu, aby sa odtiaľ najkratšou cestou vybral do malebného Mügli am See.

5

Medzitým sa Evelyn dozvedela z pôvodného denníka z roku 1922, že emailovanú kazetu s keramickou ozdobou pod názvom „Snívajúci

Budha“ poslali 20. mája na objednávku fregatnému poručíkovi Harrymu Brandesovi do jeho bytu na Westminster Road 4. Bolo už neskoro večer, ale Evelyn chcela využiť niekoľkohodinový náskok, kým aktívne vystúpi aj trestanec, ktorý možno vie o všetkom.

Matka s dcérou z pisárovho bytu došli taxíkom na Westminster Road o polnoci. Bradford už odišiel domov. Na Evelynino cenganie sa ukázal v bráne šedivý muž v nočnom úbore – po kolená v dôstojnom, zlatistom zvrchníku, po členky v prostej bielizni, s klopkajúcimi papučkami.

– Ku komu sa bude páčiť’?

– K pánu poručíkovi Brandesovi. Domovník vyvalil oči, akoby sa vyzvedali na Krištofa Kolumba.

– Ako to myslíte?...

– Prečo?... – spýtala sa s obavou Evelyn. – Pán poručík sa už odsťahoval?

– Možno i z radov živých. Nečítate noviny, slečna? Pred necelým rokom písali o ňom každý deň.

Dievča podalo po kolená dôstojnému, šedivému domovníkovi šiling.

– Myslím, že to uniklo mojej pozornosti. Porozprávajte mi, prosím, niekoľkými slovami, čo sa stalo s fregatným poručíkom Brandesom.

– Nuž čistú pravdu akiste nevie nikto. Údajne odcudzil veľmi dôležité vojenské dokumenty. Hoci vyzeral na veľmi poriadnu partaj. Všetci si ho vážili. Ja ako domovník som znalec ľudí z povolania a ihneď musím vidieť na vchádzajúcom cudzincovi, či chce navštíviť umelkyňu na treťom poschodí, alebo je to len dobre oblečený zlodej, vravím, ešte i ja osobne, čo som ako domovník takéhoto mohutného činžiaka univerzitným profesorom vedy analyzujúcej na podklade vonkajšieho vystupovania, som sa mýlil v pánu poručíkovi.

Dievča si s potešením pomyslelo, že sa s domovníkom nezhovára ujec Bradford, lebo potom by ich pri výmene náhľadov bolo našlo ráno.

– Slovom, Mr. Brandes sa zamiešal do nejakého zločinu?

– A ešte ako! Prosím, ja ako domovník...

– To už viem: i vy ste sa v ňom mýlili.

– Tak je. Stáva sa to i domovníkovi. Kôň má štyri nohy, a predsa sa potkne. Čo potom, domovník dovedna s dvoma nohami. Môj ujec, čo bol tiež domovníkom...

Evelyn si vzdychla.

– Ako vidím, u vás je toto remeslo rodinná tradícia.

– Nepovedal by som. Starý otec bol napríklad hlavným koniarčikom u Earla of Derbyho; pritom nespomínam ženy z rodiny, čo už pre svoje pohlavie nemohli nastupovať do tohto pekného povolania. Tu, prosím, sú potrební chlapi. Múdri, nadaní chlapi.

– Aha, aha Teraz by som sa rada dozvedieť niečo o pánu poručíkovi Brandesovi.

– Zdanlivo to bol najstatočnejší chlapík, ale jedného krásneho dňa odcudzil vojenské dokumenty, a vtedy sa stratil.

– Predpokladám, že musel ujsť narychlo, a preto veci nechal tu.

– To bolo tak: jeho nábytok a iné veci sa ešte dlho ponevierali v byte, kým ich napokon neodviezla jeho matka, Mrs. Brandesová.

– Neviete náhodou, kde by som mohla okamžite hovoriť s Mrs Brandesovou?

– V terajších časoch skoro vylúčené. Kým nevyriešia problém raketovej premávky, nemôžete hovoriť s Mrs. Brandesovou okamžite, lebo je v Paríži.

– Slovom, – vzdychla Evelyn, – odsťahovala sa do Paríža.

– Tak je, – odvetil domovník, potom spoza jedného krídla brány vytiahol stoličku, sadol si a zapálil. – Od vynájdenia lietadla sa možno dostať do Paríža dosť rýchlo. Pamätám časy, keď sa to pokladalo za odvážnu cestu.

– Mohli by ste mi povedať parížsku adresu Mrs. Brandesovej?

Vrátnik sa odšmochtal do domu. Keď sa vrátil, mal na nose škrípec a listoval v notese s tvrdými doskami.

– Tu je... Nábytok sme poslali na túto adresu. Značíte si?... Také niečo je dobre si zapísať, už len preto, aby sa človek nezlostil, keď to zabudne Teda Paríž... Máte?... Mazarin 7...

6

Celú noc nezažmúrili oči. Cestovať do Paríža je u Westonovcov veľký problém. Cestovné výlohy, hotel, reštaurácia...

– Bože môj, z čoho? – vzdychla si vdova. – Veru, zase nám pomôže len Marius.

– Myslím, že s ujkom môžeme rátať.

A nesklamali sa. Evelyn stála na druhý deň predpoludním v peknej skúšobni, kde atmosféru predpoludňajšej práce tvoril príjemný pach čerstvo hladného šatstva. Mr. Bradford práve zastal pred kabátom, sfercovanom na figuríne, a znalecky si ho obzeral.

– Odcestuješ na pevninu, – povedal s niekoľkými špendlíkmi v ústach, trošičku nahol hlavu nabok a z vrecka na veste vybral tľapkavú kriedu, aby naznačil miesta na gombíky. – Peniaze obstaráme. Tejto veci musíme prísť na koreň, či bude z toho voľáčo, či nie. Osud je ako podnapitý krajčír: keď zastrihne do súkna, ešte nevedno, či z toho bude zvrchník alebo nohavice. Mám dvesto funtov hotových peňazí, dušička, tie ti dám na cestu. Ja si myslím, že v testamente toho trestanca vidieť prst boží, hoci takí ľudia sú podľa mňa nespoľahliví. Ale keby si nešla za diamantom, už ani mne by to nedalo pokojne spať. A krajčirovi je nerušený spánok dôležitý, pri duševnej práci je to nevyhnutné.

No Evelyn nepočúvala ujca.

Náhodou pozrela von oblokom a na náprotivnom chodníku zazrela vysokého plešivého muža so znetvoreným nosom...

7

Vynikajúceho učenca lorda Bannistera stihlo v prístave veľmi nepríjemné prekvapenie, keď večer zastavil a vystúpil zo svojej utešenej, mohutnej alfy-romeo. Priestranstvo vôkol lode pripravenej vyplávať do Calais obľahli novinári a fotografi. Lord, ako učenca napospol, bol skromný a bojazlivý človek. Nenávidel publicitu, čo po istých výkonoch neušetrila ani prírodospytco. Lord Bannister, hoci nemal ani štyridsať rokov, dosiahol veľmi peknú kariéru a za zásluhy nadobudnuté pri liečení spavej nemoci údajne dostane Nobelovu

cenu. Najnovšie mu anglický kráľ osobne pripäl na frak jedno z najväčších vyznamenaní a popularita jeho výskumov už dosiahla najrozmanitejšie uznania, keď sa zásluhou davu stane z niektorej vedeckej doktríny móda, i keď z nej v základe nikto nechápe ani slovo. Bannisterova teória spavej nemoci predestinovaných rás vtiahla s triumfálnou zástavou duševného snobizmu do kaviarní, na žúry a do zásoby slov po vyniknutí túžiacich bankových úradníkov, vedľa psychoanalýzy a relativity; nešťastnú teóriu delí potom už iba krok od nedeľnej prílohy niektorého denníka.

Chystal sa do Paríža prednášať na pozvanie Sorbonny. Odtiaľ odíde na pol roka do Maroka, kde má pokusnú stanicu na štúdium tropických chorôb a krásnu vilu, ktorú by smelo mohol volať kaštieľom. Tam trávi veľkú časť roka. Už túžil po tropickej samote.

Bol uzavretý, vážny a pritom skromný a nevybojný.

Mimochodom kdesi v hĺbinách jeho života sa skrývalo niekoľko rodinných tragédií. Pokladali ho za smoliara. Súrodenci mu pomreli ešte mladí a najnovšia jeho cesta bola v priamej súvislosti s happy endom nevydarených manželstiev: práve v ten deň vyriekli rozsudok v rozvodovom spore. Tešil sa, že sa mu podarilo zachovať tú trápnu vec v tajnosti. Žil v ustavičnom strachu, že niektorý novinár – lebo ho sledovala ozajstná svorka novinárov – predsa len príde na to, že sa rozvádza so ženou.

Je teda pochopiteľné, že sa lord Henry Bannister zháčil pred magnéziovou salvou fotoaparátov tak zdesene, že ustúpiac náhodou podrazil nohy nejakej dáme, čo sa ponáhľala tým istým smerom. Mladá dáma sa so škatuľou na klobúk i s príručnou taškou prestrela po celej dĺžke v samom strede mláky. Novinári, zhrození týmito dôsledkami, poutekali. Lord nevedel, čo si počať. Pri jeho výskumoch sa nevyskytol prípad analogický s danou situáciou. Dobře oblečená dáma sa zviechala a zahľadela sa na učenca ako mučenica.

– Prepáčte... – jachtal lord. – Celú škodu vám nahradím... Som lord Bannister.

– Ten vedec? – zvolala dáma oduševnene, pozabudnúc na svoju premenu na kominára. – Naozaj ma teší, že vás poznávam, Mylord.

– Potešenie je na mojej... – jachtal profesor a s istým sebaovládáním chytil podávanú zablatenú ruku oduševneného dievčaťa. – I mňa teší, vlastne ľúto mi je...

V strašných trapiech sa usiloval vymanévrovať zo zástupu, hoci pôvodne chcel vyčkať, kým mu nalodia auto. Ale už na to nedbal. Naozaj sa zlostil na to neobratné dievča. Možno sa o tom zmienia noviny. Ó bože! Ktovie, čo popíšu!? Našťastie nevyňuchali jeho rozvodový proces. Len aby nemal na lodi známeho. A tých lord Bannister nemal tak veľa. Zoznamoval sa len s tým, s kým sa v nevyhnutnej situácii dostal zoči voči. Bol totiž dobrák, nuž nedokázal byť vyslovene neprívetivý.

Tentoraz nemal na lodi šťastie. Prvý sa vynoril širokolíci redaktor Holler so zlatým cvikrom. Tlačová veľmoc, jeden z tých, čo už viac ráz hodnotili lordovu činnosť. A aké nešťastie! Cestuje tiež do Maroka, lebo vždy v Afrike trávi dovolenku. Hollerovi musí zasvätiť aspoň desať minút. A keďže nešťastie zriedka chodíeva samo, touto loďou sa vracia z londýnskej návštevy i primátor Paríža. Aj on pozná Bannistera, lebo bol pri tom, keď mu na Sorbonne udeľovali čestný doktorát. Takto potom desať minút prichodilo predĺžiť na polhodinu, zostrenú koktailom a mimoriadne výrečnou životnou družkou parížskeho primátora. Lord mal osobitný odpor voči výrečným životným družkám.

Primátor s potešením zvestoval, že akiste £ jeho zvolia do onej jednoty na ochranu istých cností, ktorej protektorom bol lord Bannister. Lord vyhlásil, že to bude preňho veľká česť, ak privíta primátora medzi členmi. Holler sľúbil, že v Paríži preruší cestu a napíše o Bannisterovej prednáške. Nanajvýš pôjde do Maroka lietadlom.

Niekoľko odporných dotieravcov žiadalo autogramy. Čo to za šialenstva s tými autogramami! Pritom sa mu vyškerajú do očí a bezočivo si ho obzerajú ako poval'ači nafúkané mladé dievča. Zato on sa musí tváriť prívetivo. V hlave mu hučalo, na čele sa mu perlil pot.

– Mylord, videli ste už východ slnka nad Kanálom? Tú kravinu sa, prirodzene, spytoval Holler. A treba odpovedať. Bez milosti.

– To ako východ slnka? – uvažoval učenec o nejakej odpovedi. – Ešte som nevidel. Ale, myslím, príležitostne...

– Dohovorili sme sa s pánom redaktorom Hollerom, – skočil mu do reči mešťanosta, – že si vo zvyšných tri a pol hodinách nepôjdeme ľahnúť, ale včasráno si pozrieme slnko, ako vyjde nad Kanálom.

– My sme totiž priateľmi prírody, – zdôvodnila fixnú ideu troch spoločníkov výrečná životná družka.

– Tomu sa teším z celého srdca, – vzdychol lord s chmúrnym výrazom tváre.

– Lady Bannisterová sa nezúčastní na večeri? – spýtal sa redaktor, lebo sa medzitým ozval gong a hostia odchádzali do jedálne.

Profesor sa zapýril. Už iba to chýbalo!

– Lady?... Myslím... – poobzeral sa bezradne. – Nemyslím, že sa zúčastní na večeri...

– Lepšie bude na začiatku cesty v kabíne... – poznamenal primátor.

„Čo je to za somárčina?“ rozmýšľal v mukách ako nejaký luhársky žiačik. „Mohol som povedať, že som ženu nechal doma. Prečo vôbec klamem?“

Pri večeri sa kdekto usiloval prehovoriť aspoň slovko so slávnym učencom. Keď sa vytackal na palubu, chytil ho pod pazuchu mešťanosta, aby ho vo veľmi dôležitej veci pozval na sekundu do svojej kabíny. Na zákrute vzbĺklo magnézium: Holler ho fotografoval. Lord sa nechal vliecť, v hlave mu hučalo, kruhy sa mu robili pred očami. No v tomto svojom narkotickom, námesačnom stave neomdlel ani vtedy, keď mnohovrávna životná družka rozopla pred ním blúzku a ukázala mu telo, lebo vraj v lete, len čo sa trochu opáli, mučí ju neznesiteľné svrbenie a potom celé týždne neznáša mäsité jedlá. To je vraj v trópech zaiste častý jav a čo sa predpisuje proti tomu.

... Bola poľnoc, keď sa lord Bannister vtackal do svojej kabíny.

Konečne! Konečne!

Klesol vyčerpaný do fotela, pripravil si čaj (to nikdy nezveril nikomu), zapálil si cigaru a aby upokojil rozrušené nervy, vzal si niečo na čítanie. Zanedlho hneď na mieste posediačky zaspal, vyčerpaný na smrť.

... Vtom sa odchýlili dvere na kajute a vstúpila vo fialovej pyžame dáma, s ktorou sa za takých nepríjemných okolností zoznámil. Poriadne ho potriasla za plece a povedala:

– Som Evelyn Westonová. Dovoľte, prosím, aby som u vás prenocovala...

Tretia kapitola

1

Keď sa Evelyn poriadnym kúpeľom zbavila lepkavého blata, vbehla do salónu. Nemohla si vysvetliť, prečo prichodí do rozpakov v profesorovej prítomnosti. Cítila, aké je to detinský hlúpe – klopiť oči. Zaraz po večeri odišla do svojej kabíny. Pripravovala sa na odpočinok, ale potom si predsa sadla k oknu a čítala.

Loďou cestovala prvý raz v živote. Kanál bol ako obyčajne trochu zvlhnený. Dostávala závrat. Odložila knihu, že sa trochu prejde na čerstvom povetrí. Na palube nebolo okrem nej nikoho. Na Kanál zaľahla tiesnivá, chmúrna noc.

Prechádzala sa až po kormu lode a pretože jej ostalo trochu lepšie, pobrala sa naspäť. Loď bola ako vymrela. Nikde jediného cestujúceho alebo námorníka. Ponáhľala sa. Ale keď už bola asi na dvadsať krokov od svojej kajuty, zrazu sa zháčila.

Pred jej dvermi ktosi postával! Trestanec!

Ruku si pritisla na srdce. Čo si má počať? Smiešne... Vari ju ten človek tu na lodi nenapadne? No daromné sa usilovala uspokojiť samu seba. Vzrušujúce udalosti dvoch dní, nezvyčajná cesta po mori a samota ju privodili do hystérie. Chvela sa na celom tele.

Plešivý obor stál rozkročený a pri žiarivom ohníku cigarety sa mu na chvíľu zvýraznili aj obrysy znetvoreného nosa.

Náhle rozhodnutá sa pohla. Ale ten chlap presne pred jej dvermi stojí nehybne, obrátený chrbtom... Čo robiť?... Bože!

Tesne vedľa seba si všimla osvetlený oblok na kabíne. Zuby jej hrkali v triaške a telo sa jej už nechvelo, ale kľčovite otriasalo.

Takmer v bezvedomí, s inštinktívnosťou človeka zachváteného panikou vstúpila do kajuty.

– Som Evelyn Westonová. Dovoľte, aby som a vás prenocovala... Prenasledujú ma!

2

Profesora by nebolo prekvapila väčšmi, keby mu v londýnskom byte vstúpil do izby zádumčivý vypchatý nosorožec, aby ho pozval na priateľský poker, ak mu nie je jeho osobnosť nepríjemná... Bol by ta býval lepší prípad pre Bannistera, lebo zoči-voči kartárskemu nosorožcovi by azda ľahšie uhádol primeraný tón ako s dámou vo fialovej pyžame, čo sa volá Evelyn Westonová a ju prenasledujú.

Najprv bol tej mienky, že bude najsprávnejšie ihneď vstať. Lenže jeho situáciu ohromne skomplikoval stolný obrus, ten odporňý polyp, čo sa mu medzitým nebadane strapcami obkrútil okolo gombíka. Tak potom zletelo všetko: šálky, cukornička, liehový varič. A napokon kniha ako nejaký Titus Dugovič* strhla so sebou do hlbiny fľašu s rumom.

Čosi neslýchané!

Prikvitla žena, a zariadenie miestnosti sa váľalo v troskách. Kabínu naplňal doznievajúci štrngot rozbitých predmetov a vysypaný práškový cukor tíško agonizoval v kaluži rumu na koberci.

– Čím môžem poslúžiť? – opýtal sa lord Bannister skleslo.

Dievča smutne upierala oči na niekdajšie zariadenie kabíny.

– Prosím vás... dovoľte mi, aby som tu strávila zvyšok cesty. Veď onedlho budeme pri cieľi... Prenasledujú ma...

– A čo, keby som vás odprevadil do vašej kabíny...

– Nie, nie! Nedovoľím vám vyjsť... aby aj vám ublížili... pre mňa! Číhajú na mňa vrahovia! Jeden z nich si práve odsedel šesť rokov... Odpusťte... už idem, – a brala sa von.

* Hrdina protitureckej vojny z 15. storočia: obetavo strhol so sebou do hlbín Turka, dobývajúceho sa ponad hradný múr. Hrdinský čin ospievaný básnikmi. Pozn. prekl.

Profesor videl, že sa dievča chveje. Nedovolil jej vyjsť z kabíny. Chytil ju za ruku. Bola studená ako ľad.

– Sadnite si, prosím. Najsamprv vypite trochu whisky.

Keď si sadla a ochutnala whisky, trošičku sa uspokojila. Lord Bannister bol naopak tým nepokojnejší.

– Ja to nepokladám za... celkom prijateľné, – vravel.

– Prenasleduje ma istý vrah... Tam stojí vonku... neodvážim sa prejsť ani do svojej kabíny... – jachtala Evelyn.

– Nuž ale v mojej kabíne nemôžete ostať takto... do rána. Nedovoľuje to ani vaša dobrá povest', ani moje zásady.

– Máte pravdu, Mylord... – šla k dverám, ale bola taká poľutovaniahodná vo svojom strachu, taká žalostne zbabelá, že jej profesor zastal cestu.

– Takúto vás nepustím. – Nervózne sa prechádzal a hrkal niekoľkými penny vo vrecku. – Myslím, nie je na tom nič zlého, ak v takom rozrušení strávite niekoľko hodín v lekárovej spoločnosti. Sadnite si, prosím. Onedlho svitne a pristaneme v Calais. – Nepovedal to priveľmi priateľsky a ešte dodal: – Nezaslívajte mi, že som nervózny. Ale napokon... gentlemanov život nie je pasáž.

Trochu sa zlostil. Jednoducho si sadol za stôl, otvoril knihu a začal čítať. Evelyn sa veľmi hanbila a smutne pozorovala Bannistera. Potom si kľakla na koberec a dala sa zbierať dôsledky svojej návštevy. Profesor mimovoľne pozrel na ňu. Hm... vyzerá ako dáma. Hoci je doista nejaká dobrodružka alebo čosi ešte horšie.

– Neustávajte sa, – ozval sa, – ráno to odprace boy.

– Pán profesor... naozaj mi je nesmierne ľúto...

– Teraz sa s tým už zmierme, prosím. Týchto niekoľko hodín sa už minie a dúfam nevzniknú z toho klebety, lebo to by som nerád. Čo vlastne chcú od vás, miss Westonová?

– Pátram po starom rodinnom šperku. A istý zločinec, čo sa náhodou dozvedel, kde je ukrytý, mi je ustavične za päťami.

– Veľmi ľutujem. A vôbec mi je ľúto ľudí, že mrhajú toľkým utrpením a úsilím na pominuteľnosti. Peniaze, rodinné šperky... Keby ste boli študovali filozofiu, vedeli by ste, čo povedal Aristoteles: „Nič nie je pravdivé, čo nie je večné.“

– Ja som študovala filozofiu, Mylord, no žiaľ, ako viem, to nepovedal Aristoteles, lež Hermes Trismegistos.

Vznikla trápna prestávka. Jeho lordstvo vždy vedelo, že filozofia je jeho slabinou. Práve preto ho fiasko bolelo väčšmi, ako by ho bolo zasiahlo pichnutie v takom bode, kde sa cíti nezraniteľnejší.

Odpovedal odmerane:

– Teraz nie je vhodný čas na výmenu vedeckých náhľadov. Inak ako viem, nie z týchto dôvodov ste mojím hosťom.

A znovu sa sklonil nad knihou. Gentleman je povinný obrániť dámy, keď sa dostali do údajného nebezpečenstva, ale nič ich nezaväzuje s nimi konverzovať. Obzvlášť ak opravia filozofický citát svetoznáameho profesora. A ešte obzvlášťnejšie, ak sú dosť opovážlivé na to, aby mali pravdu.

Evelyn si poplašene sadla Bannisterovi za chrbtom do kresla. Už sa neozvala.

Profesor sa díval do knihy, ale nečítal. Zlostil sa na túto ženskú. Po druhý raz prehrmí takto nad jeho pokojným životom blýskavicou nečakane zažiarivšej, živej plavosti. Ako cyklón!

Cyklón!

To je správne prirovnanie. Profesor už prežil ono dusné tropické bezvetrie, keď sa lenivo zachvieva lístie na stromoch, v povetrí sa vzpína horúca tíš, a zrazu len prichádza víchrica!

Ba čo robí teraz dievča? Predsa len pomaličky uznával, že trošičku neprívetivo zaobchádza s touto vo filozofii zbehlou búrkou. Isto sedí tu za jeho chrbtom smutná, pravdepodobne plače a neodváža sa ani pohnúť.

Obrátil sa, že sa priateľsky prihovori svojmu hosťovi.

Evelyn spala.

S otvorenými ústami, s hlavou naklonenou vedľa rohu operadla, spala ako dáke veľikánske dojča.

Profesor nevoľky uznal, že dievča je takto veľmi pekné.

Zamrmlal na to voľačo a čítal ďalej. Občas nepokojne pozrel bokom na Evelyn. Ale Evelyn neohrozene spala. Bola iste veľmi unavená.

3

Tak prešlo pol druhej hodiny. Dievča dýchalo pravidelne, profesor nepravidelne čítal. Svitalo.

Bannistera pochytil nepokoj. Onedlho prídu do Calais. Najvyšší čas, aby dievča šlo do svojej kabíny, kým sa zobudia ostatní cestujúci a oživne paluba...

– Miss Westonová!

Dievča naľakane vyskočilo. Chvíľu si nevedomovala, kde je. Potom sa zrejme veľmi zahanbila. Len mimoriadne udalosti posledných dvoch dní mohli narušiť natoľko jej nervovú sústavu, že až tak zveličila svoje nočné stretnutie s Gordonom.

– Pán profesor, prosím, prepáčte mi.

– Poznám nervový systém dnešných žien, – hodil rukou. – Teraz choďte pekne do svojej kabíny, aby vás nezbadali.

Odprevadil Evelyn po dvere a vedno s ňou vyšiel. Vtedy ich stihla katastrofa. Sám čert by ju nebol vyrátal lepšie. Presne naproti kajute stál mešťanosta so svojou rečnou družkou, v spoločnosti redaktora Hollera, a čakali na východ slnka. Evelyn a profesor ho uvideli hneď. Ju zazrel mešťanosta so svojou rečnou družkou, redaktor Holler i slnko hneď za čerstva, ako vychodilo nad Kanálom. Za Evelynu rozprávalo fialové kimono. Za profesora nervozita...

Dobrá chvíľu bolo ticho, potom sa hlučne ozval mešťanosta.

– Tak predsa si idete pozrieť východ slnka, Mylord? Ba ako vidím, i lady Bannisterova je ctiteľkou prírody!

Pritom ich Holler odfotografoval kodakom, čo mu visel na krku, práve keď nad Kanálom vychádzajúce slnko zasvietilo na vyjavený mladý pár. Hneď nato pristúpil k nim, aby sa predstavil.

– Teší ma, že vás poznávam, lady Bannisterová. Som redaktor Holler.

Predstavil sa aj primátor spolu so svojou výrečnou životnou družkou. Vôbec im neprišlo na um, že dáma vychádzajúca z profesorovej kabíny nemusí byť jeho žena. Evelyn sa neosmelila ozvať a lord Bannister iba čosi jachtal. Kým sa spamätali, traja nepríjemní priatelia prírody sa už taktne vzdávali, lebo si rozpaky mladého páru vysvetľovali tým, že lady Bannisterova bola v nočnom úbore. Dámy sa neradi ukazujú také.

– Teraz som voľačo vyparatila... – ozvala sa zdesene Evelyn, keď ostali sami.

– Milá slečna, vy ste ako cyklón, ibaže o niečo nebezpečnejšia. Viete, čo ste spravili? Ja som sa nedávno rozviedol! V čo najväčšej tajnosti. A tamtí sa teraz nazdávajú, že ste moja žena. Prirodzene, zaraz im treba vysvetliť omyl...

– Ale Mylord! Čo si potom pomyslia o mne? A čo si pomyslia o vás? Dúfam, že mám do činenia s gentlemanom, ktorý si uvedomuje svoju povinnosť chrániť dobrú povesť dámy.

– Ľutujem, slečna, ale ja sa už neožením.

– Ani ja som nemyslela na také radikálne riešenie. Hádám postačí, ak v Calais spolu vystúpime z lode. Veď sme o chvíľu tam. A dovtedy nech veria, že som vaša žena. Takto ani o vás nevyjde najavo, sir, že ste sa rozviedli. Potom v prístave, len čo poodchádzajú známi, sa vám poďakujem za láskavosť a sľubujem, že ma už neuvidíte.

– Ruku na to!

A naozaj už iba v prístave nasledovalo niekoľko trápnych chvíľ pri rozlúčke. Konečne ostali sami. Bannister čakal, kým mu vyložia na breh auto. Krásnu alfu-romeo si kúpil pred niekoľkými dňami. Evelyn si dala odnieť batožinu na parížsky rýchlik, potom sa rozlúčili.

– Úprimne vám ďakujem a veľmi sa hanbím, – vravela Evelyn.

Potom pomaly, smutne odchádzala.

Profesor sa díval za ňou. Ba kto je to dievča? Nie je to obyčajná ženská, toľko je isté. A je naozaj sympatická. Priam mu chýba... Poriadne mu rozvrátila život. Teraz aby v Paríži klamal na vospust sveta, kde nechal svoju ženu. A Bannister nenávidel klamstvo. Ponajprv preto, že podľa neho lož znepríjemňuje človeku život, a profesor si rád žil v pohodlí a spokojnosti. A predsa je to milá osôbka...

Znova ja mal pred očami spiacu ako dáke veličizné dojča, s pootvorenými perami a naklonenou hlavou.

Evelyn sa smutne chúlila do kútika Pullmanovho vozňa. Kým bola v profesorovej blízkosti, hoc len po niekoľko hodín, cítila, že je to celkom iné, keď po boku úbohého prenasledovaného dievčaťa stojí muž. Zas nemala nikoho.

Cestujúcich bolo málo. Podarilo sa jej nájsť oddelenie, kde nesedel nikto. Veselé oráčiny, riedkasté skupiny stromov sa mihali striedavo pozdĺž vlaku, čo v hrdej rýchlosti s pohrdavým hvizdom uhaňal popri menších zastávkach.

Buchli dvere na kupé.

– Dovolíte, prosím?

Vstúpil človek ozruta. Bol plešivý a nos mu znetvorovala jazva po dávnej rane.

Napodiv sa Evelyn tentoraz nepreľakla natoľko. Zdesenie, čo ju zachvátilo na lodi, bolo skôr hrou vyčerpaných nervov, než ozajstná zbabelosť. Zato sa tohto človeka bála i teraz, ale už nie tak veľmi.

Prikývla, ako keď niekto odpovedá na otázku, ale odmieta bližšie zoznámenie. Potom sa znova dívala von oblokom.

Niekoľko kôz obhrýzalo biedne gundže trávy na násype.

– Nepočínate si správne, miss Westonová, ak oddaľujete rozhovor. Nezaškodí poznať tých, čo sa zúčastňujú na hre.

Chladne, nenáhlivo sa obrátila k nemu.

– Nestojím o známosť s vami, lebo vás už poznám. Ste trestanec Charles Gordon, nedávno vás prepustili z Dartmooru a teraz sa pokúšate ukradnúť pozostalosť nebohého Jima Hogana. To nazývate stručne hrou!

Trestanec sa usmieval.

– Keby som chcel ukradnúť Budhu, vystríhal by som sa toho, aby som sa zoznámil s vami, lebo by ste ihneď mohli produkovať políciu podozrivého.

To znelo logicky.

– Čo teda chcete?

Muž s jazvou vytiahol puzdro s cigaretami.

– Dovolíte, miss Westonová, aby som si zapálil?

– Nech sa páči.

– Ponúkam vám dohodu. S mojimi skúsenosťami a dôvtipom budete pri ciele oveľa skôr ako keby ste pátrali po soške sama. Lebo, všakže, diamant treba získať prostriedkami do istej miery zločinnými. Šperk je síce vašim oprávneným vlastníctvom a ani vaše úsilie nie je protizákonné, lenže musíte získať sošku, ktorá patrí inému, a to i tak, keď je v nej niečo vaše. Tú skutočnosť majiteľovi Budhu sotva oznámite, teda cesta vedúca k cieľu je predsa len podvod, prípadne krádež. Môžem povedať bez neskromnosti, že ako zločinec som doteraz účinkoval s výbornými výsledkami a Scotland Yard môže poslúžiť o mne prvotriednymi referenciami. Podľa mojej skromnej mienky bolo by detinstvom odmietnuť môj návrh, ktorý si, prirodzene, predstavujem na päťdesiatpercentnom základe.

– Ak dobre rozumiem, chcete sa so mnou spochtovať.

– Správne.

– Môžem hovoriť úprimne?

– V mojom remesle zriedkakedy stretnete prejemnené duše.

– Správne. Teda ráčte vziať na vedomie, že niet na svete takého krásneho šperku alebo takého obrovského dedičstva, pre ktoré by som sa spolčila s nejakým darebákom.

Zločinec zadumane hľadel von oblakom a pomaličky, zhlboka si poľahoval z cigarety.

– Nevedel som, že si tak potrpíte na etiketu.

– Teraz už viete.

– Prípade má ešte jeden zorný uhol, čo je hoden pozornosti. Ja sa, prirodzene, chcem dostať k soške, aj keď neprijmete môj návrh. Pri svojom úsilí nemôžem vybrať v prostriedkoch. Možno vás okradnem, zabijem, zavraždím alebo niečo podobné... Napokon, obchodná česť ma nezaväzuje na nič, ak sa nedohodneme.

– Dost' možné. A pretože sme dohovorili, presadnite si, prosím, do iného kupé.

– Už iba maličkosť.

– Prosím.

Trestancova tvár trochu sfialovala od zlosti.

– Vážne si myslíte, že môžete bojovať proti mne?! – kričal. – Ako vidíte, hoci som nedostal do rúk záznamový denník, cestujem s vami za cieľom.

– Lebo ste ma sledovali.

– A budem vás sledovať aj ďalej!

Evelyn pokrčila plecami.

– Dúfam, že sa mi skôr či neskôr podarí oklamať vás. A ak nie, nech je diamant váš... – Vstala. – Mám potiahnuť záchrannú brzdu?

– Nie. Už idem. Iba vám oznamujem, že spravíte múdrejšie, ak mi dáte denník o predanom tovare, ktorý ste získali. – To už nepovedal, že si knihu všimol pri colnej prehliadke, keď otvorili Evelyninu batožinu, v menšom žltom kufri. – V tom prípade vám ponúkam päťdesiat percent...

– Rátam do troch, potom zatahnem záchrannú brzdu.

Trestanec, ako sebavedomý účinkujúci vo finále operety, zrazil členky:

– Do videnia.

– Jeden... dva... Dvere na kupé sa zaplesli.

Trestanec v jednom zo vzdialených oddelení tretej triedy vyhľadal svojho priateľa. Totiž, pridružili sa k nemu jeho dvaja starí kamaráti a šli s ním z Londýna.

– Dievčisko je hlavaté, – informoval svojho druhu číslo jedna. – Ako sme sa dohodli, Rainer.

Rainer, šedivý pán smutnej tváre, s cvikrom, pripomínajúci obchodného cestujúceho, hoci bol lúpežný vrah, odvetil plačlivým bezfarebným hlasom:

– Dobre, dobre... vybavíme to. Nemáte náhodou dnešné noviny?

5

Evelyn v duchu neprijala trestancove slová s takou istotou, ako ukazovala. Bolo naozaj pravdepodobné, že nemá veľa možností úspešne bojovať proti Charlesovi Gordonovi, ktorý na poli lúpežných vražd disponuje prvotriednymi referenciami.

Ale ako si má počínať? Spojiť sa s týmto individuumom? Radiť sa s vrahom? Čo hovorieva ujko Bradford? „Statočnosť je ako dobrý pánsky krajčír: nepúšťa sa do jednačky.“

Nech sa stane, čo chce! Bude bojovať!

Všade je polícia, všade sa nájde gentleman, ktorý ju vo vhodnej chvíli obráni. A ak nie? Môže prísť znova chudoba.

Napokon, čo jej môžu spraviť?

Keď vlak vbehol do Paríža, dostalo sa jej odpovede i na tú otázku. Nízky šedivý nosič jej vytrhol najprv menší žltý kufor a utekal k východu.

Evelyn čakala na neho pri druhom kufri, že sa prihlási opäť.

Ale nosič sa nevrátil ani o dobrých desať minút. A vôbec, onen nosič sa nevrátil už nikdy. Odniesol žltý kufor, v ktorom bol denník o predanom tovare. Keby bola Evelyn poznala náhodou i cestujúcich tretej triedy, bola by vedela, že nosič je totožný s Rainerom, ktorý tesne pred príchodom pomocou čiapky a plášt'a zmenil svoj zovňajšok tak, aby bol dosť klamlivý pri improvizovanej úlohe.

„Ešte šťastie,“ pomyslela si Evelyn, „že som z denníka vytrhla ten dôležitý list, vsunula ho do podložky na písanie a podložku dala do väčšieho kufra.“

Gordonovi sa prípad už nevidel taký ružový: usilovne prelistoval knihu a zistil, že chýba práve ten list, na ktorom medzi záznamami za mesiac máj bol i dátum predaja Budhovej sošky.

– Nechápeš, – povedal Rainer, keď hodnú chvíľu pozorne sledoval, ako sa Gordon oboma päťami bije po čele, – prečo ste taký rozčulený? Dievča i naďalej nespustíme z očí, a je. Skôr či neskôr vyjde najavo, koho hľadá v Paríži; tam bude aj diamant.

– Ó, vy optimista! Ako viete, či nás najbližšie zase neoklame?

– Myslím na to. Teraz ju sleduje Corned-Beef. Možno pri najbližšom kroku už nám nebude potrebná adresa, ktorú sme nemohli poznať, lebo ste sa dostali na slobodu o niekoľko hodín neskôr. To je kliatba trestaneckého života: človek nemôže odísť z ústavu, keď má práve vôľu. Kde obedujete?

Trestanca sa dakedy chytal nervový záchvat pri Rainerových nečakaných a zakaždým všedných otázkach.

– Ďakujem! Už som sa najedol!

– Tak vám radím, zájďte si na kávu do Café Rome, ale na poschodí, lebo tam ju pripravuje istá Turkyňa a... No! Čo to robíte?

Len o vlások mu preletela popri hlave veľká kniha. Po obede volal Rainera do Café Rome telefón.

– Dáma prestupovala do štyridsatorakých dopravných prostriedkov, – referoval Corned-Beef, – zdá sa, tušila, že ju niekto sleduje a tak sa ma hcela striasť. Prirodzene sa jej to nepodarilo. Napokon šla na rue Mazarin 7, odtiaľ na rue Salpetrière 12, k riaditeľovi cestovnej kancelárie Columbus. Teraz rokuje u neho, ja hovorím z náprotivnej bŕdky, uvidím ju, len čo vyjde, a ostanem jej na stope. Povedzte Gordonovi, že sa dievča na rue Mazarin pod číslom 7 vypytovalo na vdovu Mrs. Brandesovú a dozvedelo sa, že v tomto byte býva len riaditeľ kancelárie Columbus, Eduard Wilmington. Soška je alebo u neho, alebo jej možno prísť na stopu jeho prostredníctvom. Bolo by dobre, keby Gordon vyhľadal toho Wilmingtona a vyzvedal sa priamo na sošku.

– Dobre. Všetko porozprávam Gordonovi. Príde onedlho.

– Idem! Práve vyšla z domu...

– Haló... Počkajte...

– Čo si želáte?

– Neviete náhodou, či budú dnes dostihy? Corned-Beef bez slova položil slúchadlo.

6

V dome číslo 7 na rue Mazarin sa Evelyn dočkala neveselej informácie. Matku poručíka Brandesa pochovali pred polrokom. Zanedlho umrela i jej dcéra, Mrs. Wilmingtonová. Odvtedy obýva celý byt sám riaditeľ. Pokladajú ho za nešťastného človeka. V krátkom čase stratil svokru i manželku.

Evelyn sprvoti presadala na rozličné dopravné prostriedky: hcela zmiznúť trestancovi, ak ju sleduje. Pár ráz sa i obrátila, ale Gordona nevidela.

Zdá sa, že sa ho striasla.

Ale mýlila sa.

Za päťami jej totiž bol ustavične Corned-Beef. Márne sa Evelyn obzerala, trestanca nezazrela. A toho územčistého človečika v krikľavých šatách s monoklom, čo na druhom chodníku s otcovským úsmevom podával loptu nejakému dieťaťu, nepoznala.

A onen vľúdny pán bol Corned-Beef, ktorého preto prezývali mrazenou hovädzinou, že bol chladný a hlúpy.

Z rue Mazarin sa Evelyn ponáhľala do cestovnej kancelárie Columbus a o chvíľu sedela pred pánom Wilmingtonom.

Riaditeľ bol štíhly, vybrane oblečený muž jemného vystupovania, nápadne belasých očí; prešedivené vlasy boli čudným kontrastom mladistvého zovňajšku. To je teda švagor nešťastného poručíka Brandesa a dosť možné, že aj majiteľ sošky v hodnote jedného milióna funtov.

– Som Evelyn Westonová.

– Čím vám môžem poslúžiť, miss Westonová?

– Pátram po starej rodinnej pamiatke. Štvoruhlastá, ozdobná kazetka, na ktorej je keramiková soška sediaceho Budhu so sklonenou hlavou.

– Poznám tú figúrku.

– Ako viem, pred pätnástimi rokmi ju kúpil pán poručík Brandes a neskôr sa dostala k Mrs. Brandesovej, ktorá nedávno umrela.

– Už tuším, o čo ide. Táto keramika je iste medzi umeleckými predmetmi mojej nebohej testinej. Neborka obľubovala také ozdobné práce. Všetky jej veci sú teraz v mojom byte.

Evelyn vzrušená trhane povedala:

– Áno... Áno... Rada by som sošku odkúpiť... Stará rodinná...

– Veľmi ľutujem, miss Westonová, ale pamiatku zdedenú po nebohej testinej nepredám.

– Slovom, Budhovu sošku máte?

– Moja testiná mala rada umelecké predmety a zanechala mi mnoho podobných čačiek. Samé milé rodinné pamiatky, ale za nijakú cenu sa nezrieknem ani jedinej. Niečo podobné je v anglických panských rodinách zvykom...

– Ako viem, tie veci boli majetkom pána poručíka Brandesa...

– Ešte menej by som chcel narúšať pamiatku nešťastného švagra. Ani Budhova soška, ani iné veci nie sú na predaj.

Medzitým ho volal telefón. S kýmisi sa dohodovoril o schôdzke na večer, potom prikázal svojej stenotypistke, aby u Félixa Potaina objednala studenú večeru pre dvoch. Napokon už trochu nevlúdne odmietol Evelyninu prosbu.

Dievča sa teda nedozvedelo presne ani to, či Wilmington má naozaj hľadanú sošku. Bolo iba pravdepodobné, že soška, ak ešte existuje, stojí dakde vo Wilmingtonovom byte.

Sklamaná vyšla na ulicu. Teda tu pred cieľom má bezmocne zaviaznuť? S tým sa veru nezmieri! Môžbyť jej zrazu priskočil na pomoc duch starého trestanca, alebo čo je pravdepodobnejšie – ako filozofke jej náhodou prišla na um praktická myšlienka. Nie! A práve preto nie! Nájde spôsob, ako sa dostať do Wilmingtonovho bytu. Vláme sa!

Striaslo ju.

Z blízkej telefónnej búdky zavolala Félixu Potaina.

– Tu je kancelária Columbus. Sekretárka Mr. Wilmingtona. V mene svojho šéfa som pred chvíľou objednala večeru pre dve osoby... Áno, áno... rue Mazarin 7... Prosím vás, objednávku láskavo stornujte.

– Pravdepodobne zajtra... Ďakujem...

Zložila slúchadlo.

Tu cez sklo búdky zazrela na druhej strane chlapíka. Nízky tučný pán v krikľavých šatách s monoklom... Dnes ho vidí už tretí raz... Pred chvíľou na rue Mazarin zdvihol dieťaťu loptu...

Hneď jej bolo jasné, že ju sleduje. Ó, či len bola hlúpa! Mohla si domyslieť, že si trestanec nájde niekoho, koho ona nepozná, a tak ju pokojne môže sledovať bez toho, aby to tušila!...

Či ju sleduje, či nie, toho chlapa sa musí striasť.

Vyšla z búdky. Náhlila sa, akoby ani nebola zbadala Corneda-Beefa. Na rohu nastúpila do taxíka a oznámila adresu svojho hotela. Neskôr pozrela zadným oblokom auta. Sledovalo ju auto. Akiste sedí v ňom ten v krikľavých šatách. Oslovila šoféra:

– Monsieur... Tu máte desať frankov... jeden fičúr ma sleduje tamtým taxíkom. Na najbližšom rohu odbočte a zabrzdite natoľko, aby som mohla vyskočiť. Potom uháňajte nejaký čas krížom krážom a odlákajte môjho prenasledovateľa za sebou.

Šofér s úškrnom prijal peniaze. Na najbližšom rohu odbočil a vzápätí pribrzdil, ale nepostál.

Evelyn vyskočila z auta a odbehla pod najbližšiu bránu.

Šofér šliapol na plyn a uháňal ďalej.

To všetko sa odohralo v dvoch sekundách. Druhé auto s Cornedom-Beefom už aj odbočilo za nimi. Fígeľ sa podaril. Prenasledovateľ nič netušiac pozoroval auto uháňajúce pred ním, z ktorého pred chvíľou vyskočila Evelyn. A pretože šofér prázdneho taxíka si potreboval čosi opraviť, zaviezol sa, s Cornedom-Beefom vzápätí, k lacnej dielni za vincenneskou bránou, tesne pri svetoznámom cintoríne Père-Lachaise.

Tu už Corned-Beef tušil, že je zle. Vysadol, taxík poslal naspäť a ponáhlal sa k druhému autu. Bolo naozaj prázdne.

– Kde máte cestujúcu? – spýtal sa šoféra.

– Nie je vo voze?

– Nie.

– Pozrite lepšie, možno sa skryla pod sedadlo.

– Počujte! Vy si zo mňa robíte žarty!

– Momentálne ešte áno, – odpovedal hrozivo šofér a zdvihol ťažký francúzsky kľúč, akoby to bola indiánska bojová sekera.

Corned-Beef sa rád bíjal, ale takým spôsobom by neveľa zvedel od svojho človeka, nuž sa zatváril prívetivejšie.

– Pozrite, priateľko, tu máte desať frankov... Francúzsky kľúč pokojne klesol a opäť stratiac červenokoží symbol, visel šoférovi v ruke ako predmet všeobecného používania.

– Slovom, kde vysadla tá dáma?

– Keď sme z nábrežia zahli na Boul'Mich', spomalil som a ona vyskočila. Povedala, že ju naháňa akýsi fičúr. A ja som jej uveril.

– A čo si myslíte teraz?

– Teraz to už viem určite.

Corned-Beef sa dozvedel, čo potreboval, teda sa rozhodol šoféra zbit'. Vzal mu francúzsky kľúč a odhodil ho nabok. Potom šoféra dobrú chvíľu mastil, pričom ho vystretou rukou pritískal o stenu, aby si šetril krikľavé šaty.

Šedivý majiteľ dielne odtiahol z ich blízkosti kanvu s olejom a sadol si na ňu, aby ako z lôže pozoroval poučnú udalosť.

Corned-Beef pustil zbitého šoféra a dvoma prstami odklepal zo svojho kabáta omrvinku vápna.

– Vážne ste tej mienky, že som fičúr? Šofér zasmrkal.

– Hm... teraz, keď sa vám lepšie prizerám, akoby ste robili domácejší dojem.

– Výborne. Tak ma odvezte ku Café Rome.

Majiteľ dielne natankoval do nádrže benzín, šofér si sadol na miesto, zaplesol dvierka a pohol sa s krikľavo oblečeným zákazníkom do stredu mesta.

Corned-Beef vbehol do kaviarne rozčúlený.

Pán Rainer, lúpežný vrah, sa práve hral v šachy s nejakým primárom.

– Prepáčte, – povedal, keď zazrel svojho obchodného priateľa, a vstal, – ja som na ťahu.

Vypočul si smutnú, výhovorkami poprepletanú bruchajovu prednášku a poznamenal:

– Zaujímavé! Gordon vycítil vopred, že babka je rozumnejšia ako vy. Podľa mňa alebo to nie je začiatočníčka, alebo vy starnete. Zdá sa, železny zub času nešetří ani lúpežníkov solídnej životosprávy. Gordon odišiel do kancelárie Columbus, o ktorej ste telefonovali. Počkáme ho tu. To je program dňa.

– Kto by si bol pomyslel, že je to dievča také prefíkané? – žialil Corned-Beef.

– Bol to netaktný postup voči dobromyseľnému zločincovi, to je pravda. Povedzte, čo stojí teraz taxík po Père-Lachaise?

Vracal sa vzrušený Gordon.

– Dievča?

– Mr. Gordon... – jachtal Corned-Beef, – dievča ušlo... vyskočilo z auta.

Gordon zaškrípal zubami.

– Hlupák! Teraz choďte, vyhl'adajte lorda Bannistera a nestraťte ho z očí. Možno sa stretne s miss Westonovou. Profesor býva v hoteli Ritz, hádam cez neho sa znova dostaneme dievčaťu na stopu. Správu podajte sem. Rainer, vy ostanete spojkou. Ja idem.

– Kam?

– Za Budhom. Býva na rue Mazarin číslo 7.

– Najprv sa napíte aspoň čiernej kávy, – navrhol Rainer.

– Somár.

Len čo sa Evelyn striasla svojho sprievodcu, pustila sa naspäť po nábreží Seiny. Zastala pred starinárskym obchodom. Prezerala si výklady, potom vošla.

– Prosím si čierne šaty pre chyžnú a pridajte čipkovanú zásteru, akú máte vo výklade.

Preobliekla sa hneď na mieste. V blízkom obchode si kúpila nevelikú čiernu lakovanú tašku a vložila do nej poskladané vlastné šaty. Keď bola s tým hotová, pohľadala nablízku potainovské lahôdkárstvo. Takých obchodov je v Paríži mnoho. U Potaina si dala zabaliť studenú večeru pre dvoch, potom sa náhlila k domu číslo 7 na rue Mazarin a zacengala u Wilmingtona. Otvorila jej upratovačka.

– Som od Félixu Potaina. Priniesla som večeru.

– Áno, viem – zamrmlala gazdiná. – Môžete to položiť?

– Ak dovoľíte, prestriem a porozkladám misky. Potainovská večera je chutná, len keď ju odborne servírujú...

– Pre mňa za mňa...

Chytrý a obratne prestrela stôl a umiestila, čo kde treba. Gazdiná sa medzitým šiplala v niektorej ďalšej izbe. Tú príležitosť využila Evelyn. Vybehla do predizby, hlasne buchla dvermi, ale neodišla, utiahla sa v kútiku medzi skriňou a stenou. Upratovačka sa pomaly vyčochrala do predizby, chytila kľučku, či sú dobre zavreté dvere, a znova sa vrátila. Prešlo pol hodiny.

Zotmelo sa. Evelyn ešte vždy stála nehybne. Tentoraz jej žičilo šťastie. Upratovačka vyšla v kabáte, klobúku, v ruke stískala taštičku a dáždnik. „Zdá sa, že je to len posluhovačka a teraz odchádza domov,“ pomyslela si šťastne Evelyn. A dobre hádala.

Zostala v byte sama!

Vbehla do salónu a zažala svetlo. V strachu a rozčúlení dychčiac lapala povetrie. V salóne stáli tri vitríny so všelijakými čačkami. Prezerala si ich rad-radom. Budha nebol medzi nimi. Dvere do jedálne boli otvorené a Evelyn cez jedáleň videla do druhej izby. Vtom sa pomaly odchytil jeden z oblokov na menšom salóne. Najprv sa nad rímsou zjavili dve ruky, potom sa vynorila plešivá hlava so znetvoreným nosom...

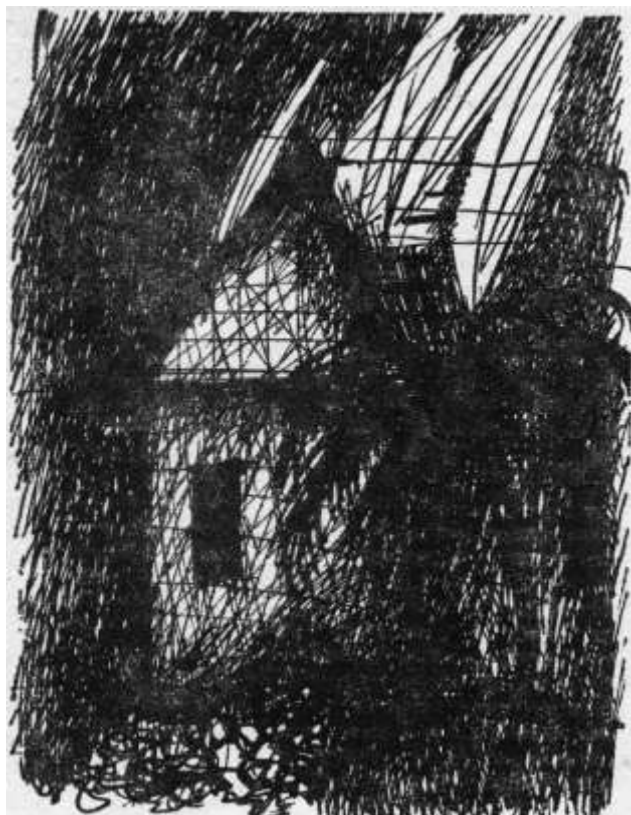
Bol to trestanec! Gordon!...

Evelyn zmeravela od hrôzy.

Štvrtá kapitola

1

Mügli am See sa rozprestiera v Švajčiarsku na brehu jazera Mügli a je pozoruhodná tým, že je najbezvýznamnejšou obcou republiky. Letní hostia a cudzinci ju nenavštevujú nikdy. Sem došiel autobusom Eddy Rancing, aby sa zoznámil s pánom technickým radcom Wollishoffom.

Zoznamovanie nenarazilo na mimoriadne ťažkosti.

Kým večeral v hostinci, pred oblokom sa v disciplinovaných radoch trpezlivo tislo občianstvo, lebo chcelo vidieť zaujímavého cudzinca. Potom už stačilo len sa usmiať na najprvšieho vstupujúceho – na dobráckeho šedivého pána s úprimným pohľadom a vysokým čelom. Rancing zaraz konštatoval o ňom, že je starostom obce alebo azda prírodospytcom a až sa zoznámili. O dotyčnom síce vyšlo najavo, že sa volá Guggenheim a je vandrovným prehliadačom mŕtvol, ale to napokon neznamená, aby mu kadečo nepovysvetľoval.

– Poznáte tu ľudí, pán Guggenheim?

– Nno... je to môj obvod, nuž ich dostatočne poznám. Vlani za týfovej epidémie som tu pracoval dlhší čas.

– Poznáte pána Wollishoffa?

– Kedy umrel?

– Ešte žije. Aspoň ako viem...

– Tak potom som nemal tú česť. Všeobecne sa tu stretávam ten s mŕtvymi ako aj s majiteľom lahôdkárstva. Je to príbuzný mojej ženy. Ale inak nežijem svetársky. Moje remeslo si vyžaduje hlbavého ducha.

Niekoľkými vetami sa snažil robiť propagandu mnohými nesprávne chápanej vede ohliadača mŕtvol. Nebol bezduchým odborníkom. Žil pre svoje umenie. Podľa jeho mienky by bolo možné zasvätiť doň mnohých jednotlivcov, keby mali preň cit a neprijímali by remeselnú šablónu nekritickým okom.

– Všimnime si napríklad škrvny na mŕtvolách...

– Pri inej príležitosti, milý pán Guggenheim. Nezabudnite, čo ste chceli povedať. Teraz by som sa najprv rád zoznámiť s pánom Wollishoffom...

Guggenheim zosmutnel, ale už neforsíroval svoje vedecké zásady.

– Raz som bol vo Wollishoffovom dome. Osobne ho nepoznám. Vyšetroval som jeho domovníka, keď skončil svoj rušný život. Isté stopy po zovňajšom ublížení na tele ma nabádali konzultovať s členom žandárskej hliadky. Naposledy som tam bol v ten deň, keď pre vonkajšie stopy ublíženia odvádzali pacientovu manželku.

– A odvtedy?

– Odvtedy sedí, lebo pri pitve vysvitlo...

– Pane, nechajme mŕtvych na pokoji...

– Veľmi správne. Ale najprv si ich neomeškajme obzrieť. Lebo ja vyznávam tú zásadu, pane: až do pitvy je podozrivý každý, kto žije. Vlani v Sankt Gallene...

Eddy Rancing sa nedozvedel nikdy, čo sa stalo pánu Guggenheimovi v predchádzajúcom roku v St. Gallene, hoci možbyť ten prípad bol ešte zaujímavejší ako poučná príhoda s domovníkom, vyšperkovaná stopami po zovňajších ublíženiach na tele. Lebo Rancing zaplatil a odišiel.

2

Pred krčmou sa pustil do úvah, pod akou zámienkou by mohol zájsť za sirotským otcom. Ako tak dobrú chvíľu dumal, zjavila sa pred ním chyzná ako nejaký fantazmagorický príznak, s nepravdepodobne tupým nosom a v dôsledku boľavého črenového zuba s lícom ohromne spuchnutým. Medzi hrvoľom a opuchlinou jej z tváre nebolo vidno inšie, ako dve strašlivé tmavé nosné dutiny. Pristúpila rovno k nemu.

– Som Viktória, žena hlavného záhradníka Kratochwila.

– Čo si želáte?

– Starý Johann Wollishoff vám odkazuje, že by sa rád s vami zhovárať. Ale potom nech sa páči poriadne kričať, lebo neborák trochu nedopočuje. Na ľavé ucho. Chrípka ha doriadila. Vlani mu aj žilu púšťali.

Začudovane nasledoval ženu s opuchnutou tvárou, čo stúpala pred nim mimoriadne bedlivo po tmavej ceste. Sprvu si myslel, že je to praktické, ale keď piaty raz šliapol do mláky po členky, už vedel, že Viktória, žena hlavného záhradníka Kratochwila, preto ide pred ním tak obozretne, aby v tme náhodou neobišli nejakú kaluž.

– Neviete, prečo vás poslal pán radca po mňa?

– Čo sa stalo?

– Pýtal som sa, – kričal nervózne, – prečo vás poslal pre mňa váš pán?

– Lebo Helli nie je doma. Šla po noviny do Erlenbachu. Posielajú nám ich z Zürichu.

Čľap!

Stúpil do mláky vyše člena.

– Dajte pozor, cesta je mokrá, – upozornila Viktória, žena hlavného záhradníka. – Na rok dajú dlaždice. Zatvorili už dvoch mešťanostov, lebo ich zakaždým pokradli. Teraz sa dal na to Hütrich. Ten ich doista neukradne, lebo často sedel.

Odzadu ho čosi neslýchane sotilo... Pokúšala sa ich predbehnúť proti pravidlám akási krava.

– Vravím, aby ste dali pozor... Pondula, ty zbojník! To je opravdivý nočný vták! Chodieva domov večer, a vždy po chodníku...

„Kde je tu chodník?“ opýtal sa v duchu zúfalý Eddy a zodvihol si klobúk z blata, lebo mu ho prechádzajúci žartovný prežúvavec jediným veselým šibnutím chvosta vyrazil z ruky a ešte ho i poriadne štuchol.

Napokon jednako došli do kaštieľa.

Sotva vstúpil do krásnej, staromódnej jedálne, zariadenej nábytkom z ťažkého dubového dreva, najsamprv uvidel všetkými smermi sa prechádzajúce mačky rozmanitých veľkostí. Nad črepom s velikánskou zimozeleňou čupel červený chocholatý papagáj, v jednom z kresiel vyšivala čosi okolo štyridsaťpäťročná cudná panna. Prichádzal mu naproti plešivý pán s orlím nosom a s niekoľkými zarážajúco dlhými šedivými vlasmi. Hoci sa opieral o palicu, zletel Rancingovi rovno do náručia, lebo stúpil na opálajúci sa pás svojho županu. Niekoľko sekúnd vyčerpaný odpočíval hosťovi na rukách.

– Tisíc ráz som im už povedal, aby odrezali z neho... Lúto im je... Raz si krky dolámem... Veľmi ma teší.

– Potešenie je na mojej strane.

– Ktože vás posiela?

Zreval:

– Volám sa Eddy Rancing!

Tu pristúpila k nemu dcéra.

– Som Gréte... – povedala. – S apikom sa treba zhovárať hlasite, lebo trochu zle počuje. Nech sa páči sadnúť?

Sadol si. Slečna Wollishoffová ho informovala, že desiaty pribehli ozlomkrky z výčapu, len čo začuli, že sa vyzvedá na nich u ohliadača mŕtvol. Nato prirodzene technický radca zaraz poslal po neho. Neskôr ho vyzvali, aby zostal u nich niekoľko dni ako hosť, ba dovolili mu, aby sa šiel do svojej izby umyť a vziať si z medzitým prinesenej batožiny čistú bielizeň.

Po večeri sa míňal čas priateľským vyrevúvaním. Starý stratil pred dvoma rokmi svoj zosilňovač, cez ktorý celkom dobre rozumel, čo mu hovoria. Ale nemal srdce kúpiť si nový.

Konečne okolo jedenástej Eddy zvrtol reč na cieľ svojho príchodu. Vtedy mu už tri mačky driemali tíško na kolenách.

– Prichádzam z Londýna, som zberateľom umeleckých predmetov.

– Čo vraví?! – spýtal sa dcéry Wollishoff s chvatným dychčaním astmatikov.

Gréte zvýskla:

– Zberateľ!

Starý prikývol chápavo:

– Mám synovca, ten je optik!

Medzitým prišiel apatekár, riaditeľ divadla a autor divadelných hier pán Maxl, čo už mnoho rokov písal drámu Wilhelm Tell a žil z toho, že ho ako svetaskúseného človeka všade vďačne vítali. Mladík bol totiž voľakedy z poverenia obchodníka s dobytkom v Brne.

3

Neskôr sa Eddy utiahol s Grétou do ústrania. Grétina tvárička mala do istého stupňa citrónový nádych. Vo vlasoch nosila dve mašličky a keď sa usmiala, vyzerala ako japonský ministerský predseda po demisii, keď účinkuje vo filmovom žurnáli. Bola mimoriadna škaredá a tú jej vlastnosť stupňovali dva rady falošných zubov.

– Ja, prosím, zbieram diela niekoľkých zosnulých anglických keramikov. V podstate bezcenné veci, ale všetci máme nejakého koníčka.

– Nevravíte mi nič nového. Mám tetušku, čo si neprestajne umýva ruky. Povedzte, čo je to za slasť, umývať si ruky?

– Slovom, som zberateľom umeleckých predmetov...

– Ale povedzte, pre boha živého, čo má z toho umývania rúk?

Rancing len-len jej jednu nestrelil.

– Hľadám starú keramiku, – opakoval unavene, – a zistil som z denníka istej firmy niekdajších kupcov pre mňa najdôležitejších ozdobných predmetov. Váš otec dostal pred sedemnástimi rokmi z Londýna, od firmy Longson a North, dve keramiky.

– Celkom iste ich aj vyplatili!

– To sa rozumie. Ani nejde o to. Mňa zaujíma „Dvojica oráčov“, – naschvál spomenul i tú keramiku, aby jeho záujem nebil do očí, – a jedna na kazeta pripevnená soška, takzvaný „Snívajúci Budha“.

– Jaj, to som už dávno podarovala!

S Rancingom sa zakrútila izba. Cítil, že si musí sadnúť. Súčasne ho v členku bodla strašná bolesť. Pomstivá, pošliapaná mačka mu všetkými pazúrkami začala obrábať pančuchu.

– Ejha, Gürti! – zvolala stará panna afektovane. – Je veľmi vrtošivá.

– Darovali ste ju!? Jaj!... Naozaj vrtošivá.

– Darovala. Mne sa tí oráči nepáčili.

Teraz už, v narkóze znovu sa budiacej nádeje, ani necítil neprestávajúcu vrtošivosť členok mu nivočiacej mačky.

– A „Snívajúci Budha“?

– To je biedna haraburda. Mám ju v spálni. Chcete? Prinesiem ju.

– Keby ste boli taká láskavá...

Len čo dievča zmizlo, vrtošivá Gürti asi dvojmetrovým ladným oblúkom odletela z Eddyho nohy za stojan s fikusmi a zimozeleňou.

Potom sa vrátilo dievča!

So soškou v ruke! S Budhom! Sedel na malej emailovanej kazete s čudne sklonenou hlavou, zahľadený na svoj pupok.

Siahol po ňom... Ľahostajne mu ho podala a... a potom ho mal v ruke!

Prišiel sa ta prizerať i starý. Bohvie prečo si o Eddym myslel, že je hluchý, lebo mu na plné hrdlo zareval do ucha:

– To je nič! Na zürišskom námestí stojí na podstavci mramorový pomník Pestalozziho s manželkou!

– Ten je naozaj krajší, – povedala stará panna.

Eddy mal v ruke sošku hodnú rozprávkového pokladu s diamantom! Keby ju hodil o zem, zázračný šperk sa vykotúľa spomedzi črepov. Ale potom by ho videli všetci. Najradšej by bol s ním ušiel.

„Pokoj, Eddy,“ vravel si v duchu, „genialitu a chladnokrvnosť.“

– Soška je hodna niekoľko halierov, ale ja mám niečo také veľmi rád, – vysvetľoval. – Vďačne vám dám za ňu pekné náramkové hodinky, lebo vás nechcem uraziť peniazmi!

– Sošku si nedám, – odvetila Gréte. – Je to moja škatuľa na šitie, – a otvorila štvoruhlastú kazetu, ktorá tvorila podstavec sošky. Boli v nej bavlnky, náprstok, nožničky a ihly. – Aj inak patrila mamičke. Je to pamiatka. Toto si nedám. Ale ak mi kúpite náramkové hodinky, dám vám za ne karlovarský pohár. Aj ten je veľmi pekný a nepoužívame ho.

Márne boli akékoľvek sľuby, nahovárania, nepomáhalo nič.

Nemohol sa dostať k Budhovi, ktorého mal v ruke. Stál zoči-voči takej zlúčenine obmedzenosti a tvrdošijnosti, ktorá robila beznádejnou všetky ďalšie pokusy získať keramiku legálne. Gréte so svojim úškrnom, pripomínajúcim staré sochy, ktorý však mohol byť aj sprievodným znakom tupej choromyseľnosti, v protigranátovom betónovom kryte svojej hlavatosti činila keramiku naskrze neprístupnou.

4

Bolo teda treba vymyslieť iný spôsob.

To je naozaj jednoduché. Z policajných kroník sú známe prípady, keď vylúpili pancierové skrine, preborili sa múrom a vylámali železné dvere. V porovnaní s tým je náramne prosté z dokorán otvorenej izby nasprostastej dcéry hluchého technického radcu odniesť indického boha, čo pri svojom vedľajšom poslaní obsahuje šijacie potreby.

Zdalo sa mu najjednoduchšie, ak sa naproti izbe dievčaťa na treťom poschodí skryje v komore, používanej ako sklad na opotrebované veci, ktorý zbadal, keď Grétu odprevádzal do jej izby.

– Kto býva v tej miestnosti? – spýtal sa obratne.

– Bývajú tam všelijaké haraburdy, – povedala Gréte so smiechom.

– A náš záhradník si ta odkladá sviatočné šaty.

Odchýlil dvere na skladišti. Viseli tam záhradníckove sviatočné šaty. Súdiac podľa nich, záhradník bol asi najotrhanejším občanom republiky.

Tu sa skryje!

Len čo pobozkal huspeninovitú ruku dievčaťa a dvere spálne sa zatvorili, bleskovo vkĺzol do skladu. Totiž veľmi dobre vedel, že Gréte zide o hodinu do salónu, prinesie si všelijaké jedlá a bude jesť. Ten podivný výskum podnikol v predošlý deň. Dievča pri večeri sotva jedlo. Štipkalo z jedál ako vtáčatko. V noci Eddyho rozbolela hlava, vyšiel do záhrady a oblokom zazrel Grétu: sedela v salóne zoči-voči polovici parízeru a neuveriteľnému množstvu studeného zemiakového šalátu. Prežierala také kusiská, že sa div nezadusila.

Na tomto pozorovaní založil svoj plán. Kým dievča večer zide jesť, vkĺzne do jej izby, vezme Budhu, potom všetko nechá tu a s korisťou ujde. Práve uvažoval o úteku v akejsi preborenej vani, čo v spoločnosti niekoľkých záhradných stolov a trojnohej stoličky vypínala pozadie skladu, keď sa zjavil záhradník, aby sa preobliekol do sviatočných šiat. Starý ujko sa pokojne obliekal a pritom si tíško mrmlal o niekom, čo sa nazdáva, že záhradník je boh a ak chce, vykvitnú aj podradné tulipánové cibulky. O dotyčnom, ktorý si to myslí, mu prišlo na um niekoľko najťažších urážok na cti, potom horšie šaty zavesil na klinec a odchádzal.

Ale dvere za sebou zamkol!

Čo je to za bezočivosť?!

Kto kedy počul, aby zamykali sklad na nepotrebné veci?!!

Na chvíľu sa mu komôrka premenila na kúpeľňu, lebo sa vo vani cítil, akoby dostal horúcu sprchu za krk. Vyliezol. Dvere naozaj zamknuté. Obloka nikde. Bol hladný ako vlk. Najradšej by sa bol hlavou rozbehol do dverí.

Zdvihol päste do povaly a triasol nimi, akoby vinil za všetko plachty rozprestreté nad hlavou. Aby mohol prejsť niekoľko krokov, odsunul z cesty majolikového trpaslíka.

Div nerozdrvil v zuboch tabatierku, keď zistil, že si zabudol vziať zápalky. Palec mu náhodou zacviklo do pasce na myši. Potom začul, ako sa dievča kradne zo svojej izby, aby spotrebovalo polovicu parizeru, rezervovaného z predošlého dňa, spolu s dávkou zemiakového šalátu. Bezmála vykrikol, lebo si sadol na dolámaný svietnik. Hodil ho pred chvíľou odsunutému zlému záhradnému piadimužikovi o hlavu.

Konečne svitlo ráno. V zámke sa obrátil kľúč a zjavil sa starý záhradník, aby si zase začal šetriť lepšie šaty. Bola ešte tma, mohlo byť okolo piatej.

Záhradník sa náhle zarazil a začudovane hľadel na majolikového trpaslíka, ktorému na hlave miesto frygickej čiapky spočíval skrivený svietnik. Trpaslíka tu včera večer nevidel! Bradatý permoník sa len záhadne vyškieral. Ako sa trpaslík dostal dopredu? A prečo mu balansuje svietnik na hlave?... Je tu voľakto?

V myšlienkach sa dostal potiaľ a doista by bol vzápätí vyskočil na chodbu, lenže posledné chýbajúce ohnivko mu už neprišlo na um. Lebo na úplný dôkaz toho, že sa v miestnosti naozaj ktosi zdržiava, utŕžil poriadny úder po väzoch, takže sa zrútil medzi obnažené rebrá kostry z divána. Hlavou prerazil plátno obrazu, čo na mieste dnešného Bernu znázorňoval niekdajšieho, v tichších podmienkach nažívajúceho medveďa s rodinkou.

Strašne skríkol.

Práve zabočil s leštidlom v ruke po schodišti na poschodie nejaký sluha, začul ho a pribehol ta. Rancing vyskočil dvermi a zrazil sa s ním. Sluha sa prevalil horeznačky. Bola tma ako v rohu...

Teraz už dvaja vykrikovali z celého hrdla o pomoc.

Pod schodišťom sa zjavil v nočnej bielizni vrátnik. Rancing sa mu z výšky ôsmeho schodu nečakaným skokom hodil na prsia. Spadli na zem a Eddy sa dostal von. Utekal potme cez záhradu...

Za ním sluha s leštidlom v ruke, záhradník vo svojich lepších šatách a s medveďom na mieste dnešného Bernu na krku, za nimi

vrátnik v nočnej bielizni. Oblokom ich zazrela poverčivá kuchárka a po celé týždne bola z tej scény chorá.

Nečakane, tragickým spôsobom v užšom slova zmysle nastal v prospech troch prenasledovateľov obrat. Na poľnú cestu odbočil voz so senom a odrezal ubehlíkovi cestu.

Čo teraz?

Ta sa do húštiny! Keď bol nosom a ústami núdzovo pristál za jarkom, prenasledovatelia boli už iba na niekoľko krokov od neho. Bežal krížom-krážom pomedzi stromy a zrazu len sa dostal k jazeru. Pekne pomaličky sa spustil do prenikavo studenej vody. Nadýchal sa povetria, ponoril sa a kým len vládal, plával pod vodou.

Prenasledovatelia nepočuli čľapnutie, v brieždiacom sa ráne rozprestierala sa pred nimi hladina vody ako sklo.

Vrátili sa domov.

O pol hodiny Eddy Rancing chabými údermi ramien doplával do Schwachtu bei Züngli am See. Obec ja významná tým, že dala krajine už dvoch predsedov živnostenského spoločenstva.

Bolo ráno. V trstine křkali žaby.

Rancing celý osinetý, mokrý do nitky sedel na kameni vo Schwachte bei Züngli am See a tíško plakal...

Piata kapitola

1

Evelyn sa neosmelila ani pohnúť.

V ktorejsej izbe tupým, vznešeným vyzváňaním odbíjali hodiny. Trestanec prekročil rímsu obloka. Starostlivo si oprášil z nohavíc vápno, ktorým sa pri lezení zašpinil. Situácia bola taká: Gordon ani netušil, že je dievča tu, kým Evelyn o jeho prítomnosti vedela.

Dievča sa ešte včas utiahlo za záves na dverách. Čo ak sa stretnú? Je v byte sama s trestancom a nemôže ani len volať o pomoc, veď sa aj ona vlámala!

Počula, ako vrzdí dlážka. Gangster akiste chodí od jednej skrine k druhej a hľadá „Snívajúceho Budhu“.

Čo ak ho nájde? A ona sa bude musieť skrývať, zatiaľ čo ju olúpia o oprávnené vlastníctvo! Najradšej by ušla, len keby vedela, kade.

Obozretne sa pohla k obloku. Hrubý koberec pohltil každý zvuk. Došla k obloku.

Teraz všetko závisí od toho, či nezaškripe kľučka. Dotkla sa jej... Pokúšala sa ju veľmi pomaličky zvrtnúť.

Fungovala ticho.

Oblok sa nerušene otvoril. Vnikol iba ľahunký vzdušný prúd, akiste preto, že ani Gordon nezatvoril oblok v susednej izbe.

Evelyn mala šťastie. Práve tu, pri rímse na štvrtom poschodí, bol protipožiarny rebrík. Takto sa jej azda podarí ujsť.

Ale teraz, keď mala pred sebou otvorenú cestu k záchrane, získala odvahu. Tamtú vitrínu pri stene ešte nevidela. Čo ak je práve v nej malá emailovaná kazeta s Budhom na vrchnáku?

Obrátila sa a prešla pár krokov od obloka.

Už sa zvečerievala. V izbe bola tma. Musela podísť k vitríne celkom blízko, aby dobre videla za sklom ozdobné predmety. Budha však medzi nimi nebol.

V tej chvíli buchli dvere na predizbe, bolo počuť hlasy a hneď nato štukol v predizbe vypínač.

Prišiel domov Wilmington s nejakým hosťom!

2

„Ale veď večeru objednal až na ôsmu hodinu!“ mihlo Evelyne umom. Teraz sa už neopovážila ani pohnúť. Zaiste aj trestanec stojí zarazene na mieste.

Čo len z toho bude?

– Nechápem vás, Adams! – bolo počuť energický hlas domáceho pána. – Nie zo strachu, len zo zvedavosti som vyhovel vašej žiadosti, aby som vás pozval do bytu.

– Ihneď pochopíte všetko, – odvetil druhý nevľúdne.

Evelyn otvorenými dvermi jasne videla všetko, čo sa robí v jedálni. Host bol nízky, tučný, ošumelý, mal trochu chrapľavý hlas a pri chôdzi zakášal. V kútiku úst mu čmudil ohorok cigarety, hojný

popol z neho sa trúsil ošarpancovi na kabát a on ho chvíľami pomalým posunkom skôr bral na vedomie, než očisťoval.

Hneď ako vošiel, rozšíril sa dusivý zápach cigariet caporal.

Wilmington bol bledý a nervózny. Dakedy sa mu zachveli nozdry na úzkom, jemnom nose, hrýzol si pery a prechádzal sa. Tučný sa zaraz hodil do kresla a najzvučnejšou, piskľavou variáciou chrapľavého hlasu, na spôsob namyslených grobianov spustil z mosta doprosta:

– Pozrite, Wilmington! Na ôsmu hodinu čakáte Fleuryho. Teda máte ešte úplnú hodinu, aby ste porozmýšľali o mojom návrhu. Lebo ja na vášho priateľa nepočkám. Upozorňujem vás, že sa vaša hra skončila.

– Chcete ma strašiť, Adams?...

– Nie. Len vystrihať. Pred štyrmi mesiacmi som vám oznámil svoje podozrenie, že je Claytonova mapa u vás. Vtedy ste ma vysmiali. Vraveli ste, že sa od svojho sobáša nezapodievate špionážou, nemáte nič spoločné s tragédiou nešťastného Brandesa, a aby som vám dal pokoj, lebo ma udáte. Vedel som, že hráte komédiu.

– Nepokúšajte sa blufovať, Adams, – ozval sa domáci pán s krotkosťou pradúceho leoparda a oči sa mu zúžili v zlomyseľnom pohľade. – Poznám vaše triky, veď sme voľakedy pracovali spolu...

– Tak by ste mohli vedieť, že vo vnútornom vrecku kabáta nosím pištoľ a teraz mám prst na kohútiku. Mali ste príležitosť vidieť, ako som cez vrecko z dvadsiatich krokov voľakoho zastrelil...

Wilmington hľadel na neho s bezmocnou zlosťou.

Tučný zažltnutými krahulčiami pazúrmí vytiahol novú caporal a pripálil si ho ohňom do zvyšku vyfajčenej cigarety. Drobný ohorok zadusil na sklenom tanieriku pripravenom na šalát a pritom strúhal takú tyár, akoby ho bolel žalúdok.

– Čakali ste s mapou presvedčený, že ju po zmätkoch v kolóniách predáte drahšie. V tom ste mali pravdu. Ale nepomysleli ste si, že mi dávate čas na starostlivé pátranie. Poznáte spojenia, akými disponujú moji poverenci všade na svete, ak nespomínam vlastné schopnosti. Takto som dnes v tej situácii, že dostanem mapu i s patričnými

dokumentmi skôr ako príde Fleury, poprípade polícia. Polícia totiž pozoruje nás všetkých.

– Vy ešte vždy veríte v bezpodmienečný účinok blufu, milý Adams... Poznám túto vašu metódu.

– Podľa vášho želania teda odrecitujem úlohu, aby som vás presvedčil. Vyrozprávam rad-radom vaše zločiny, aby ste nepokladali za bluff alebo dohady, čo tvrdím. Teda: vy, milý Wilmington, alebo ako vás nazývali ešte v čase vašej špionážnej činnosti, Mr. Stuck, ste sa pred rokom oženili so sestrou fregatného poručíka Brandesa. Vaše vystupovanie, spôsoby, hmotná podpora vašich protektorov vám umožnili preniknúť do najlepšej spoločnosti. Keďže Brandes bol dôstojníkom prideleným na ministerstvo námorníctva a pre mimoriadne schopnosti ho poverovali významnými úlohami v kartografii, manželstvom ste dosiahli veľké možnosti pre svoju činnosť. Nemárnili ste čas drobnosťami, nekradli ste menšie dokumenty, neustávali sa získavaním bezvýznamných správ. Čakali ste na väčšiu korisť a zatiaľ ste sa zohrievali vo vynikajúcom prostredí. Máte hladké spôsoby, ste prefikaní, a tak sa vám aj darilo. Potom prišiel Veľký prípad! Africký bádateľ Clayton sa vrátil domov z poslednej expedície smrteľne chorý. Pochodil džungle strednej Afriky a prišiel umierajúci. Vypisovali o ňom po celé týždne, vyzdvihovali jeho zásluhy v mnohých stĺpcoch, ale iba niekoľkí vedeli, že ten človek odovzdal ministrovi vojenstva denník, niekoľko máp a mnoho fotografických snímok. Na neznámom, nepodmanenom území džungle našiel neslýchane bohaté petrolejové pramene.

Wilmington pokrčil plecom.

– Počul som niečo podobné.

– Počkajme... Materiál poslali ministerstvu námorníctva na kartografické oddelenie. Cenný materiál v oranžovej obálke ministerstva vojenstva, opatrenej piatimi velikánskymi pečaťami, dostal sa na písací stôl poručíka Brandesa. Clayton onedlho umrel. Čo znamená v dnešných časoch petrolej na takom mieste, ktoré ešte nepatrí ani jednej veľmoci, to vám netreba vysvetľovať. A ostatné mocnosti nemohli vypátrať ani približne, kade chodil Clayton. Tajomstvo nálezu obsahovala mapa a všetky údaje v pomarančovej

obálke. V medzinárodnej špionáži ešte nedali toľko peňazí za dokument, koľko znamenala tá mapa pre toho, kto ju získa. Ale to bolo nedosiahnuteľné. Medzitým vypukla koloniálna vojna. Všetky veľmoci mrzko zazerali na podmaniteľa. A vtedy ste oranžovú obálku s piatimi pečaťami získali vy!

– Povedzte, Adams, prečo vy nepíšete? S toľkou obrazotvornosťou...

– Hneď uznáte, že som talentovanejší v starom remesle. Pripomínam vopred, že teraz už ide do tuhého, lebo vás, Fleuryho, Hannusena a ostatných sleduje parížska polícia...

– Poviete konečne, čo si želáte?

Tučný vytiahol novú cigaretu a zapálil si ju dohárajúcou. Potom vyfúkol mohutný oblak dymu, z ktorého padala vôkol neho opravdivá sprška poletujúcich páperčekov popola. Zvalil sa na chrbát ešte pohodlnejšie, ovesil nohy cez operadlo fotela a pokračoval ospalivým hlasom, ale pravú ruku ani na chvíľočku nevytiahol z vydutého kabátového vrečka:

– Aby ste uskutočnili svoj plán, zahubili ste celú rodinu. Dnes žije už len najstarší Brandes a nešťastný fregatný poručík, ak, pravda, možno nazvať životom trýznivé mesiace, prežité v saharskom pekle... Prečo ste zbledli? Vari neviete, že Brandes slúži v légiách?

– Hlúpe táraniny, – zasyčal a pokročil napred.

– Pozor! – zapišťal Adamsov chrapľavý hlas. – Prst mám na kohútiku!

Pola kabáta sa hrozivo trochu nadvihla a Wilmington sa zháčil, dychčiac od zlosti. Jeho spoločník sa smial.

– Tak rozprávka začína byť neprijemná? Vašej žene, Izabele Brandesovej, sa narodilo dieťa. Dieťa jedného dňa zmizlo. Zúfalej matke ste povedali, že synčeka uzrie znova, len keď zadováži odtlačok úradných kľúčov svojho brata poručíka. Sami ste naučili nešťastnú, v zúfalstve pološialenú ženu, ako treba snímať odtlačok. Po dvojtýždňových mukách odtlačok priniesla. Lenže ako možno obstaráť obálku a nestratiť pritom krásnu spoločenskú pozíciu? Na to ste vyhúkali výborný plán. Poručík Brandes mal veľmi rád svojho dvadsaťročného brata a ten mladík bol celý pobláznený do jednej tanečnice. Tá dáma je vašou kreatúrou. I ja ju dobre poznám. Ethel

Ardfernová. Ethel hravo zvierla chlapca, ktorého vychoval poručík Brandes, ako im umrel otec, a miloval ho, akoby bol jeho vlastným dieťaťom. Nuž Ethel úplne chytila Holma do svojej siete. Dohovorili sa, že ujdú spolu do Kanady. Chlapec v ten deň, keď chceli nasadnúť do vlaku na Southampton, napísal bratovi poručíkovi.

Wilmington sa nepohol z miesta a meravo hľadel na svojho hosťa.

– V liste bolo len toľkoto: „Milý brat môj! Nemohol som inak, odpusť svojmu poblúdenému bratovi... Holmovi.“ Dohodli sa, že ho do schránky hodia až v Southamptone. Ethel mala pekné veľké auto. Skôr ako by boli šli na vlak, poprosila chlapca, aby sa s ňou zaviezol k jej matke, ktorá býva neďaleko Londýna. Na opustenom mieste náhodou dostali defekt. Vystúpili. Tam skoncoval s chlapcom Ethelin spolupáchatel Dickman. Ethel večer už tancovala v bare ako inokedy. Ale list na rozlúčku, vybratý zavraždenému Holmovi z vrecka, ste už mali v rukách. Na druhý deň sa uskutočnila geniálna lúpež. Vy ste predpoludním zašli na ministerstvo krátko pred poručikom Brandesom. Kto tam bol ešte zasvätený do veci, neviem. Toľko je isté, že ste sa na chvíľočku vkradli z predizby do pracovne, kľúčom zhotoveným podľa odtlačkov ste otvorili patričný priečinok, vzali ste list a opäť ste si sadli do predizby. Keď prišiel Brandes, odovzdali ste mu rozlúčkový list zavraždeného brata a voskový odtlačok kľúčov. Porozprávali ste mu, že vás Holm zavolať telefonicky, vzrušený spomínal akýsi zločin, ktorý spáchal... Neosmeľuje sa zavolať brata... Tiesnivé dlžoby... nebol by vyhol žaláru... dostal sa do rúk vydieračov, čo ho prinútili obstaráť odtlačok a ukradnúť pomarančovú obálku. Teraz sa vystáhuje navždy. Vy ste, pravda, nasadli do auta, tak ste to rozprávali poručíkovi Brandesovi, a dali ste sa zaviezť do Holmovho bytu. Chlapca ste už nezastihli, našli ste len tento list a pri ňom voskový odtlačok. Nerozumiete, čo to všetko znamená, nuž ste to priniesli ihneď Brandesovi. Poručík, zblednutý, obzeral odtlačok i list, v ktorom bratovým dobre známym písmom stálo: „Milý brat môj! Nemohol som inak, odpusť poblúdenému bratovi... Holmovi.“ Potom vošiel do pracovne a videl, že zmizla oranžová obálka s piatimi pečaťami a v nej Claytonova mapa. Nešťastník ani netušil, že obálka pomarančovej farby, zložená na dvojce, je vo vašom

zvrchníku a visí vonku na vešiaku. Kto by na to pomyslel? Bolo to naozaj geniálne!...

Wilmington už nestál taký vystretý v drieku. Díval sa do zeme. Adams si zapálil novú caporalku špinavým žltým ohorkom, potom si nalial z vína na stole a vypil za pohár.

– Všetko sa podarilo lepšie, ako ste dúfali. Šialený Brandes nebol schopný udat' svojho brata... Ved' nevedel, že chudáka už zavraždili... Slovom, ten pomätený hrdina, ten poručík Brandes chcel, aby poblúdený Holm mohol začať nový život a ak sa voľakedy polepší, nech ho nevyľúčia zo spoločenstva pre podlý skutok... Brandes napísal nadriadeným, v liste oznámil, že mu mapu ukradli a on uteká pred zodpovednosťou, zrieka sa hodnosti. Krádež zavinil sám, bez dovolenia odniesol dokumenty domov a cestou ho napadli, vzali mu aktovku... Vojenské úrady mu neuverili. Poručíka Brandesa obvinili zo špionáže. Nechytili ho, ale o jeho potupnom čine vie celý svet. Tak ste obrátili navnivoč celučký znamenitý patriarchálny rod. Jeho matka umrela tu v Paríži. Jedného syna zavraždili, druhý sa stal vyhnancom, najstarší odľudom.

– Už bolo dosť hlúpych táranín. Máte nejaké dôkazy na tieto fantazmagórie?

Adams sa uspokojene zaškeril.

– Mám prvotriedne dôkazy. Ale ešte som neskončil s údajmi: neskôr umrela i vaša žena!

3

Ako sa tak Wilmington prechádzal a bol práve obrátený chrbtom, pri poslednom slove sa jediným pohybom zvrtol a zdesene vyvalil oči na tučného človečika.

– Čože? To už je plný zásah?... Nuž poďme rad-radom! Ethelu Ardfernovú som vypočúval vašou metódou. Tú metódu som u vás videl prvý raz. Tanečnicu som odvliekol na jednu loď. Už viete, o čo ide?... Tetanovým bacilom vyvolať umelú nákazu a ochranné štepenie uplatniť len po výpovedi, podpísanej pred svedkami. Po takej výpovedi, ktorej dokazované údaje zabezpečujú proti odvolaniu priznania? Ethel tiež pozná ten druh vypočúvania... Vypovedala!

Vedela, že niet zmilovania. Rozprávala za ochranné očkovanie... Lebo tetanus je nepekná smrť... Bohužiaľ, s výpoveďou sa trošičku omeškala a tak štepenie nemalo úspech...

– Zloduch!

– Pozor! – zvriskol tučný a namieril revolver Wilmingtonovi do prs.

Nadišla malá prestávka. Evelyn stála zmeravená od hrôzy, s otvorenými ústami, pritískajúc si ruky na tvár, ako herečka v poslednom obdĺžniku pretrhnutého filmu.

Gordon začudovane počúval cudziu drámu, do ktorej takto nečakane vhuhol.

Wilmington sa spustil na stoličku, zapálil si cigaretu, ale nepovedal nič. Celý bledý mocne poťahoval a vypúšťal dym.

– Od Ethely sme sa dozvedeli aj o Dickmannovi. To je ten, čo zabil Holma Brandesa. Dickmann vypovedal ako najatý, len aby sme ho pustili. Nepustili sme ho. Dávam ho strážiť na lodi v toulonskom prístave, hoci mám jeho pred svedkami zloženú výpoveď. Podľa nej ste ho vy naviedli, vy ste mu dali peniaze a od vás dostal presné príkazy... Ďalej môžem dokázať, že vašu ženu pochovali na základe falošného nálezu úradného lekára. A potom... hoci sa to prísne tresce, minulej noci som v Père-Lachaise uskutočnil malú privátnu exhumáciu. Mŕtvolu vašej ženy preskúmali primeraní odborníci. Na jej perách podnes jasne vidieť nepominuteľnú sinavosť cyanózy.

– Dost'!... Mlčte, vy vy...

– Mám ešte nejaké blufy. Napríklad ľahko nájdeme poručíka Brandesa. Zistili sme, že pod menom Münster slúži v légiách pri druhej stotine a toho času ho s ťažkým zranením ošetrujú v Maroku. Korunný svedok teda žije. Žije človek, ktorého nevinne povláčená česť kryje všetky vaše zločiny!

– Vravím, že dost' – dychčal Wilmington a díval sa bokom, akoby videl príznaky. – Berte... berte si mapu, ale chytro, lebo v najbližšej chvíli môže prísť Fleury... Povedzte, čo dáte za oranžovú obálku... Majte si ju, prekliaty špicel!

– Nepochodíte zle. Ale najprv musím vidieť, či sú pečate na obálke neporušené. Nehovorte, že je v druhej izbe a nečiahajte si na vrecko. Tam je trezor, otvorte ho.

Evelyn strpnutá načúvala. Celkom iste zaplatí životom, ak ju tu nájdú. Lež ani pri svojom strachu nedokázala vypnúť sústrasť s nešťastnou brandesovskou rodinou. Áno! Ak sa vyslobodí odtiaľto živa, postará sa, aby toto všetko-všetkulinke vyšlo najavo. Len čím to dokáže? Medzitým Wilmington pristúpil k pancierovej skrini a vyložil na stôl veľkú obálku, na ktorej bolo vidieť päť neporušených pečatí. Ó, ako by bola Evelyn chcela uchytiť poručikovu česť a utekať s ňou do Maroka! Neboráci! Ba či to všetko počul i trestanec, alebo už ušiel? Rozhodne si zapamätá meno nešťastného legionára. „Münster... Münster...“ opakovala si ho.

– Aj inak bude lepšie poponáhľať sa, – poznamenal Wilmington.
– Dnes sa už dvaja zaujímali o poručíka, akoby hľadali z jeho pozostalosti Budhovu sošku. Ale myslím, že to bola len zámienka. Mohli to byť ľudia z niektorej agentúry.

– Prečo? Niet takej sošky v pozostalosti?

– Ba. Pamätám sa, že som takú kazetu s Budhovou soškou na vrchnáku videl v byte bratov Brandesovcov. Ak sa dobre pamätám, bola v kúpeľni. Ale to ma neupokojuje. Pravdaže sa vypytujú na niečo také, čo je do istej miery pravdepodobné. Odnikiaľ vedia, že poručík Brandes mal takú kazetu.

Adams sa zamračil.

– Ale prečo sa spytujú dvaja na to isté? To svedčí skôr o tom, že s tou soškou naozaj niečo bude. Viacerí prišli na jej tajomstvo, stopy viedli k vám a teraz sa predstihujú, kto sošku skôr vypátra. Vôbec sa mi to nepáči.

Wilmington zbledol.

– Myslíte? Ale kiego diabla čakajú od takej obyčajnej kazety alebo od jej keramickej ozdoby?

Tučný sa zamyslel.

– Soška je u vás?

– Čerta starého. Aby som odrazil ďalšie vypytyvanie, tváril som sa, akoby bola u mňa, ak som to aj netvrdil rozhodne. Sošku má doista Brandes v Afrike, ak, pravda, takú šepletu nezhodil, keď musel ujsť.

– Dal by som mnoho za to, – rozhutoval Adams, – keby som vedel, čo je s tým Budhom.

– Upozorňujem vás, že o chvíľu tu môže byť Fleury.
– Máte pravdu. Sem tú obálku!
– Ale dobre zaplatíte, Adams! Táto zmluva je výsledkom dvojročnej hazardnej hry ctižiadostivého človeka.
– Obetovali ste toľkých za ňu, že to viem oceniť...
Štrng... Rozbil sa oblok. Vznikol vánok a prievan zaplesol oblok na izbe, kde sa skrýl Gordon. Naozaj mohli ďakovať iba úplnému bezvetriiu, že sa to do tej chvíle nestalo.

4

Adams a Wilmington zdesení vleteli do druhej izby. No Gordon sa už mal na pozore a útočníci len-len že sa trochu schýlili pred stoličkou, čo im trestanec poslal v ústrety. Stolička zasiahla Adamsa do pleca. Vzápätí hodil do nich stolík, potom čínsku vázu... Adams dva razy naslepo strelil do izby, potom sa vrátili dnu.

Gordon chytil Wilmingtona okolo pása a šmaril ho do malého tučného. Bolo počuť lomoz ruvačky a pádov, hrmot, tresk, lámal sa nábytok, lietali črepy, bitkári kliali a chrčali, akoby to bola zúrila dravá zver.

Nečakane sa od schodišťa ozval výstrel, potom cenganie, buhot. Čímsi tĺkli na dvere predizby. Polícia, zdá sa, čakala iba Fleuryho a jeho druhov do pasce, aby udrela na celú spoločnosť.

V prázdnej izbe ležala na stole pomarančová obálka s piatimi pečaťami...

Evelyn vhupla do jedálne, uchytila obálku, ktorá obsahovala česť jednej rodiny, chytro ju vložila do príručnej tašky a oblokom salónu, vo výške štvrtého poschodia vykročila na železný rebrík. Ak Brandes žije, za túto obálku jej vďačne pomôže vypátrať Budhu.

Odíde do Maroka... Hrmot!

V izbe zápasili rozbesnení ľudia.

Gordon sa hodil na Adamsa. Wilmington vytrhol revolver. Vtom sa trestanec vyslobodil kopancom, takže územčistý Adams odletel hodný kus. Tým sa sám stal jasným cieľom, no Wilmington predsa nevystrelil na neho. Vyhasila z neho všetka nazhromaždená nenávisť, zlosť, túžba namysleného, do krvi urazeného, márnomyseľného

človeka po pomste. Chcel zabiť Adamsa ako nejakého besného psa. Z dvoch krokov mu strelil do tváre.

Ale zbraň zlyhala. Tým zachránil Gordonovi život. Lebo Adams vytrhol revolver ešte pri páde a bol by doista odbachol trestanca, keby nebol počul pri uchu strašlivé ŕuknutie, po akom obyčajne nasleduje smrteľný výstrel...

Skôr ako Wilmington stačil znova stisnúť kohútik, Adams vystrelil a trafil ho do žalúdka. Wilmington pustil pištoľ, v kľči strhol záves na dverách, obrátil sa s ním, akoby sa zakrúcal do smrtného rubáša, a zahalený pestrým brokátom spadol na dlážku.

Údermi sekier už prelomili dvere na predizbe.

Trestanec medzitým zmizol.

Adams si len vtedy uvedomil skutočnosť: polícia!

Jediným skokom bol v jedálni. Hneď zbadal, že je oblok v izbe naproti otvorený dokorán.

S veľkým rachotom sa preborili dvere predizby a po Fleurym, ležiacom na prahu, sa tisli detektívi.

Adams práve vtedy dobehol k písaciemu stolu. No nezľakol sa detektívov, lež hroznej skutočnosti: obálky nikde.

Ešte mal toľko času, aby zamkol dvere do predizby vo chvíli, keď ta došli detektívi. Potom prebehol do druhého salónu a zamkol i tie dvere. Otvorený oblok mu ukázal cestu, ktorou trestanec utekal.

Vystúpil na železný rebrík.

Nad sebou, vo výške piateho poschodia, videl, ako trestancova noha opúšťa ostatný železný stupeň a vystupuje na strechu. Vystrelil za ním.

5

Keď Evelyn prekročila oblok a pozrela nadol, nevoľky zvýskla.

Pod ňou na ulici akoby sa odohrával boj. Prichádzali poplašné autá, hučali sirény... Sem i ta pobehovali ľudia a policajti nešetrili obušky. Zdalo sa, že rue Mazarin zatarasujú z každej strany. Z domu, odkiaľ ušla Evelyn, odvádzali štyroch v putách, s roztrhanými šatami, do policajného auta. Pod lampou v bráne, vo veľkej, tmavej kaluži ktosi nehybne ležal doluznačky. Za remenné putá sa dala

vliecť nejaká elegantná žena, s výskotom zmizla vo väzenskom aute a reflektor pancierového voza osvecoval panický ruch bielou žiarou.

Evelyne za chrptom zaznel z bytu výstrel.

Spamätala sa a najprv váhavo, potom so zdeseným chvatom sa ponáhľala hore rebríkom. Na ulicu nemohla stekať. Len cez strechu. Sukňu jej zachytil a roztrhol vyčnievajúci klinec. Pozbierajúc všetky sily chytila sa okraja odkvapovej rúry a vyštverala sa hore. Vlasy jej viseli do tváre. Zaprášená, zablatená, v šatách roztrhaných na franforce, ale sa dostala na strechu!

Pustila sa behom.

V mláke po daždi klesla na koleno a priam stratila vedomie od bolesti. Neisto vstala. Niekoľko sekúnd sa dychčiac opierala o komín a obzrela sa.

Opäť ten hrozný pohľad!

... Na okraji strechy sa medzi zachytávajúcimi sa rukami zjavila plešivá hlava. Nos je jediná červená jazva, tvár znetvoruje nenávisť a námaha.

Trestanec!

Utekala ďalej. Za chrptom zaznel výstrel a počula dupot prenasledovateľových nôh... Bože...

Potkýnala sa na doskách, v tme narazila krkom na motúz na sušenie bielizne; akoby jej bol chcel odťat' hlavu... Padá... Znova ďalej!

Vtom nový výstrel, ale ten si už vzal na mušku trestanca. I prenasledovateľa voľakto prenasleduje. Iný prenasledovateľ. Evelyn nadobúda dych, lebo Gordon sa skrýva za nejaký komín a strieľa naspäť na Adamsa. Tak poľujú na seba, zatiaľ čo parížska polícia poľuje na nich.

Evelyn využila príhodnú chvíľu a pozbierajúc posledné sily uteká; pritom pevne drží čiernu taštičku s cennou obálkou... Nečakane zazrie pod sebou obločné sklo...

Ateliér.

Nerozmýšľa ani chvíľu. Zachytí sa rámu vyveseného obloka, ovesí sa a potom so zažmúrenými očami púšťa oblok.

Je to asi nízka izba, lebo ľahko dočahuje nohami dlážku. Čaká. Je tma. V susednej miestnosti rozprávajú:

– Nech sa páči vybrať, toto sú pohľadnice deväťkrát dvanásť... ale ak rozkážete zväčšiť...

Fotograf!

Rýchlo sa poobzerá. Po pravici vidí dvere. Vstúpi. Prejde znova tmavou miestnosťou, ale je podlhovastá ako predizby. Na konci nové dvere. Vystúpi.

Ošľahne ju čerstvý vzduch. Je na chodbe.

Náhli sa dolu schodmi. Na ostatných niekoľkých stupňoch sa potkne. Šaty jej znova voľakde prasknú. Cíti, že ruky, tvár, krk sa lepia od blata. Len ďalej!

Dostane sa na zle osvetlený dvor. Nejaké dievča čisti sliepku, dvaja chlapci v bielych zásterách vylievajú do kanála veľké vedro. Otvorenými dvermi od dvora vidieť veličiznú kuchyňu. Doista patrí k niektorej elegantnej reštaurácii na brehu Seiny... Evelyn zamieri k bráne.

Hučí siréna!

Jaj! Veď po streche šla paralelne s rue Mazarin. Je v tej istej ulici, kde robia razili! Keby sa jej podarilo prejsť cez jedáleň, dostala by sa z nebezpečnej zóny až na breh Seiny.

Priblíži sa jeden z chlapcov a zvedavo si ju obzerá.

Evelyn sa zaraz rozhodla. Vojde do kuchyne. Pusti sa krížom pomedzi niekoľké začudované kuchtičky, vstúpi dvermi a zastane vo skvelej jasnej jedálni. Hlavný vchod miestnosti ústi do rušnej ulice na brehu Seiny!

Evelyne sa viacerí začudujú. Ako tak prebehne po sebe očami, vidí, aké má špinavé, potrhané šaty. Rozcuchané vlasy jej visia do tváre. Len čím skôr von!

Ponáhľala sa!

Pritom cíti, ako vyvalujú na ňu oči. Chvalabohu, tam je východ...

V tej chvíli zaznel pri nej zvučný hlas:

– Ale veď je to lady! Preboha, čo sa vám stalo?! Bol to mešťanosta, čo sa jej prihovril.

Vedľa neho sedel Holler a za vrchstolom lord Bannister vo fraku, v spoločnosti mnohých veľmi vznešených pánov.

Myslím, že Lót, keď sa bol obzrel na Sodomu a jeho telo sa hneď vzápätí premenilo na soľ a šaty na slánku, iste vystrúhal múdrejšiu tvár ako jeho lordstvo za vrchstolom, keď prišla Evelyn. Na chvíľu zavládla hlboké ticho. Evelynin mozog sa za ten kratučký čas napäť do puknutia. Cítila, že je postavená na kocku profesorova vážnosť, cítila, že vyvolala hrozný škandál. V najbližšej chvíli mozog napätý do prasknutia vykresal iskru rýchleho riešenia. Dievča sa usmialo.

– Henry, prosím, – povedala, čudným spôsobom narýchlo si poslážiac profesorovým krstným menom, – bohužiaľ, musíte ma ihneď odprevadiť domov. Tu pri chodníku ma zrazil nešikovný bicyklista, pozrite, ako vyzerám!

Podarilo sa!

Čerstvé škrabance a stopy po blate nadostač dokazovali pravdepodobnosť toho, čo vavela. Všetci sa ľútosťivo, so zdvorilým utešovaním obracali k „lady Bannisterovej“. Členovia akadémie, univerzitní profesori, generáli sa predstavovali rad radom a „lady“ s úprimnou ľútosťou, že takto nemôže zostať s nimi, chytila sira Bannistera pod pazuchu a odvliekla ho.

Len čo si sadli do profesorovho auta, Evelyn sa obozretne poobzerala, či ju neobjavili jej prenasledovatelia. Lebo si bola istá, že ju budú sledovať mnohí na všetko odhodlaní ľudia, kým len má obálku pri sebe. Nevidela nikoho.

Profesor si sadol do auta a počkal, kým si sadne aj Evelyn. Potom povedal iba toľko:

– Dobre zaplesnite dvierka a povedzte, kam vás odviezť.

Nenachodil slová od rozhorčenia. Vo svojom pobúrení sa nezmohol na to, aby ju vyhrešil. Pravda, nemôže odškriepiť, že v minulých dňoch mu toto dievča viac ráz prišlo na rozum, ba aj to mu mihlo hlavou, že by bolo dobre sa s ňou stretnúť. Ale okolnosti stretnutia ním predsa len trošičku otriasli. Dievča by bol teraz najradšej jednoducho vystrčil z auta. Čo tá žena robí? Kade sa poneviera, že je večne zatúlaná a má potrhané šaty? A čo hľadá v noci sama na ulici? To nikto neuhádne.

Zrazu len prikvitne. Nečakane, s plavými bleskami strapatých vlasov, šialene ako cyklón.

– Prosím vás, ako len rýchle môžete, odvezte ma niekam, ďaleko od Paríža, kde by som mohla nasadnúť na vlak, alebo si najat' auto, – modlikalo dievča.

– Ale prosím... som vo fraku... – Prenasledujú ma!

– Akoby som to už bol počul. Nuž, milá miss Westonová, mne sú povinnosti muža jasné, no predsa vám musím pripomenúť, že som, žiaľ, iba vedec, a nie potulný rytier. Je nepochopiteľné, že v trestných veciach sa miesta na prvotriedne policajné orgány obraciate výlučne na mňa. Ja si vás veľmi vážim, slečna, ale ak mi dovoľíte opakovať: gentlemanov život nie je pasáž...

– Máte pravdu... Už aj vystúpim, – povedala Evelyn. Potom sa plačky sklonila na ochranné sklo. Bála sa, že v Paríži pozorujú železničné stanice, poprípade i garáže. Vedela, že jej ide o život. Môžbyť už aj sú jej na stope! Jediná možnosť: najat' si auta ďaleko od Paríža... Bože, aká je osamelá!

– Teda povedzte konečne, kam vás zaviezť, – zvolal profesor a škripal zubami, lebo sa mu videlo, že nedokáže hovoriť primerane nevlúdne. – Nože neplačte! Prestaňte, prosím! Dobre, odveziem vás z Paríža, kam chcete!

– Do Marseille, – zablykli sa dievčaťu oči.

– Vo fraku?! – schrčal lord Bannister.

– Nie, nie... len ma odvezte hodne ďaleko, do najbližšej obce, kde si prenajmem auto.

Profesor zlostne šliapol na pedál a krásna nová alfa-romeo nezvučne, mäkko vyštartovala po parížsko-lyonskej hradskej.

7

Dvaja na streche sa poskrývali za komíny. Ulica medzitým stíchla. Bolo by bývalo nebezpečné strieľať ďalej.

– Hej, vy! – skríkol Gordon. – Vážne trváte na tom, aby sme sa vzájomne nadháňali policii? – A keď neznámy neodpovedal, dodal ešte: – Bolo by rozumnejšie, keby sme sa pokúsili podniknúť niečo spoločne.

Adams neodpovedal.

– Dvaja možno nájdeme dievča s obálkou. Mám niekoľko dát, bez ktorých nedosiahnete cieľ. Spojme sa.

– Kto ste?

– Angličan. Z príbuzného odboru.

– Čo by som mal z toho?

– Vezmite ma do podniku s Claytonovou mapou a ja vám na revanš navrhnem obchod so soškou.

– Čo je to za obchod?

– Ide o sošku v hodnote milión funtov.

– Tušil som, že je niečo s tým Budhom. Bohužiaľ, ja sa teraz nemám kedy zaoberať iným než oranžovou obálkou.

– Spoločná záležitosť, – odvetil Gordon. – S Evelyn Westonovou sa nám dostane do rúk oboje. Nuž? Fifty-fifty. Ak chcete, utvoríme kartel. Alebo si ukážme chrbát a zídme každý osobitne zo strechy, lebo dúfam, že sa tu nechcete dočkať staroby.

Nasledovala prestávka.

– V poriadku, – povedal napokon Adams. – Teraz sa aj tak neodvážime vyjsť spoza komína, aspoň ja vám nedôverujem. Teda bude najmädrejšie, ak sa o pol hodiny stretne v hostinci „U fazuľového kráľa“. Je to pri Château-Rouge.

– All right! Do videnia...

Pod záštitou komínov sa odplazili opačnými smermi. Len čo Gordon zišiel na ulicu, zatelefonoval Rainerovi:

– Príďte s Corned-Beefom do hostinca „U fazuľového kráľa“.

– Je tam dobrá kuchyňa? Lebo ešte som nevečeral.

– Ste hlupák! Hra ide na život a na smrť. Ak nájdeme Evelynu Westonová, budeme milionármi.

– Môžete si vziať na ňu pôžičku. Práve telefonoval Corned-Beef, že sa Westonová vezie na aute s profesorom. Pred ním tankovali na lyonskej hradskej. Neprestane ich sledovať a pošle nám odkaz z každej benzínovej stanice. Ako ďaleko je odtiaľto hostinec „U fazuľového kráľa“?

Adams s dvoma kumpánmi boli už v krčme, keď prišiel Rainer a Gordon. Páni sa predstavili navzájom a popredstavovali svojich spolupracovníkov.

Jeden z Adamsových spolupracovníkov nosil bokombrady, bol v pásikavom triku a neprestajne žuval močku, od ktorej si musel občas odpľúvať. Volal sa Joko. Iné meno pri predstavovaní nikdy nepoužíval. Voľakedy účinkoval v cirkuse, ale pri nejakej príležitosti usmrtil niekoľko ľudí a vtedy prestúpil na túto životnú postać.

Druhý spolupracovník, dr. Cournier, bol vysoký tučný bledý šedivý človek unavených očí, notorický morfinista. Nafúknutými pehavými rukami robil pomalé gestá, keď dakedy hlbokým hlasom láskavo a múdro niečo vysvetľoval.

– Čas uteká, páni, – začal Gordon. – Nemusel by som sa spojiť s vami, ale v tomto prípade by sme voľakde narazili na seba. A korisť je toľká, že sa i tak ujde všetkým dosť.

– K veci! – ozval sa ten s bokombriadkami a koncom dlhého noža si začal čistiť nechty.

– Veľmi správne. Najvyšší čas prejsť k veci, – vyhlásil Rainer a zaraz oslovil čašníka: – Prineste mi viedenský rezeň s veľkou porciou zemiakov, štyri deci červeného vína a dve vajíčka na tvrdo.

– Teda, páni, – vysvetľoval trestanec, – viem, kde je v tejto chvíli dievča s obálkou, okrem toho viem, kde nájdeme onú sošku s kazetou, ktorá predstavuje milión funtovú hodnotu.

– To už teraz viem i ja. U Münsteru, – povedal Adams. – Ale ak oznámite, kde je dievča, mileradi sa spoločíme.

– Na polovicu.

– V poriadku.

Gordon porozprával všetko. Chytro, ale zrozumiteľne. Začal Dartmoorom, Jimmy Hoganom a skončil telefonickým odkazom Corneda-Beefa.

– Našťastie Corned-Beef stopu po dievčati stratil a ja som ho poslal za profesorom, s ktorým Evelyn Westonová cestovala na lodi ako jeho žena. Predpokladal som, že sa dievča vynorí opäť v profesorovej blízkosti. A naozaj sa stretli hneď po udalostiach na rue Mazarin.

Adams vyskočil.

– Tak ich máme! – Obrátil sa na Rainera. – Kedy ste hovorili so svojim kolegom telefonicky?

– Pred necelou hodinou. Ale takúto obsluhu som ešte nevidel, už pol hodiny čakám na horčicu. A vajíčka bez horčice...

Ten s bokombriadkami si vytiahol nôž spoza nechta a jeho hrot namieril na Rainera.

– Ideme! – schripel Adams.

O chvíľu už uháňali besným tempom po lyonskej ceste. Pri Armentières dohonili taxík. Vystúpil z neho Corned-Beef.

– Sú ďaleko predo mnou, – zvestoval, zatiaľ čo presadal do packardu, – profesor má senzačné nové auto, ale netuší, že ich prenasledujeme.

A uháňali ďalej šialeným tempom...

Šiesta kapitola

1

Rancing si utrel slzy, odviazal člnok a prevesloval cez jazero. Len čo pristál, pustil sa rovno do kaštieľa. Všelikade sa len tak hmýrili obyvatelia Mügli am See.

Mladík im už zďaleka kýval.

– Mal som ho! – vykrikol zadychčane, keď došiel medzi obyvateľov. – Pri pasovaní sme spadli do vody a plával lepšie ako ja.

S úctou a obdivom hľadeli na odvážneho londýnskeho mladíka.

– Ó, vy hrdina! – zvolala Gréte s úsmevom najmenej dvadsať centimetrov širokým. – Preto som sa nebála, keď som počula výkriky; vedela som, že ste tu vy.

– Ako vidím, utrpeli ste stopy vonkajšieho ublíženia, – pristúpil k nemu ohliadač mŕtvol a pozorne si obzrel Eddyho natrhnutú peru. – Z takýchto úst sa obyčajne pripravujú histologické* reliéfy na hlavné rokovanie.

* *Histológia* – náuka o tkanive organizmov. Pozn. prekl.

– Vedeli by ste podať približný opis osoby, Mr. Rancing? – opýtal sa chladne a neosobne policajný úradník.

– Ako by nie! Vysoký chlapík s malými fúzikmi, má bradavičnatú tvár a jazvu pod pravou pazuchou.

– Nápadné poznávacie znamenie nemá?

– Veľmi tuho páchol alkoholom.

– Bohužiaľ, to je v tomto kraji vôbec nie nápadné, – poznamenal koncipista a zapálil si fajku. Nenávidel fajku, ale sa mu videlo, že je pre stopovacie orgány závažná. – Neviete o ňom nič bližšieho? Aký monogram mal na košeli, aké číslo topánok, bol mocný alebo slabý?

– Málokedy som videl svalnatejšieho vlamača, – bájil Eddy, – môžem vám povedať, že to bol hotový Herkules.

– Tak mu prideme na stopu v ohlasovni cudzincov, – vyhlásil koncipient.

Eddy Rancing o tom nezapochyboval. Ponáhlal sa do svojej izby. Zostal v posteli plných štyriadvadsať hodín. Hrozne kýchal. Žena hlavného záhradníka Viktória podvečer zanesla chorému v horúčke za pohár liečivého čaju, od ktorého mu bolo ešte horšie.

Eddymu neboli dobrodružstvá proti myslí, lenže tu narážal krok za krokom do takých hnusných udalostí, že by od nich zatúžil po solídnom živote aj taký Arsène Lupin. Neodstrašovali ho všedné ťažkosti. Nie sú tomu ani dva roky, ako sa k dcére strážcu doverského majáka škriabával v búrlivých nociach po hromozvode, lebo v taký čas sa otec zaoberal majákom. Preto sa Eddy musel naučiť telegrafovať. Dievča ho oboznámilo so svetelnými znakmi podľa Morseovho systému. V okienku obývacej izby vo veži večer medzi ôsmou a deviatou v kratších-dlhších intervaloch haslo svetlo. A Eddy, z ktorého sa zásluhou dievčaťa stal vyškolený telegrafista, čítal na pobreží svetelné znaky: „Otec... osem hodín... v službe... príd'... prines... koktail... môj drahý...“

Tak sa Eddy z lásky naučil telegrafovať a liezť po hromozvode. Ale bola v tom romantika. Nebezpečenstvo, švih. Zatiaľ tu rapaví lokaji hádžu doňho pastu na dlážku, zamykajú ho do skladu medzi haraburdy, zauškujú, zaháňajú do barín.

Zato predsa by len mal niečo podniknúť s tým Budhom. Kým sa zotavoval, dôkladne pouvažoval o všetkom a vymyslel nový plán. Áno. To bude najlepšie!

Prišiel na skutočne geniálnu myšlienku. Popoludní sa vybral za obvodným lekárom, doktorom Rüdigerom.

– Á! Som šťastný, že vás poznávam, čo máte nového? Ako sa cítite v kaštieli?

– Nemôžem spať.

– Bodaj by aj! Bolo by treba vyhubiť všetky mačky!

– Zle ste ma rozumeli. Trpím na nespavosť...

– Hm... A ako sa to prejavuje?

Rancing, na ktorom sa postupne začali ukazovať príznaky žltacky od toľkej prežretej zlosti, poddal sa osudu a vysvetlil so zdvorilým úsmevom, že dvoma hlavnými príznakmi jeho nespavosti je bdenie a bezsenosť.

– Je to rozhodne vážne, – povedal lekár. – Ste pravdepodobne málokrvný, preto tá nervozita, bláznivosť a nedostatočná pamäť.

– Bol by som rád, keby ste mi predpísali nejaké uspávadlo.

– Výborná myšlienka!

Lekár mu dal recept. Rancing zaplatil a odišiel.

V cukrárni kúpil niekoľko kúskov krémových zákuskov. Vedel, že maškrtné dievča neobyčajne ľúbi sladkosti. Po večeri vo vhodnej chvíli, keď tam okrem nich nebolo nikoho, ponúkol Grétu. Dievča ledva štipkalo zo zákuska podľa svojho zvyku a vyhlásilo, že ostatné odnesie do svojej izby mačkáam.

Rancing vedel, že ich zje už na schodoch. A ani sa nemýlil. Do zákuskov namiešal do šľahačky päťnásobnú dávku uspávadla z toho, čo mu predpísal doktor Rüdiger. Gréte o hodinu chrápala tak, že sa jej mačky zhrbené, s naježenou srst'ou poskrývali do kúta spálne.

2

Bola temná, ohyzdná noc.

Nadišla rozhodujúca chvíľa, keď ho už nemôže stihnúť nové sklamanie. Mal so sebou zhúžvaný papier, ktorý natrel smolou. Potreboval ho na to, aby svojím diamantovým prsteňom vyrezal sklo

na Grétinom obloku a mäkký dechtový papier prilepil naň. Tak vyberie sklo bez šelestu. Bez toho by ho mohol iba vytisnúť, čo sa neobíde bez nezmyselného rinčania. Okrem toho vzal so sebou len dlhý hrubý povraz.

Naozaj priaznivé počasie! Z Álp duje vychýrený föhn a rozvieva veľkozrnný dážď, husté mračná zahaľujú okolie do hlbokého smútku. Náš hrdina točítymi schodmi vyšiel do vyčnievajúcej, na ozdobu stavanej vežovej izbice. Na izbici je hodne veľké padacie okno, čo sa ľahko otvára, a tak sa jednoducho možno dostať na strechu.

Halali!

Najradšej by bol poľovníckym výkrikom odpovedal vetru, takú mal besnú, odhodlanú a dobrodružnú náladu.

Halali!

S povievajúcimi vlasmi, s povrazom obrúteným okolo ruky, s kotúčom dechtového papiera vyzeral ako šialený cowboy, keď sa s lasom a lyrickou básňou na perách rúti cez prériu.

Pri jednom z potrubných kolien na odkvape vyčnievala spod plechu mocná železná skoba. Bola nad Grétinyin oblokom. Ten hák pri štvoruhlastej ozdobе lámaného kameňa na priecheli si dobre všimol zo záhrady. Pod ním ja okrúhle slepé okienko a nižšie balkón dievčaťa.

Aké to pohodlie pre vlamača, zoči voči jeho obeti, pohrúženej do omamného sna!

Povraz pripevnil tesným námorníckym uzlom na hák a spustil ho. Kýval sa kolembavo vo vetre. Visel hodne hlbšie od úrovne balkóna. Keď to mal, dal si lepkavý kotúč pod pazuchu a pekne pomaličky zliezol.

Čert aby vzal ten decht!

Dlhý čierny papier sa mu najprv prilepil na ruku a kým ho chcel odstrániť, vietor mu celý papier pritisol k tvári. Vyzeral ako útočník Ku-klux-klanu, s maskou po pás. Ešte šťastie, že dočiahol slepé okno a mohol si na chvíľu sadnúť na kraj okrúhlejšej úzkej prehĺbeniny. O dva poschodia nižšie bol Grétin balkón. Pustil povraz a sňal si z tváre dechtový papier.

Ned'aleko neho sa hrbiac prehybovala koruna obrovskej jedle.

Slepé okno, na ktorom sedel, to bol pravidelný kruh, veľký ako poriadny hrniec. Načo je to komu? Dumal nad tým dobrú chvíľu, ale potom sa veľmi začudoval.

Kde je povraz?

Pre Kristove rany!!!

Povraz pustil a on sa pri mocnejšom rozmachu zachytil vo vetvách blízkej jedle. Zachytil sa len máličko a teraz sa neisto mihoce na tenkom konáriku. Možno hneď spadne naspäť, ale jeho situácia na tomto úzkom okraji, s holým múrom za chrbtom, vo výške štvrtého poschodia, pričom sa drží jedine dechtového papiera, je trošičku zúfalá. To musíme uznať.

Stačilo by mu natiahnuť ruku a povraz dočiahne. Lenže ako sa tu môže pohnúť? Cítil, že sa naskutku zrúti.

Neostáva iné, ako čakať, či mu vietor vráti povraz. Tejto noci nebolo treba dlho vyčkávať na nárazy vetra. Už aj sa prihnal jeden, zúrivy a hučiaci.

Halali!

Povraz sa zachvel. No – teraz! Dvíha sa a...

Á padá medzi dva konáre ako do vidlice. Aby sa odtiaľ dostal, na to by musel prísť cyklón alebo tornádo, alebo nejaká iná zámorská zmena poveternosti.

3

Položenie Eddyho Rancinga bolo zúfalejšie a černejšie ako všetky poľutovaniahodné situácie, aké sa na svete vyskytli!

Oblapil si kolená, prispôsobujúc do kola zhrbené telo líniam slepého obloka, takže sa zďaleka podobal hrubánskemu motúzu. Bol premočený do nitky, triasla ho zima, a do rána je ešte ďaleko.

Ale čo si počne ráno? Ako vysvetlí...

Zaškripotal štrk. Voľakto ide tamdolu! V parku sa vynoril široký klobúk.

Pán Maxi! Autor Wilhelma Tella! Čo ten tu hľadá?

Isté je, že ho minule videl zasneného pri plote so ženou hlavného záhradníka Kratochwila, Viktóriou. Ach, pravdaže! Hlavný záhradník dostal dnes predvolanie do Erlenbachu a doista tam

prenocuje. Čo sa dá robiť! Tu niet inej záchrany. Odkášlal si a zavolať mu:

– Dobrý večer... pán Maxl...

Básnik vzhliadol. Potom zdvihol klobúk.

– Moja úcta, Mr. Rancing! Čo poviete na toto ošklivé počasie?

– Šibe z Álp. Iste je odmäk, – kričal so silným úsmevom zo slepého obloka. – Nepokladajte ma za dotieravého, ale čo robíte tamhore?

– Sám neviem...

– No, tak vás nejdem vyrušovať, – povedal, podvihol klobúk a poberal sa preč.

– Pán Maxl! Nepomohli by ste mi?

– Bohužiaľ, pán môj, nemám ani haliera. Ale riaditeľ sporiteľne, barón Ostrau...

– Nemyslel som hmotne. Chcel by som stadeto zísť.

– Nie je tam dobre?... Povedzte, prečo sa vy vôbec zdržiavate v noci na fasáde kaštieľa ako nejaký reliéf?

– Nemôžem zísť...

– To ešte nie je dôvod, aby ste ta vyšli.

Vietor odniesol povraz a povraz sa zachytil na tamej jedli. Vy by ste mi mohli pomôcť, pán Maxl.

– Ale to závisí celkom odo mňa. Ochotne pomôžem, aby ste sa odtiaľ dostali, lenže na to je potrebné, aby ste zhodili istú maličkosť. Máte veľmi pekné hodinky s retiazkou.

Eddy sa zhrozil.

– Pane! To je vydieračstvo!

– Ja ho budem mať na svedomí. No, hodíte, či nehodíte?

Pánu Maxlovi sa veľmi páčili hodinky Mr. Rancinga s krátkou hrubou retiazkou. Pravda, nie je isté, či sú z pravého zlata. V Zürichu mu predali raz paličku so striebornou hlavicou a potom vysvitlo, že krásna rukoviatka je z vodovodného kohútika. Odvtedy je opatrný. Poberal sa, akoby chcel odísť.

– Počkajte!

Rancing s pohrdaním zhodil vreckové hodinky a ony s tupým buchnutím spadli do kvetinovej hriadky, medzi štepy, zabalené do papiera.

– Môžete sa hanbiť! – zakričal dolu. – Básnik, a taký hmotársky!

– Mýlite sa! Ako básnik nie som hmotársky. Za svoje dielo som ešte nedostal ani halier. Kde sú tie prekliate hodinky?

Teraz zase nemohol hodinky nájsť. Vietor skuvíňal, pršalo a Rancing si bol istý, že dostane zápal pľúc. Konečne pán Maxl hodinky našiel.

– No podme! – súril Rancing.

– Pozrite, ja som sa už raz sklamal. Ak sa nenahneváte, najprv si dám hodinky odhadnúť.

Eddy tamhore sa temer vyvrátil.

– Ale, pane! V každej chvíli sa môžem zrútiť...

– Zažmurte oči a modlite sa. Ja len zabehnem k Högrabenovi, je to odtiaľto iba necelá štvrt'hodinka. Výborný hodinár. Učil sa v Schaffhausene. Sestra sa mu vydala za nejakého natierača. Dám mu hodinky obzrieť a ak sú zlaté, tak vám pomôžem...

– Pán Maxl! Vy ste jeden...

– Neďakujte! Budem sa ponáhľať, aby som vám pomohol, lebo kto chytro dáva, dvakrát dáva.

Eddy Rancing by bol najradšej dvakrát a chytro dal čosi básnikovi, ale ten už bežal. Halali!

Víchor ho bezmála strhol z výšky a šľahal doňho dážď so snehom. Šaty sa na ňom lámali ako kandisový cukor...

Pán Högraben alebo nebýval blízko, alebo hlboko spal, lebo básnik sa vrátil až o dobrú polhodinu.

– Všetko v poriadku! Nebojte sa nič! Zlato je pravé. Hneď sa dostanete dolu.

– Rebrík... Doneste rebrík... – jachtal Rancing.

– Zbytočné. Hasiči ho iste budú mať so sebou.

Zďaleka bolo počuť zvuk trúbky.

– Vy darebák! Zavolali ste hasičov?

– Ved' vás plynárenská spoločnosť vari nezloží?

– Tam je nejaký rebrík... Prosím vás... Skôr ako sa dostanú sem...

– Akurát! Aby mi nasolili trest, že som ich nadarmo zavola! Povedzte, koľko kameňov majú tie hodinky?

... Vyrukovali hasiči! S dôstojníckym zástupcom Zobelmannom na čele. Polštvrtazáprah cválal ako šialený. Totiž voz opatrený pumpou a rebríkom ťahali tri kone a mulica.

Len čo sa Zobelmann dozvedel o udalosti, najsamprv zatrúbil. Nech sa trúbka ozýva už počas príprav, aby sa obyvateľstvo malo kedy poschádzať na javisko veľkej udalosti. Chytrý sa preobliekol do modrobielej slávnostnej uniformy. Dnes sa musí pochlapiť! Zriedkavá príležitosť! Tomuto biednemu hniezdu vyhába aj oheň.

– Všetko pripravené?

Ta sa, vpred! Hasičský voz rachotil a trúbka nariekala. Besne klopkali podkovy.

Obyvateľstvo už v peknom počte obkľúčilo kaštieľ. So záujmom si obzerali v slepom obloku sediacu smutnú postavu, ktorej zo sáry nohavíc stekala dažďová voda ako z náhradného kanála.

Lež – hah! – došli hasiči.

Nasledovalo krátke manévrovanie s rebríkom. Potískali ho to vpred, to dozadu. Napokon sa jeden z mužstva vyškriabal naň, pridŕžajúc sa len jednou rukou.

Bolo to fenomenálne! Všetko tliekalo.

– Vpred! – zahučal Zobelmann.

Rebrík sa dotkol múra a vedúci rúry Herr Lüwy sa pustil hore rebríkom.

Vtedy už obyvateľstvo obce Mügli am See v plnom počte obkľučovalo kaštieľ.

Lenže nechýbalo veľa a hasičov by bol v záchranej akcii predišiel pán Wollishoff. Najlepšie spal, keď ho zobudila dcéra. Gréte sa totiž okolo jednej prebrala na žalúdočkové kŕče, lebo jej prišlo zle od toľkej sódy bikarbóny, ktorú doktor predpísal Rancingovi proti nespavosti. Doktor sa totiž nazdával, že Rancing blázní, lebo je veľmi málokrvný, a preto zatelefonoval lekárnikovi, aby na recept miesto veronalu vydal sódu bikarbónu. Gréte zobudila otca a splašene mu zvestovala, že požiarna stráž usporadúva pred kaštieľom slávnostnú prehliadku v prítomnosti obyvateľstva.

Wollishoff v župane vybehol do parku, vzhliadol dohora, kam dvíhali rebrík, a potom bežal späť. Keď sa zjavil znova, mal so sebou

flóbertku, ktorou si vzal na mušku nad Grétiným balkónom kvačiaceho Rancinga.

Rozhodne by to bol býval jednoduchší spôsob, ako vyriešiť situáciu, keby bol svojho host'a z okraja slepého obloka zostrelil. Azda by nebol dbal ani Rancing. Ale v poslednej chvíli Zobelmann odsotil ruku domácemu pánovi.

– Oblečte si voľačo, lebo prechladnete! – zareval Wollishoffovi do ucha.

– Zastrelím ho!

– Len keď ho znesieme! Čo si myslíte, zbytočne sme vyrukovali?

– A hneď zavelil: – Dvaja chlapi držať pána radcu!

Záchrana bola naďalej v prúde. Neprešlo ani pol hodiny a cudzinec za veľkého volania na slávu a mávania klobúkov pristál na zemi. Chrapľavým, neartikulovaným zavýjaním, pripomínajúcim hučanie sirény, vysvetľoval Eddy radcovi, ktorého dvaja držali, že je na smrť zaľúbený do jeho dcéry a chcel ju popýtať o ruku.

– Chcel som vyznať Gréte lásku pri romantickom balkónovom výstupe.

– Pri akom výstupe? – hučal pán Wollishoff.

– V noci sa pod balkónom zjaví mladík vyznať lásku. Tak je to pekné! Istý veľký básnik to aj napísal.

– To som bol ja, – frflal pán Maxl. – Stalo sa to Wilhelmovi Tellovi.

– Lúbim vašu dcéru a chcem si ju vziať za ženu, – reval Eddy.

– Čo vraví? – spýtal sa domáci pán pána Löwyho.

– Vašu dcéru ľúbi, – kričal tak hlasite, že sa zatriasli všetky obloky na kaštieli.

– Lúbi vašu dcéru – vyrevúval zástup sborove.

– Berú?... Koho berú?... – jachtal starý a začudovane sa obzeral.

Tu sa priblížila Gréte, ktorá stála do tej chvíle v pozadí, a hodila sa Eddymu na hrud'. To konečne pochopil aj starý a vošiel si ľahnúť.

Z masívu mračien ponášajúcich sa nad ránom na potrhané gundže vaty sa črtali štíty Alp...

Eddy Rancing na druhý deň telegrafoval svojmu strýkovi:
zasnúbil som sa s budhom prid ihned eddy.

Siedma kapitola

1

Nechali za sebou rad-radom niekoľko menších obcí. Profesora by nebolo mrzelo, že má na sebe frak, ale kedykoľvek sa predklonil, zavíťal sa mu do mäsa náprsný gombík.

Dievča sa ozvalo nesmelo:

– Kde by sme našli najbližšiu garáž, aby som si mohla najat' auto?

Lord niekoľko sekúnd uvažoval, či má vôbec odpovedať. Napokon sa rozhodol, že odpovie. Ale iba krátko a dudravo.

– Ako viem, v La Rochelle. Dost' veľká obec. Dúfam, že i ja tam nájdem vhodný nocľah.

Opäť mlčali. Stromy uháňali vedľa nich so širokým bielym opaskom ako nejaké beznohé, v husom rade pochodujúce vojsko. Tým mrzkým vápenným pásom už kvôli automobilistom znetvorili pekný odveký obraz nedotknutej prírody.

Profesor šomral ďalej akoby pre seba, lebo v súvislosti s prenocovaním mu prišla na rozum možnosť inej katastrofy, ktorej sa mu podarilo vyhnúť.

– Ešte šťastie, – hundral, – že mám nesessér vždy vo voze...

Malú lakovú tašku mal pri sebe na sedadle.

– Prečo šťastie? – spýtala sa trochu nervózne Evelyn.

– Lebo inak by som sa ráno v La Rochelle nemohol oholiť. A hnuší sa mi, keď som neoholený.

„Ťažký prípad,“ pomyslelo si dievča. Len-len že sa nerozplakala, keď videla, ako vyzerá sama: otrhaná, zablatená, doškriabaná, uštvaná na smrť v strede Európy. A tento tu má starosti o svoju britvu.

Azda len preto sa usilovala sama pred sebou trošičku kompromitovať profesora, aby vyvážila svoja podozrivo rastúcu sympatiu.

Vlastnú taštičku, práve takú čiernu, krčovite stískala í v aute.

Je v nej oranžová obálka. Cena za „Snívajúceho Budhu“.

A okrem toho česť nešťastného poručíka Brandesa. Pod akým menom že slúži?

Münster... Münster... Münster...

Opakovala si jeho meno ako úlohu.

Konečne sa dostali do La Rochelle.

Pred jediným hostincom osady profesor zastavil. Panského šoféra vo fraku privítali popíjajúci sedliaci so všeobecnou úľubou. Bannister očervenel ako varený rak, keď ho obozretne obišiel dookola malý čaptavý Bretóneček so šištou hlavou a obzeral si ho ako inzertný stĺp. Nejaký vincúr tlmene radil hostinskému, že by bolo dobre zavolať obvodného lekára, kým sú tu viacerí pokope.

Nohavice mal na niekoľkých miestach zaolejované. Golier zvlhnutý do harmoniky mu na červeno vydrhol krk a ako sa pri šoférovaní nakláňal dopredu, gombík goliera mu zanechal hlbokú stopu na gágore.

– Neviete, kde by som tu našla garáž? – opýtala sa Evelyn majiteľa.

– Hneď tu vedľa. Hádam na desať krokov. Zazriete ju hneď, tadeto povyše. Stojí pred ňou veľký sud...

– Ďakujem... Zabaľte mi nárez a ovocie, vrátim sa pre to, len čo si najmem voz.

– Stane sa.

– Ja by som chcel izbu, – povedal Bannister. Oblokom hostinca nazrel nočný strážnik a prežehnal sa.

– Máme tichú izbu na prvom poschodí, s oblokom do záhrady... – odpovedal hostinský a neisto dodal: – Ráčite byť bez sprievodcu?

– Musel som súrne privieť dámu. Nemal som sa kedy preobliecť... Povedzte im, prosím, aby si ma neobzerali. Alebo aspoň neohmatávali!

Pretože pri poslednom slove zachripel, sedliaci sa naľakane rozpíchlili od neho. Vincúr im porozprával, že pred rokom v divadelnom súbore zošalel basista a v noci chodil po dedine ako kráľovná-vdova so striebornou korunou na hlave.

– Rozkážete večeru?

– Nie! Chcem spať! – Povedal to tak energicky, akoby mu mnohí protirečili.

Evelyn mu len teraz podala ruku.

– Boh vám zaplať za to, sir, čo ste urobili pre mňa.

– Prosím... teraz už nemáte za čo... Potriasli si ruky.

Keď sa zatvorili dvere za Evelynou, ešte dlho sa za ňou díval. Aká je smutná, ako neisto odchádza...

Prežrel naprázdno. Cítil na jazyku niečo trpké. Lutoval Evelynu.

Prinajmenšom tak nazval istý nepokojný, neohraničený pocit, ktorým by bol rád povedal dievčaťu niekoľko žičlivých slov a odprevadil ho na kúsok.

Zašiel do svojej izby. Krčmár mu ponúkol jednu zo svojich čerstvo opraných nočných košiel.

Cítil cestu vo všetkých kostiach. Nesessér je dolu v aute... Zato nič, oholí sa ráno. Teraz si len ľahnúť. Posteľ! Posteľ! Krčmárova čerstvo opraná nočná košeľa bola potuchnutá. Na tom nezáleží... Len si ľahnúť...

Spať!

Nepříjemné dobrodružstvo ho veľmi vyčerpalo. Toľká nervozita a vzrušenie ho vysililo, okrem toho z duše nenávidel akýkoľvek neporiadok, komplikácie a nepohodlie.

Zvalil sa na posteľ a s dobrým pocitom sa vystrel.

Potom zhasil svetlo. Bol šťastný, že sa namáhavá, strašná história skončila, a blažene, hlboko zaspal.

Spal asi desať minút blažene a hlboko, keď ho zdurili zo spánku.

Stála pri ňom Evelyn a šepkala mu do ucha:

– Okamžite vylezte von oblokom, oprela som oň rebrík...

2

Evelyn sa dohodla s majiteľom dielne o nájomnom za auto a ponáhľala sa naspäť. Bola len niekoľko krokov od hostinca, keď sa nečakane zablysol reflektor a s ostrým škripotom zabrzdil nejaký voz. Vyskočilo z neho šesť chlapov a Evelyne zvýšilo len toľko času, aby sa skryla za najbližší strom skôr ako by ju zazreli. Hneď poznala Adamsa a Gordona. A bol medzi nimi aj ten krikľavo oblečený s monoklom. Zdá sa teda, že sledovali auto už od Paríža, ibaže zaostali cestou. Radili sa. Evelyn za stromom počula každé slovo.

– Ako vidieť, boli dosť hlúpi a zostali tu na noc, – vravel Adams.

– Treba skoncovať s obidvoma.

– Počkajme, – narádzal Gordon, keď bol medzitým nazrel oblokom výčapu. – Sú tam ešte traja hostia, lepšie bude vyčkať, kým poodchádzajú. Tí dvaja vtáčkovia nám i tak neujdú. Pokojne si môžeme sadnúť do hostinca. Máme ich v rukách.

Medzitým sa spustil dážď. Šesť postrachov vošlo do výčapu.

Evelyn sa už nebála. Časom možno privyknúť i na smrteľné nebezpečenstvo. Zdesila sa skôr toho, že chcú zavraždiť i toho milého, veľkolepého človeka, ktorého si tak veľmi obľúbila pri všetkej jeho nevľúdnosti, tohto dobráckeho lorda Bannistera. Nazrela cez oblok do výčapu. Štyria sedeli v kúte a dívali sa na dvere. Chytró sa vrátila k obrovskému červenému autu, ktorým prišli jej prenasledovatelia.

Rozumela sa do áut. Kým jej žil otec, mali peknú fordku, a viedla aj sama Evelyn. To teraz využila. Zo štyroch kolies na voze protivníkov posníkala z ventilov čiapočky a potom ich mykala, kým vzduch neunikol. Ešte zdvihla kapotu, odtrhla drôt vedúci k elektrickému zapaľovaniu, vypustila vodu a olej a potom obišla hostinec. Do dvora bola obrátená len jedna izba, takže sa nemohla pomýliť. Profesor spí za otvoreným oblokom na prvom poschodí. Našťastie našla i rebrík, opretý o dvere na povalu, s veľkým vypätím síl ho dostala na rímsu obloka a s chvejúcimi sa kolenami vyšla hore.

3

Profesor si sadol na posteli a práve chcel zahrešiť, ale ako pozrel dievčaťu do tváre, hlas mu zaviazol v hrdle.

– Preboha vás prosím, – vravela Evelyn, – nič sa nespýtajte, podťte hneď so mnou, lebo vás zabijú. Vo výčape sú vrahovia, v najbližšej chvíli sa môžu vrútiť do izby. Prosím vás, nestrácajte ani sekundu! Nazdávajú sa, že aj vy ste zamiešaný do toho, počula som, ako hovorili, že vás zastrelia.

Profesorovi mráz prebehol po chrbte. Cítil, že dievča hovorí pravdu. Natiahol si topánky...

– Neobliekajte sa! Jediná sekunda nás môže stáť život. Kdekoľvek si môžete kúpiť šaty cestou. Prosím vás, podťte, podťte...

Bannister si vzal iba peňaženku a uterák si obkrútil okolo krku, potom sa pobral v lakovkách a v hostinského čerstvo vypratej nočnej košeli dolu rebríkom, dievča za ním. Lialo sa...

Šťastlivo došli k profesorovmu vozu.

Potrvalo niekoľko sekúnd, kým sa motor chytil. Sekundy, čo trvali večnosť.

Potom vyštartovali.

Len teraz vybehli banditi z výčapu, na hluk motora! Ale auto už naberalo tempo, rozstrekovala blato. Bum! Bum!

Čudným spôsobom plesla guľka zadným oblokom a potom prebila ochranné sklo medzi profesorom a Evelynou. Obaja začuli krátky, rýchly hvizd pri uchu. Lord Bannister musel uznať, že sa dievča pri opisovaní ich polohy vôbec neoddávalo poetickému zveličovaniu.

Stokilometrovým tempom opustili nebezpečenstvo i La Rochelle. Banditi akiste bezmocne poskakujú vôkol svojho bojaneschopného auta. Aj inak ich muzeálne vysokohodnotný mercedes-benz mohol uháňať za profesorovou modernou alfou-romeo asi s toľkými vyhlídkami, akoby staršia dojná krava začala naháňať dobrú kondíciou disponujúceho skalného orla.

Profesor sa vynímal trochu čudne za volantom v zmoknutom nočnom úbore, s uterákom okolo krku, s rozsuchanými kaderami, v noci na parížsko-lyonskej hradskej. V tej chvíli by sa bol naozaj tešil, keby mohol viesť v nedávno kúpených večerných šatách.

Aj Evelyn bola ufúlaná, dokrčená a otrhaná.

– Nezdá sa vám, miss Westonová, – spýtal sa profesor pošepky, lebo medzi časom úplne zachrípol. – že ma priveľmi uctievate svojou dôverou, keď mnou až takto disponujete? Ďalej nebudete pokladať za dotieravosť, ak sa vás opýtam, v akej veci riskujete môj život?

– Česť jedného človeka nesiem vo svojej taške!

– Vari sa rodinný šperk medzitým natoľko zmenil? Totiž na lodi, keď ste ma prvý raz vyrušili x nočného odpočinku, nevravím to ako výčitku, lebo som už privykol, zmobilizovali ste ma vo veci istého rodinného šperku. A teraz cválam pre česť nejakého neznámeho pána ako šialenec, v nočnej košeli, stokilometrovou rýchlosťou po hradskej. Nie som zbabelec, ale si myslím, miss Westonová, že sa právom môžem ohradiť proti tomu, aby ste uvaľovali na mňa povinnosti raz vychýreného filmového herca, raz zase prvotriedne vyškoleného príslušníka požiarnej bezpečnosti. Ani nespomínam hazardovanie s mojím bezvýznamným životom...

Evelyn nečakane klesla profesorovi na plece a znova sa usedavo rozplakala. Bannister zadudral niečo, ale zmlkol. Nechávali za sebou malé obce a mestá v nezmenených závratnom tempe. Lord bol

odhodlaný neznižovať rýchlosť, kým nenatrafí na otvorený odevný obchod. Svitalo.

– Sir... mnoho musím zamlčať pred vami, – povedala Evelyn s plačom, – ale verte mi, že som počestná žena. Odpusťte, že som vás vystavila takému nebezpečenstvu, ale nemôžem za to...

– Keby som sa mohol aspoň oholiť, – šomral profesor, lebo cítil priam fyzickú bolesť pre svoju neupravenosť. Aj inak bol trošičku v pomykove. Totiž Evelyn teraz už neplakala, takže jej hlava spočívala Bannisterovi na pleci bez akéhokoľvek alibi. „Bolo by naozaj smiešne, keby som ju po tom všetkom ešte i pohladkal,“ pomyslel si profesor a sám nevedel, ako mu to prišlo na um. Evelyn si myslela, že táto roztržitá poloha hlavy v takejto situácii nebude nápadná, no jej veľmi dobre padne. Najprv zažmúrila oči z príjemného pocitu, neskôr však už spala lordovi Bannisterovi na pleci.

Profesor občas pozrel na ňu a voľačo hundral.

„Veľmi čudné stvorenie,“ pomyslel si. „Dosiaľ som ju videl iba v trojakej situácii. Najsamprv uteká, potom plače, napokon spí.“

4

Ráno sa situácia stala trochu nepríjemná. Protiidúci automobilisti skoro vbehli do priekopy od prekvapenia, keď zazreli pri volante oboch: očividne pri tréningu zošaleného atléta v spoločnosti žobráčky. Ožívajúci ruch motoristov im preukazoval čoraz väčší záujem. Profesor s obavou myslel na škandál, ak niekto pozná v ňom lorda Bannistera, o vedeckej prednáške ktorého píše ranné noviny na prvých stránkach.

– Sir, – začala Evelyn, lebo aj ona myslela na to isté. – Voľakedy som sa učila šoférovať. Pusťte ma k volantú.

– A ja? – spýtal sa lord podozrievavo.

– Myslela som Hádám dnu v aute... na... naspodku... Nevideli by vás Mohli by ste sa skrčiť...

– Naozaj si žiadate tento nový výstup? Nestačím zdôrazňovať, že na lekárskej fakulte veľmi zanedbávajú vyučovanie akrobacie. Ale ak si želáte Ja už neprotestujem...

– Bože môj! Prečo sa vysmievate?! Veď sa bojím len n vašu vážnosť!

– Imne sa vidí, že si ma moji citelia nepredstavujú takto... Dobre, dobre!... Neplačte, prosím, lebo to neznášam. Idem a skrčím sa do kolieska. Dúfam, že povrazolezecké ukážky už neprídu na rad.

Profesor odovzdal volant Evelyne, preliezol do zadnej časti auta a s príšerným stonom, oblapiac si kolená, uvelebil sa na dlážke. Medzitým brali benzín.

Teraz už všetko dirigovala Evelyn. Bohužiaľ, šarvanec pri benzínovej pumpe zbadal, že sa dnu v aute skrýva nakrátko ostrihaná staršia dáma a zavolať matku, sestru, troch bračkov a starého otca. Všetci obkolesili voz a cez sklo obdivovali Bannistera ako nejakého žraloka v akváriu. Jeden z chlapcov odbehol do dediny informovať známym. Našťastie sa medzitým benzínová nádrž naplnila a auto mohlo pokračovať v ceste.

Lord už Evelyne nič nevyčítal. Vôbec sa neozýval. Oblapil si kolená a upierajúc zrak na zablatené, z lakoviek vykúkajúce členky, otopený fajčil, ako keď sa dakto už neúfa obratu svojho osudu k lepšiemu.

Neskôr ako skrotený dravec melancholicky strpel, aby Evelyn priniesla z akejsi krčmy sendviče, pekne ho nakŕmila, počkala, kým vypije čaj, a odniesla riad naspäť. Medzitým išiel tade duchovný obce a zastal pred autom. Keď bol nazrel dovnútra, s účasťou poradil Evelyne, aby si tu za niekoľko frankov najala mocného parobka, čo by šiel s ňou, aby nebola s chorým sama. Bannister s úžasom začul, ako Evelyn ďakuje za radu a tvrdí, že nepotrebuje pomoc, lebo úbohý brat sa správa pokojne.

Áno, Evelyn správne informovala prívetivého poradcu. Lord Bannister sa naozaj správal pokojne so zreteľom na to, že dosiahol vynikajúce úspechy v liečení spavej nemoci a je vážnym kandidátom tohoročnej Nobelovej ceny. So zreteľom na to sa správal prekvapujúco pokojne v krčmárskej čerstvo opratej košeli, sediac v aute na dlážke, s uterákom na krku, strapatý a zablatený, na parížsko-lyonskej štátnej ceste.

A pretože za volantom sedel cyklón, pomaličky sa aj auto prispôbovalo svojmu pánovi.

Predné blatníky sa prehli a nárazník sa trochu skrivil na ktorejś rampe. Neskôr, keď prechádzali popod nejaký viadukt, náhodou sa otvorili dvierka na aute a kým Evelyn brzdila, dvierka sa na vyčnievajúcej časti múra za hrozného hrmotu a škripania skrivilo do harmoniky.

– Musím sa do toho trochu vžiť – zavolalo dievča dozadu na ospravedlnenie.

– To vidím, – odvetil smutne profesor. A vybral si z vlasov niekoľko úlomkov skla. V tej chvíli ich čosi neslýchané posotilo dozadu. Voľakto za nimi nadával. Evelyn sa ponáhľala ďalej. – Nezabudnite kedy-tedy stiahnuť smerovku, – poznamenal profesor. – Takto totiž predpokladajú, že chcete vpravo, nuž vás predbiehajú vľavo, a preto do nás narazia. Najlepšie je, ak smerovku stiahnete hneď po použití.

– Ale keď sa nedá! – skríkla Evelyn a zúfalo skrúcala vypínač.

– To asi preto, že máte ruku na páčke stierača. Smerovkám patrí tá vedľa. Nie! Nie tá! To je vypínač zadného svetla No... konečne..

Dievča sa rozplakalo.

– Prosím vás, – ozval sa Bannister chriplavým šepotom, pokorne, priam nábožne, – neplačte. Neznášam to. Radšej spite alebo utekajte, len neplačte. Už nedbám, ak skôr či neskôr ostaneme tu len traja: vy, ja a volant... Hop!... To nič, len moja hlava... Keby ste láskavo, ak smiem prosiť, trošičku obozretnejšie s akcelerátorom pri preradovaní rýchlosti... Neplačte, prosím! Vžijete sa! Nemáte po ruke jód?...

Evelyn ochotne chcela dať jód, preto bleskove zatiahla ručnú brzdu; tým profesor nadobudol rýchlosť auta a rútil sa na dvierka ako baranidlo. A aby Bannisterovi zostala tá ilúzia, akoby mu bola hlava vybušila, v tejže chvíli poriadne vystrelilo ľavé zadné koleso. Voz trochu tackavo zacúval na tú stranu, kde sa stal defekt, potom s hrozným rachotom, ale našťastie zníženou rýchlosťou búšil do stromu. Chladič sa žalostne pokrivil.

5

Vymieňali koleso.

Medzitým išlo tade chlapča s tromi kravami. Chlapec i kravy s úprimným obdivom sledovali pomäteného šoféra v nočnom úbore, ako sa v prachu plazil pod autom. Lebo Evelyn, podľa všetkého, ešte sa nevžila nadostač a, bohužiaľ, posunula zdvihák. Tým činom auto zase spadlo, spoly vylomené dvierka sa pri páde definitívne rozlúčili s alfou-romeo a vypadli na cestu. Zdvihák sa naproti tomu zachytil o podvozok, preto musel profesor vliezť pomedzi kolesá a uvoľniť ho.

Taká bola situácia predpoludním o jedenástej hodine.

Okolo pol jednej, zdalo sa, montáž skončili.

– Môžeme ísť, – povedala Evelyn.

– Zdarboh! – zvolal profesor po banicky a sfáral na dno auta.

Najprv s pomocou sedliackeho šuhajka položili dvierka auta do voza krížom, a pretože neboli pripevnené, občas spadli profesorovi na hlavu. Ale profesor už nehľadel na maličkosti.

Dievča nasadlo, že cívne od poškodeného kmeňa stromu.

Mladý šéf kráv chytrou odohnal svoje zvieratá z okolia auta. Motor chvíľami vydal čudný zvuk, ako keď sa snaží rozmôcť umierajúci tenorista, a vzápätí zhasol.

Dievča sa namáhalo. Zapínala, pohýnala, pridávala plyn, motor zahučal a zase zhasol. Profesor vykukol spoza dvierok, čo mu spočívali na rukách.

– Skúste teraz dozadu, keď nevládzete vyvrátiť ten veľký strom.

– Pravdaže! Ved' ona chcela ísť vpred!

Po niekoľkých neúspešných pokusoch konečne natrafila na spiatocku.

Voz sa pomaličky zošmykol zo stromu, niečo zacvendžiac spadlo na zem. Bol to nárazník. Poputoval do auta k dvierkam. Profesor teraz už cestoval v spoločnosti rozličných súčiastok.

Ale nehľadiac na to, veselo uháňali po hradskej.

– Pred chvíľou ste pýtali jód, – povedalo dievča a profesor, počítajúc s brzdením, rukami i nohami sa usiloval zafixovať svoju polohu.

– Myslíte, že to mám riskovať?

– Prosím, tu máte svoj nesessér. – Dievča mu podala dozadu malú tašku.

Profesor ju otvoril, ale videl iba obrovskú pomarančovú obálku.

– Pardon... to je moje, – jachtala Evelyn a chytró zatvorila taštičku.

– Najsamprv sa chcem nie jódovať, ale holiť, – vyhlásil profesor odhodlane.

Evelyn si šla zúfať.

– Prenasledujú nás! Rozmyslite si to, ak aj nemajú dobrý voz...

– Miss Westonová! Podarilo sa vám presvedčiť ma niekoľko ráz o správnosti svojich dakedy čudných náhľadov. Teraz nemáte na to nijakú nádej! Prosím, nepolemizujte, je možné, že nás prenasledujú, ba i to je možné, že nás povražia, ale ja sa idem oholiť. Potom, ak je to nevyhnutné, nech som obeťou hygieny.

Vtom dievča skríklo s istou škodoradosťou:

– Nesessér sme voľakde stratili!

Profesor sa po tých slovách náramne predesil, prvý raz na celej ceste.

– Dobre pozrite! To nie je možné. Moje mydlo! Moja ústna voda! Moja holiaca súprava... Ó! –

Evelyn by ho v tej chvíli bola dokázala zavraždiť. V takýto čas myslieť na britvu a ústnu vodičku. Čo za šmok! Ide im o život, a on si zúfa pre svoju súpravu na holenie!

– Okamžite sa vrátíme!

– Sir!

– Miss Westonová, škoda každého slova.

– Pôjdeme smrteľnému nebezpečenstvu do hrtana!

– Naša cesta ani dosiaľ nebola detskou zábavkou. Ak ešte žijeme, to preto, že naše auto navzdory vášmu účinkovaniu vedie sám osud. To je našim žriedlom nádeje. Slečna! Vrátime sa po tašku!

Dievča neprotirečilo. Videla: všetko je márne.

Od tej chvíle nenávidela nesessér zúrivo a s presvedčením. Milovala profesora a nesessér jej kazil ilúziu tuho pocitu.

Na to myslela zatiaľ čo sa obracala.

Najprv sa posúvala dozadu, aby volant mohla skrútiť do primeraného uhla, a pri tej príležitosti cúvla do nejakého pňa. Potom sa podala dopredu a obzrela sa, čo to bolo tam za ňou. Pritom narazila chladičom do stĺpa s lampou na hradskej. Profesor

nepovedal nič. S hlavou v dlaniach smutne čupel na dlážke auta. Pripomínal obraz, ktorý znázorňuje Maria nad zrúcaninami Kartága. Čo sa tu dá robiť?

Napokon – pretože auto, zdá sa, bolo nezničiteľné – pohli sa naspäť po ceste. Našťastie niekoľko kilometrov ďalej stretli tri kravy a chlapca. Chlapča malo v ruke tašku a za malú peňažitú odmenu ju spokojne podalo dvom cestujúcim. Chlapec mal inak šťastný deň, lebo pred chvíľou našiel na ceste novučičkú-novú automobilovú trúbku, ale to otrhaným panským šoférom nespomenul.

– Teraz sa poponáhľajme! – povedalo rozčúlene dievča o voslep potiahla voľačo pod rukou. Od toho iné voľačo zrevalo a tretie voľačo začalo škripať. Nato najprv rozozvučala elektrický Boschov klaksón, potom rýchlo zvrtila vypínačom reflektorov a bohvie prečo hukot od toho zanikol. Lord začal uznávať Evelynin svojský štýl pri volante. Vždy siahala po inej páčke ako bolo treba, a akosi predsa len šli.

– Teraz zastaňte! – povedal profesor tvrdo ako nejaký brigant. – Idem sa oholiť a učesať. Podajte mi, prosím, nesessér.

– Nech sa páči! – hodila mu ho dozadu, že tresol o reflektor, položený na sedadle. A zlostne opustila profesora. Odporný byrokrat!

Bannister pedantne umiestnil blatník na sedadlo, aby mal fixný podklad pod zrkadlo a misku s mydlom, potom sa pustil do holenia.

Evelyn sa zatiaľ trochu ďalej netrepezlivo prechádzala po hradskej.

Hoci lepšie by bola spravila, keby bola prejavila väčšiu zvedavosť o profesorovu očíšťovaciu procedúru.

Lebo v tom prípade by bola videla, že Bannister vyberá z nesesséra malú emailovanú kazetu, na ktorej sedí z keramiky zhotovená soška Budhu so sklonenou hlavou, ä z tej kazety vykladá svoju holiacu súpravu.

V kazete so „Snívajúcim Budhom“ si schovávalo totiž jeho lordstvo svoju britvu a nemal ani potuchy o tom, že je majiteľom najdrahšej holiacej súpravy na svete, lebo ten výstroj je hoden celý milión funtov.

6

Osieval sa tichý dáždik. Paličky stierača s tichým bzučaním sa kmitali sem i ta po rozbitom ochrannom skle.

Šlo proti nim niekoľko talíg naložených ovocím a drevom.

Zďaleka sa zjavil Lyon. Protiidúci ruch je teraz už živý. Namiesto stratenej automobilovej trúbky – aby vyhli všetkým novším nehodám – Evelyn používala pekelnú bučiacu Boschovu húkačku, potažne pri súrnom signáli zamieňavo upotrebovala klaksón, zasunovací popolník a vypínač zadnej lampy. Hrom aby do toľkých harabúrd na takom aute! Všetky sú rovnaké a každú treba krútiť. Zato sa nestalo nič, ibaže na jednej zákrute prevrátili taligu s drevom, ale to odbavili niekoľkými frankami. V ďalšom priebehu cesty spotrebovali tri kurence, moriaka, čo ich naháňal, a dovedna zo dva bicykle.

– Z auta nám rapídne ubúda, – poznamenal znechutene lord.

Evelyn stisla zuby a viedla.

Ale tam je Lyon! Kúpi si šaty! Budú sa môcť umyť! Len keby tak nevzrastal ruch! Evelyn podchvíľou trúbila. V meste musia s tým prestať, aby nevzbudzovali pozornosť... Museli zastať, lebo vreľá voda v chladiči. Trpkých desať minút, mnoho gániacich... Idú ďalej... Zabudli tam kryt z chladiča. To nič! Pred nimi je Lyon! Už ich nečaká nič neprijemné!

Omyl! A čo všeličo ešte!

Už sa vynárajú prvé domy. Teraz diskkrétne do odevného obchodu. Boschova húkačka sa jednoducho zasekla!! Evelyn zúfalo chytala to či ono, od gombíka húkačky po volant, následkom čoho sa auto trošičku podnapitá tackalo po hradskej. A prekliaty klaksón len bučí, aj profesor sa sklonil k Evelyne, ale môže natiahnuť len jednu ruku, druhú mu zovrela medzi blatník a obrubu predrapeného sedadla. Oproti sa rúti nákladné auto, ale oni divo chmácu, aby umlčali klaksón. Mohutné nákladné auto sa s hrozivým škripotom pokúša vyhnúť smrteľnej zrážke; aj Evelyn celou svojou váhou priľahne olejovú brzdu a volant skrútna doľava, vyvráti káru s ovocím, pričom cíti, že obrovský kamión jej prefrčal priam nad hlavou. Žijú! Poďme ďalej!

Ale s húkačkou treba niečo spraviť, lebo od nej zošalejú. Stále hučí!

Už sú v Lyone a Boschova húkačka reve.

– Zostrel'te ju! – narieka Evelyn.

Vtiahli ako stoliční záchrancovia, s neprestajným besným zavýjaním sirény. Z oblokov sa vykláňajú naplavení mešť'ania, na uliciach sa zastavujú začudovaní chodci a údenár krútiac hlavou vraví zákazníkovi, zatiaľ čo hádže mäso na váhu:

– Najnovšie je každý deň požiar...

Evelyn odťahuje ruky z volantu a začiera si nimi do vlasov.

– Prestrihnite vedenie! – kričí zúfale profesor.

Evelyn už aj strihá. Zastal stierač.

– Nechajte! Nestrihajte! – modlíká chytrý profesor.

Nakláňa sa vpred a sám prestrihne vedenie. Našťastie boli v prázdnej bočnej ulici; lebo auto šlo na kuse po chodníku. Len v poslednej chvíli zakrúti Evelyn chytrý volantom, čím obídu stĺp elektrického vedenia a vrátia sa znovu na cestu.

– Pravda, – dychčí dievča triumfálne, – keď som obratná, ma nepochváľite.

Konečne sa v jednej bočnej ulici zjavil vytúžený obchod s dámskym odevom.

– Môžem vám kúpiť oblek, sir, len ak najprv seba zaopatrím nevyhnutnými vecami, – zavolala mu dozadu Evelyn. – Dúfam, že to nepokladáte za sebestvo.

– Vy ste šikovná a nesebecká, – odpovedal profesor sucho. Veľmi ho znervózňovalo, že si tak obzerali auto. Hoci bolo na ňom čo obzerať. Podobalo sa vyradenému vlečnému traktorovi menšieho vandrovného cirkusu a robila ho vyslovene obdivuhodným, že nemalo ani dvierok, ani schodíkov, ani blatníky. Zvyšky karosérie stáli už iba v povrchnom pomere s chassis.

Keď Evelyn podľa obyčaje rázne pritiahla ručnú brzdu, voz zastal pred obchodom s takým rinčaním, akoby dakto hodil o zem obrovskú škatuľu plnú štrku. Evelyn vošla do obchodu so šatstvom a chytrá nakúpila niekoľko vecí pre seba, aby sa ľahšie pohybovala v profesorovom záujme. V obchode sa hneď aj poumývala, odvolávajúc sa na automobilovú nehodu. V konfekčných šatách vyzerala ako domovníčka, keď ide v nedeľu na návštevu.

Kým vyšla z obchodu, auto obkolesoval hlúčik zvedavcov, nejakých sto hláv, a pozoroval profesora.

Na inej ulici Evelyn konečne pokúpila nazdarboh niekoľko mužských zvrškov. Potom sa zo dvadsať minút prehánala krížom krážom po uliciach, kým sa profesor s novšou, pri tejto príležitosti najväčkolepejšou produkciou poobliekal na malom priestore, čo mu dnu v aute stálo k dispozícii. Bola by to bývala úloha hodna i hadieho muža. To, že mu Evelyn kúpila just poľovnícky klobúk s nezvyčajne hustou štetkou, by ešte nebolo lorda tak veľmi znervózňovalo. Oveľa bolestnejšie preňho bolo, že mu kockované nohavice siahali powyše členkov, kým zamatový kabát tmavozelenej farby mu plieskal o kolená. Ani takto nemohol chodiť medzi ľuďmi bez akejkoľvek nápadnosti, ale v jeho situácii predsa znamenali rozhodnú úľavu, že si mohol sadnúť riadne vedľa Evelyny.

Keď zastali pred akýmsi hotelom, vrátnik ihneď vedel, že je to z ďalekých krajín prichádzajúci čudácky obchodník s obilím a jeho žena.

– Mylord! – rieklo dievča v hale, – obťažovala som vás posledný raz!

– To mi odteraz nepovedzte, miss Westonová. Všetci sme viacmenej v božích rukách. Prosím vás iba o to, ak ma najbližšie budete potrebovať, aby ste nečakali, kým zaspím. Ja vám naproti tomu sľubujem, že sa odo dneška budem otužovať. – Videl, že sa dievčatú zase plnia oči slzami. – Nemyslíte, že by bolo lepšie, keby ste mi všetko úprimne porozprávali? Mužská pomoc by sa vám mohla zísť.

– Nie. Priniesla by som vám len nešťastie. Nech vám boh odplatí za to, čo ste dosiaľ urobili pre mňa. Nesiem so sebou v tejto taške česť nešťastného človeka a pritom ide trochu aj o moje dobro. Zdedila som veľký majetok, ale musím vypátrať, kde je, a už som mu na stope. Treba mi ísť do Maroka. To je všetko, čo vám mažem oznámiť, sir. Mali ste pravdu, ak ste ma od našej známosti prekliati aj tisíc ráz.

– No, to už zveličujete... Dakedy mi vo vašej spoločnosti chýbalo navyknuté pohodlie, to je všetko. Inakšie, ak sa vyberáte do Maroka, mohli by ste cestovať zajtra so mnou. Teraz už nepôjdem do Paríža, dám poslať batožinu za sebou...

– Božechráň! Aj doteraz ste sa vystavili pre mňa mnohým nebezpečenstvám a som šťastná, že sa vám nič nestalo. Ďakujem vám a do videnia.

Profesor ešte začul, ako sa spytuje vrátnika, kedy vzlieta z Paríža lietadlo do Maroka. Náhodou malo odlet o dvadsaťpäť minút a dievča zaraz odbehlo.

Profesor, ako už v oboch prípadoch, hľadel za ňou i tentoraz.

Kieho paroma? Zdá sa, akoby ho niečo veľmi omínalo. Hoci v zásade by sa mal tešiť, že sa vyslobodil z nepríjemnej spoločnosti Evelyny Westonovej.

Česť akej rodiny spomínalo to dievča? Toľko je isté, že po všetkom, čo sa stalo, by si smelý muž stal pobok úbohej, prenasledovanej, slabej ženy. To dievča si o ňom teraz doista myslí, že je zbabelec. On tu stojí a Evelyn Westonová uteká do Maroka.

Ďalej ju prenasledujú, ďalej plače a ďalej spí.

Najmilšia je, keď spí.

Zašiel do svojej izby. Teraz si už vážne pospí, hlboko, dlho – po takej neuveriteľne namáhavej túre.

Čo to bola za cesta! Zívajúc hodil sa do fotela, potom zacengal na boya a dal si doniesť nesessér z auta. Už popredku cítil vo všetkých kostiach upokojivý účinok dobre teplého kúpeľa.

Oblokom mohol vidieť svoje niekdajšie auto, z ktorého boy ľahko vybral tašku. Nebolo mu treba ani otvoriť dvierka.

Dvierka boli vzadu v spoločnosti blatníkov, nárazníka a reflektora.

Dav pozostávajúci z niekoľko sto duší si obzeral kôpku poprebáraného starého železa, čo ešte ani nie tak dávno bola lordovou novučičkou-novou alfou-romeo.

Teplá voda veselo bublala. Bannister otvoril čiernu kapsu, aby rad radom vyložil všetko: uterák, mydlo, špongiu...

Na počudovanie z toho všetkého nenašiel v taške nič. Našiel tam len velikánsku obálku pomarančovej farby s piatimi pečaťami!

7

Tašky zamenili, Evelyn namiesto cti dotyčného pána nesie ako spochabená do Afriky holiace potreby.

Čo teraz?! Tá žena vzala na seba smrteľné nebezpečenstvá za obálku, ktorú má v ruke on. Nemôže váhať. Musí ísť. A tak ho, zo statočnosti, znova strhne krútnava, čo zatisne do pozadia akékoľvek pohodlie a sebeckvo.

Bože na nebi, štyri hodiny! Zmešká lietadlo! Teraz je už jedno, prikáže, aby mu veci, keď prídu z Paríža do Lyonu, poslali do Maroka.

A pozostatky jeho auta nech voľakam odtiahnu.

Iba čo sa jediným pohľadom rozlúčil so špl'achotajúcou vodou a s odpravenou posteľou. A šiel...

Šoférovi slúbil také sprepitné, že osobitná prozreteľnosť dbala toho dňa o životy lyonských mešťanov, kým profesor došiel na letisko. Už hrčí vrtuľa... Práve že stačil skočiť do dvier a už odnášajú schodíky, vzápätí lietadlo poskočí...

Ozýva sa pri ňom srdečný hlas:

– Víтам vás, sir! Lady sa už akiste obávala, že zmeškáte. Ale kde v pekľe ste vypriadli ten čudesný širák?!

Bol to redaktor Holler. Týmto lietadlom rušal ráno z Paríža a po krátkom výskume sa mu v komickom spevákovi tirolských ľudových popevkov podarilo poznať profesora, jeho lordstvo sa naozaj čudne oblieka na cestu.

8

Evelynina smutná tvár sa vyjasnila tak náhle, keď zazrela profesora, že svojou krásou a leskom priam zaplavila kupé.

– Náhodou sme si vymenili tašky, – povedal lord dychčiac, kým si k nej sadal. – Nemohol som si podržať česť neznámeho pána.

Evelyn iba teraz zbadala zámenu. Zdesene siahla po podanej taške a s uľahčením konštatovala, že obálka je v nej.

– Za toto sa vám nikdy nebudem môcť odvdčať, sir, – odvetila temer s plačom a vrátila mu jeho nesessér, ktorý do tej chvíle s obavou stískala.

– Dajte pozor a oslovujte ma Henrym. Ten hrozný redaktor letí tiež do Maroka. Práve ide.

Aj prišiel. Niesol termosku s kávou a niekoľko cestovných pohárikov.

– Museli ste mať veľkolepé tempo, že ste tak chytró dorazili z Paríža do Lyonu, sir, – začal rozhovor a pritom nalieval kávu.

– Áno. Bol to pekný výkon.

– Nech sa páči čerstvej čiernej kávy!

Pili čiernu kávu.

– Zdáte sa akýsi zmorený, – obzeral si učenca Holler, – hoci vaše auto je, myslím, dosť pohodlné.

– Nie vždy, – odpovedal profesor smutne. Potom chcel odvrátiť pozornosť od trápnej témy. – Čo nového v Paríži?

– Tam je vždy niečo nové. Vyplatí sa prečítať si raňajšia noviny. Celá krajina je v horúčke. Čírou náhodou odhalili rozsiahly špionážny prípad. Bol síce namierený proti Anglicku, ale dobre viete, že sa to priam tak dotýka aj Francúzska. Dvaja mŕtvi, päť ťažko ranených, osemdesiat zatknutých a stotisíc frankov odmeny tomu, kto dostane do rúk hrdinu špionážneho prípadu. Mimochodom, špión je náš krajan. Istá Evelyn Westonová! Ach!... Zabehlo vám! Nech sa páči papierová servítka!

Profesor kašlal a úslužný Holler mu čistil fazónku kabáta.

Evelyn sedela zmeravená.

Bannisterovi spopolavela tvár. Prehovoril ako z hrobu:

– Zaujímavé... Máte nejaké raňajšie noviny?

– Ráče!

Holler mu podal noviny.

Na prvej strane takými nezvyčajne veľkými typmi, aké sa inak používajú len na plagátoch divadelných predstavení, boli čierne na bielom:

STOTISÍC FRANKOV ODMENY TOMU,
KTO ŽIVÚ ALEBO MŔTVU CHYTÍ
EVELYNU WESTONOVÚ

Potom v typografickej úprave o niečo čudnejšej nasledovalo niekoľko hrôzostrašných podtitulov o razii, vražde, špionáži, lúpeži a vlámaní. A vymenované operácie boli bez výnimky v najtesnejšej súvislosti s osobou špiónky Evelyny Westonovej, ktorá ako úhlavný nepriateľ Francúzska a Anglicka mieni spáchať vlámanie, lúpež a zradu, pretože sa vlámaním, lúpežou a niekoľkými predpokladanými vraždami zmocnila životne dôležitého vojenského tajomstva. Kto natrafí na zločinca postaveného mimo zákon, nech zaobchodí s ním obozretne, možno predpokladať, že sa bude brániť so zbraňou v ruke.

Toľko titulky.

Po tom všetkom sa na celých dvoch stranách výlučne so zreteľom na Evelynu Westonovú zaoberali významnejšími zločinmi posledných desaťročí. Parížska polícia celé mesiace pozorne sleduje činnosť ľudí podozrivých zo špionáže, ale neudrela na nich, lebo sa dalo predpokladať, že prídu na stopu cennému dokumentu, ktorého sa zmocnila špionáž. Polícia po celé týždne pozorovala istý podozrivý dom. V záujme vyšetrovania ešte nemožno uverejniť bližšie údaje okrem mena hľadanej Evelyny Westonovej. V spomenutom podozrivom dome a na jeho okolí fungoval opravdivý hlavný bojový stan rozmanitých medzinárodných špiónov. Prišla chvíľa, keď sa zdá, že páchatel chce speňažiť dokument, a všetky nebezpečné individua sa dostanú do pasce. Polícia zasiahla. Pri rozsiahlej razii došlo k mnohým zraneniam. Konečným cieľom razie bol byť údajného podnikavého riaditeľa. Byť museli vziať doslova útokom. Istého Fleuryho a istého Donalda zastrelili na schodišti. Možno, že Evelyn Westonová už tu začala so strelbou. V byte našli údajného riaditeľa s ťažkým zranením. Umierajúci neskôr nadiktoval do protokolu úprimné doznanie a vrhol lúč svetla do záhadného prípadu. Zastrelil ho spoločník vo vyzvedačstve, s ktorým sa jednal. Najprv obaja napadli neznámeho, čo sa skrýl v byte, ale jeho prítomnosť prezradil nečakane zaplesnutý oblok. Onen neznámy ako aj vychýrený vyzvedač Adams ušiel. Z výpovede vysvitlo, že sa v byte zdržiavala i dáma. Ranený pri ruvačke videl, ako vbehla z druhej izby, z písacieho stola uchytila dokument a ušla. Vtedy ho trafila guľka. Na ostatné sa nepamätá. Žena bola

predpoludním u neho, predstavila sa ako Evelyn Westonová a zaujímala sa o sošku. Vyšetrujúce orgány konštatujú, že Evelyn Westonová prešla cez Kanál na osobnej lodi „Kingsbay“. Popoludní (ako vysvitlo z výpovede upratovačky) sa Evelyn Westonová dostala do bytu ako zamestnanec potravinárskeho obchodu a je pravdepodobné, že sa vtedy skryla.

Evelyn Westonová je nápadne driečna, strednej postavy, plavovlasá atď...

Ôsma kapitola

1

Profesor vzhliadol. Teraz už všetko chápal. Medzitým Holler rýchlo šiel dopredu o dve sedadlá, lebo mu bolo treba použiť primerané zariadenie, slúžiace cestujúcim slabších zažívacích orgánov, a nerád meškal pri takej slávnostnej príležitosti v spoločnosti dámy. Ako vidieť, nikdy si nezvykne na lietadlo, – hútal zádumčivo nad pergamenovým vrecúškom, – hoci dosť často cestúva. V lietadle bolo len niekoľko cestujúcich. Vpredu starý manželský pár, za ním Holler a po niekoľkých neobsadených miestach lord Bannister vedľa Evelyny. Teda nikto nemohol začuť, o čom sa zhovárajú.

– Odpusťte mi... – šepkala Evelyn.

– Nemôžem, – povedal lord.

– Stalo sa to tak, ako je v novinách, a predsa inak. Ja nie som špiónka.

– Neustávajte sa, miss. Ste veľmi múdra. A ja som nesmierne hlúpy. Nepekne ste sa zachovali voči mne, a predsa ma mrzí, že vás ja musím odovzdať polícii.

Evelyne sa zachveli pery:

– Chcete ma odovzdať polícii?!

– Mysleli ste, že budem vašim spolu vinníkom?

– Nespáchala som nič zlého. Naopak, bojujem o česť cudzieho človeka. Nedbám, ak ma odovzdáte polícii. Len mi je ľúto, že pre mňa zadržia aj vás, lord Bannister!

– Mňa?

– Je pravda, že sa očistíte od viny, ale predsa len ste ma odprevádzali cez Kanál, v spoločnosti ste mi dali hrať úlohu vašej ženy a uniesli ma z javiska udalostí. Ťažké bude nahovoriť, že ste pritom nevedeli o ničom, že sa to stalo z roztržitosti... Nemyslíte, Mylord?

Lord sa nadsť odmlčal. Naozaj bol od samého začiatku partnerom tejto ženy a kto mu uverí, že je to všetko náhoda, že sa to stalo v dôsledku série medzihier? Ak aj uveria, bude to úžasný škandál.

– Yes, – povedal lord. – Máte pravdu. Dostanem sa do hrozného položenía. Ale u mňa česť nie je otázkou prestíže. To, čo som robil dosiaľ, bolo čestné, aj keď sa dostanem do nešťastia. Ak vás neodovzdám polícii, bude to nečestné.

Mlčali. Hustý dážď klopkal na oblok lietadla.

– Mylord, ja som vás zamiešala do nepríjemností, ja chcem napraviť chybu. Stane sa, čo si žiadate, bez toho, aby ste sa dostali na pranier. V Marseille sa pred vašimi očami prihlásim na expozitúre letiska. Odovzdám obálku a poviem, že som Evelyn Westonová. Potom ma zadržia bez toho, aby ste sa zaplietli do prípadu.

– Váš návrh prijímam. Ale upozorňujem vás, že budem dávať pozor. Nepokúšajte sa ma oklamať. Moja česť závisí od toho, aby ste neušli.

– Sir, niet na svete nikoho, čo by sa o vašu česť obával väčšmi ako ja, – povedalo dievča priduseným, rozochveným hlasom.

Lord pozrel na ňu prekvapený. Potom sa už nehovárati.

Na marseillskom letisku sa cestujúci trochu poprechádzali okolo lietadla, nuž si nikto nevšimol, že Evelyn a Bannister vystúpili. Dievča ani nepozrelo na profesora, šla priamo, rozhodnými krokmi ku dverám s tabuľkou „Polícia“. Lord ju sledoval vari na desať krokov, potom začudovane videl, že Evelyn vyberá z príručnej tašky veľkú obálku s piatimi pečaťami a náhlivo pokračuje v ceste.

Ako sa to stalo? Bannister sám nevedel, len akoby ho boli posotili odzadu, pobehol za ňou a chytil ju za ruku práve pred vchodom.

– Počkajte! – dychčal. – Nechcem... Nestarám sa, čo ste porobili. Neznesiem, aby vám ubližovali... Odložte tú obálku!

Dievča naľakane poslúchlo.

– Počúvajte, – pokračoval profesor:– Teraz leťte do Maroka a tam utekajte, choďte, robte, čo chcete! Ja nechcem vedieť, že vás chytili, chápete? Nechcem.

– Nuž ale... prečo?

– Daromnica! Ale nechcem! To je všetko...

... Keď sa lietadlo vznieslo opäť, sedeli vedľa seba bez slova, smutní.

Lord Bannister bol nesmierne bledý.

2

– Vy obaja ste takí milovania hodní, že sama neviem, ktorého by som si vybrala, keby ste sa pretekali o moju ruku, – vravela Gréte s úsmevom asi pätnásťcentimetrovým a Arthur Rancing si v tej chvíli hlboko vážil synovca, že si za mizerný milión funtov vezme tú babizňu za ženu. Nemožno ju ničím zaplatiť.

Neskôr Rancing senior rokoval s Wollishoffom. Debatovali nerušene, lebo senior dal doniesť z Zürichu načúvadlo domácemu pánovi do daru. Inak by bol zošalel.

– Wollishoffovské dievča musí priniesť do mužovho domu toľko, aby sa mohli po panský zariadiť, – povedal svat.

– To som čakal od vás, – odvetil senior. – Slová hodné ozajstného helvétskeho šľachtica! Vy nemôžete poprieť, že ste technický radca!

– vykrikoval oduševnene. – U nás v Anglicku sa z uctievania technických radcov zrodil hotový národný kult.

– Ja zas nežiadam iné, len to, aby Mr. Rancing miloval moju dcéru.

– Pane, ja poznám svoju fajtu. Eddy pološialene zbožňuje vaše dieťa. Celé noci prebdie bez spánku.

– Viem... Lekár spomínal. To mu prejde. Mal by brať niečo na utíšenie žalúdočných bolestí...

– A kedy by mohli odbaviť sobáš?

Wollishoff sa zamyslel.

– Nuž ja myslím... keby sa hodili Turice... Zvyšovali už iba tri týždne do Turíc.

– Prečo by sa nehodili? Turice sú dni kvetov a milujúcich sa srdc,
– nadpriadal zasnene senior. – Turice sa nám veľmi hodia.

– I ja sa nazdávam. Teda od Turíc o dva roky môžeme odbaviť sobáš.

Senior zabudol zatvoriť ústa.

– Skôr v nijakom prípade nie, – pokračoval technický radca. –
A ak sa ešte o pol roka odsunie, na tom už, myslím, nezáleží.

– Ako si to predstavujete?! Je nemožné, čo hovoríte!

– Prečo by bolo nemožné? Už som vám povedal, že moja dcéra nemôže odísť akokoľvek do mužovho domu. Bohužiaľ, vlni pri kanalizácii došlo k niekoľkým chybným záznamom v technických veciach. Totiž kanalizáciu zverili mne...

– Ved' v týchto končinách ani niet kanála!

– V tom je háčik, pán môj. Zverili ju mne, a niet jej. Zato s takou kanalizáciou bývajú výdavky. Nevie, či ma chápete. Kanála niet, výdavky sú... Ani sám neviem, ako k tomu došlo. Pretože mám vplyvného strýka, uspokojili sa tým, že mi skonfiškovali všetko, čo mám, kým nevrátim výdavky na rozvoj vidieka. A taký rozvoj je veľmi drahý. Môžete mi veriť. Bohužiaľ, rozumiem sa do toho. Potrvá aj dva roky, kým to obetovaním všetkých svojich dôchodkov a príjmov posplácam... Nie som prvý ani posledný medzi tými, to obetujú všetko za rozvoj svojej rodnej zeme.

– Ale vari len nechcete, aby vaša dcéra čakala dovtedy?...

– Keď čakala doteraz?... Na svojho prvého ženicha čakala päť rokov. Ten mladík bol dobrovoľníkom a padol do zajatia.

– Áno, viem... Niekoľkí Švajčiari bojovali po boku Francúzov...

– Po boku Japoncov. Bolo to v rusko-japonskej vojne. Ale jej ženich bojoval aj po boku Francúzov.

– Pekná tradícia, lenže dva roky sú toľký čas...

– Škoda každého slova, pán môj. Wollishoffova dcéra sa nemôže vydať, kým jej otca ohrozuje trestné pokračovanie.

Nepomohol nijaký dôvod. Wollishoff sa zaťal.

Senior a junior sa zúfale prechádzali sem i tam po host'ovskej.

– Prekliata história! – zúrili Mr. Arthur. – Tu je s nami v dome diamant v hodnote milióna funtov, a nemôžeme nič robiť!

– Koľko vlastne ukradol ten starý hlucháň?

– Letmo som prezrel účty. Nedostatok odhadujem na dvetisíc funtov.

– Si smiešny! Treba ti natiahnuť ruku po milióny funtov a zdržiava ta taká pomerne bezvýznamná suma. Tak ju vyplat'!

Mr. Arthur Rancing sa zarazil.

– Čo rozmýšľaš? – pokračoval prudko Eddy. – Ujde sa nám po päťstotisíc funtov, za ktoré som doteraz pracoval len ja; ty iba čakáš, aby ti padli do lona. Aspoň niekedy čiaňni do vrečka. Ale ak nie, aj tak dobre. Servus.

Zúrive pochytil klobúk. Vážne bol odhodlaný odísť. Udalosti posledných týždňov ho mimoriadne zničili. Chorobne schudol, na bledú tvár mu vysadla skrytá nervová choroba a od balkónovej scény ho trýznila reuma. Odkedy sa zdržiava v Mügli am See, život ho pošliapal.

– Počkaj! – skríkol strýko. – Ved' tvoja myšlienka ani nie je taká zlá.

Do troch dní na najväčšie prekvapenie kompetentných Wollishoff do posledného haliera vrátil peniaze za kanály, vrátane prevzatej dennej pláce pre nikdy nejestvujúceho výpomocného inžiniera.

3

Do Mügli am See zavítali chladné, ale pekné, jasné Turice. Všade sa hemžilo sviatočne vyobliekané obyvateľstvo. Chystali sobáš Wollishoffovej dcéry. V kostole boli už troje ohlášky, že si dievča berie Mr. Rancing. Mrežové vráta kaštieľa z akéhosi dôvodu polepili farbistým papierom, sluha a vrátnik dostali od Mr. Rancinga novučičké-nové šaty a manželka hlavného záhradníka Kratochwila, Viktória, sa učesala.

Pred mestským domom pozametali.

Na hostinci vyvesili národnú zástavu.

Tak sa mali veci predpoludním o desiatej hodine.

Presne v tom čase Eddy Rancing pri kávičke vzal do ruky raňajšie noviny. Vzápätí mu skyva vypadla z úst. Na prvej strane stálo literami ako päť toto:

STOTISÍC FRANKOV ODMENY TOMU,
KTO POMÔŽE CHYTIŤ
EVELYNU WESTONOVÚ

Chytró si ta prečítal celé. Čože? Evelyn vyzvedačka? A čo hľadá vo Francúzsku? Eddy Rancing miloval Evelynu a od samého začiatku mal v pláne vziať si ju za ženu, len čo sa dostane k peniazom. A ak sa nevydá za neho, aj vtedy jej prepustí primeranú čiastku z ceny diamantu.

Listoval ďalej v novinách. Na konci, pri správach zo spoločnosti, znova vypustil jedlo z úst.

LORD BANNISTER SO SVOJOU MANŽELKOU.

Obrázok znázorňoval lodnú kajutu, pred ňou stála Evelyn v kimone, nejaký pán pri nej tak vyvaloval oči, akoby mu od chrbta šuchli za golier studenej vody. Niet pochyb: Evelyn! To isté kimono, v ktorom sa na Kings Road ukázala na chvíľku vždy ráno, keď brala mlieko spreď dverí.

Ako je to možné? V prednej časti novín ju hľadajú a v zadnej uverejňujú jej fotografiu! A ako sa stala manželkou svetoznámeho vedca? Hlava sa mu krútila...

Pod obrázkom nasledovala krátka noticka. Bola v nej reč o parížskej prednáške lorda Bannistera, usporiadanej za obrovského záujmu. Jeho lordstvo priviedlo so sebou i svoju ženu, ktorá však chorľavie a preto sa nezúčastnila na prednáške. Pravdaže sa nezúčastnila, veď o niekoľko strán dopredu sa tvrdí, že sa vlámala niekam, ukradla dokument svetového významu a keď nechala za sebou niekoľko mŕtvol, zmizla.

Eddyho zachvátil nepokoj. Inštinkt mu prvý raz šepkal, že tu čosi nie je v poriadku. Po akej stope sa dostala tá žena pre Budhu do Francúzska?

Znepokojený znova pohľadal v batožine denník o predaji. Akýkoľvek omyl je vylúčený. V máji predali jediného „Snívajúceho

Budhu“ spolu s „Dvojicou oráčov“ a poslali ich sem, tomuto Wollishoffovi.

Ale ako sa dostala Evelyn do Paríža? A ako píšú noviny, hľadala nejakú sošku...

Zamyslene hľadel pred seba. Náhodou práve na dosky denníka. A vtedy zazrel niečo také čudné, že ho od toho na hodnú chvíľu zachvátili príznaky zimnice.

Za okrajom štítka, označujúceho ročník, bolo vidieť drobný pásik papiera. Ale iba v pravom rožku. Obrúbku na milimeter. Je jasné, že prúžok vyčnieva spod nálepky. Štítok teda nie je prilepený na obal.

Vybral vreckový nožík a začal zoškrabávať nálepku.

Vyzváňali. Ľud sa valil do kostola. Hasičský voz vyrukoval s ovenčenou pompou, na kozlíku stál dôstojnícky zástupca Zobelmann v žakete a cylindri, priateľsky mávajúc obyvateľstvu.

Na hlavnom námestí sa už schádzal spevácky sbor.

Eddy sedel nad knihou s rozkuštnými vlasmi a snivými očami.

Chápal všetko. Evelyn je teda na správnej stope. Tak sa zaplietla do vyzvedačskej aféry. Zato jemu predali falošný denník, prelepený dobrým štítkom. Grétin Budha teda neskrýva nič, iba nožničky, pradienko hodvábnej bavlnky a niekoľko náprstkov.

4

Niektó klopal. Chytro schoval knihu.

– Voľno!

Vstúpil senior, v salónnom kabáte, so slávnostnou tvárou.

– Tu máš družbu, Eddy.

– To ma nezaujíma. Strýko Arthur, ja som si to rozmyslel. Nestojím o majetok. Neožením sa s tým dievčaťom. Nemôžem! Čo mám spraviť?!

– Zbláznil si sa? Večer je modla naša!

– A dievčisko moje. Nie.

– Čo chceš urobiť?

– Ujdem.

Seniora išlo priam rozhodiť.

– Dobre! Ja zostávam tu. Budem pokračovať sám.

– Oženíš sa s Grétou?

– Ožením! – povedal senior odhodlane.

Junior zápasil s dojatím.

– Ty si ma neraz podozrieval z plytkosti a cynizmu. Tentoraz uznáš, že si sa mýlil. Dobre. Prepustím ti diamant a zrieknem sa Gréty. – Vzdychol zhlboka a žalostne sa zahľadel oblokom na končiare vrchov. – Buďte šťastní...

– Slovom, zriekaš sa podielu? – spýtal sa chtivo Arthur Rancing.

– Zriekam, – odpovedal junior. – Zaplať mi len za prácu, ktorou som ti umožnil stať sa majiteľom pokladu. Daj dvetisíc funtov a už ma tu nemáš.

– Už ani halier!

– Nenútim ta. Toľko dostanem za tajomstvo aj od Wollishoffa. Možno aj viacej. Maj sa dobre.

Zacapil si klobúk, hodil si zvrchník na ruku a šiel.

– Stoj! Počkaj, ničomník! Ty ploštica!

– Si naozaj nevďačný! Za mizerných niekoľkotisíc funtov som ťa spravil miliónárom... Aby si vedel, teraz už ani nestojím o tvoje biedne peniaze, idem za Wollishoffom!

– Počkaj... Eddy, čo si taký citlivý? Slovom, za dvetisíc funtov sa písomne zriekneš všetkých svojich práv?

– Tak je. Ani do diamantu, ani do dievčaťa ma už nič.

O hodinu bol Eddy Rancing na ceste do Zürichu, odkiaľ štartoval najbližším lietadlom do Marseille. Mal v ruke bezpečnú stopu, ktorú nepoznala ani polícia. Bolo mu treba vypátrať iba miesto pobytu svetoznámeho profesora, lebo vedel, že je Evelyn s ním. Už aj mohol zarobiť stotisíc frankov, keby prezradil Evelynu, ale na to ani nepomyslel. Ostatne, túžil po diamante.

Lekárnik medzitým pripravoval ohňostroj.

Práve vtedy Arthur Rancing porozprával pánu technickému radcovi, že sa aj on zaľúbil do jeho dcéry a v priebehu noci vysvetlil synovcovi, čo je to za tragédia, keď človeka na vrchole života olúpia o poslednú veľkú úboosť. Ťahali žreb zápalkami, sir Arthur vytiahol kratšiu a Eddy Rancing so zlomeným srdcom odišiel do Hüttlibergu. A on teraz prichádza v toto sviatočné predpoludnie požiadať o ruku nevesty.

Gréta sa mu po krátkom váhaní blažene hodila na prsia. Dievča, čo prekonalo ako nevesta do samého konca dve vojenské výpravy, neustúpi pred nečakanými prekážkami, ak je reč o sobáši.

– Ale veď ženícha už vyhlásili z kancľa, – ozval sa pri nich ohliadač mŕtvol, ktorý sa trochu rozumel i do cirkevného práva.

– To nič, – odvetil povýšene senior. – Vyhlásili Mr. Rancinga a ja som tiež Rancing.

Obyvateľstvo sa sprvu zarazilo nad novým párom, ale neskôr sa uspokojilo. Riaditeľ divadla porozprával väčšej skupine históriu krvavého polnočného súboja, čo sa odohral medzi dvoma príbuznými.

Doktor Loebli v mene stoličných záchrancov odovzdal mladému páru krásny hodvábný vankúš s vyšíтым textom: „Každého z nás môže stihnúť nehoda!“

5

... Lietadlo sa blížilo k Maroku. Evelyn a profesor vymenili medzi sebou sotva niekoľko slov. Dievča ani nespomenulo „zločin“. Vysmiala sama seba, že je taká šťastná. Ba prečo? Len čo zasadnú, ona pôjde vpravo, profesor vľavo. Vyjde vôbec dakedy najavo pred Bannisterom, aká je ona nevinná v tej veci? Akože to povedal ujko Bradford? „Česť ženy je ako dobrý strih: ani natoľko nesmie biť do očí, aby ju chválili.“

– Povedzte, Mylord, – priblížil sa znova Holler, lebo už nemal závrat, – kedy si budem môcť prezrieť vaše laboratórium? Sľúbili ste mi to a doma veľmi čakajú na článok.

– Ó... prosím... to naozaj závisí len od vás. Budem si pokladať za česť.

– Čím skôr, čím skôr. Vaša práca neslýchane zaujíma Anglicko, pardon...

Súrne vyhl'adal znova svoje osirotené pergamenové vrecúško, lebo sa spúšťali v širokej špirále a ten manéver ho zakaždým náramne vysil'oval. Letún prisadol s ľahučkým nárazom, vrčanie ustalo, krátky čas bežali po rovnej ploche, potom sa dlhá cesta skončila.

Došli do Maroka.

– Nasadneme do taxíka spolu, – povedal Evelyne profesor. – Cestou mi povedzte, kde vás zložiť. Komédia potrvá, len kým sa strasieme tohto hrozného Hollera; myslím, že sa nám to teraz už podarí.

Podľa istého môjho priateľa psychológa väčšinu vedeckých bádateľov charakterizuje neodôvodnený optimizmus. I Bannister upadol do tej chyby, keď sa mu videlo, že onedlho bude môcť príjemne postrádať reportérovu spoločnosť. Sotva privolal taxík a chystal sa rozlúčiť s Hollerom, ktorý sa ponáhlal k nemu, reportér miesto toho, aby podal Bannisterovi ruku, podal svoj kufor šoférovi.

– Ak dovolíte, využijem vašu veľkodušnosť a idem zaraz s vami. Dobré interview nikdy nemôže vyjsť dosť rýchlo v novinách, a keď ste už pozvanie zverili mne, sir, úcta mi bráni, aby som vás nechal čakať. Alebo ruším?

Darmo, tlač je tlač. To vedel i Bannister.

Najradšej by bol novinára rozsekal na kusy, najradšej by bol preklial sám seba za zdvorilosť, s akou v lietadle ponechal návštevu na vôľu Hollerovi, a miesto toho sa musel tváriť, akoby sa tešil.

Azda šípi voľačo tento pisárík?

Prirodzene, teraz už musel vziať do svojej vily aj Evelyneu, aspoň naoko. Dievča mu priskočilo na pomoc.

– Ja pôjdem rovno do mesta. Mám si vybaviť niečo dôležitého.

– I ja skončím chytro a veľmi rád vás povodím, ak dovolíte, lady Bannisterová.

„Prečo takéhoto človeka nezrazí v detstve električka?“ pomyslel si profesor. Potom hlasite riekol:

– Teraz sa najprv naraňajkujeme.

– To by bolo dobre, – odpovedala smutne Evelyn, – vyhladla som...

Veď profesor dobre vedel, že je dievča hladné a unavené. Preto ju nechcel vyložiť len tak hocikde na ulici. Ale prečo nechce? Bol by najvyšší čas ujsť z blízkosti Evelyne Westonovej, na hlavu ktorej je vypísaná odmena. Na živú alebo mŕtvu!

A on ju tu vedie. Živú. Hladnú.

Profesorov dom bol vo vznešenej vilovej štvrti Guelizu. Rozsiahle, bohaté kvetné hriadky, prekrásne palmy palmy robili budova, skrytú v pozadí, priam neviditeľnou.

Raňajky prebiehali v nálade trochu tiesnivej, hoci Holler sa nedal núkať a chvíľami sa srdečne smial na vlastných výpovediach. Jedáleň, akoby ani neboli v Afrike, bola ozajstnou londýnskou izbou. Dokonca v pozadí stál i kozub. Evelyn si tu všetko prezerala trošičku smutná, ohmatala modlitebný koberec, z kozuba zdvihla porcelánové dievčatko pastierku a potichu konštatovala, že veľmi zle bude odtiaľto onedlho odísť.

Ani nezbadala, keď profesor a novinár prešli z jedálne do laboratória. Len teraz cítila, že štyriadvadsať hodín takrečeno sotva spala. Vábil ju hlboký fotel, ale sa premohla. Vzala si klobúk a tíško, smutne, chytrou prebehla cez park. Zatvorila za sebou mrežové vráta.

6

Teraz kde začať s pátraním? Dala sa odviezť taxíkom na kopec, kde je guelizská pevnosť. Na mestskom veliteľstve boli zdvorilí. Chorý legionár? Münster... A, prosím, v akej veci ho hľadáte?... V rodinnej... Hm... Legionári zriedka mávajú rodinné záležitosti, ale tento Münster môže byť výnimkou. Keby ste sa láskavé zaujímali v posádkovej nemocnici.

Posádková nemocnica.

V nemocnici momentálne nie je. Ošetrovali ho tu nedávno. Kde je teraz? Prosím, my bez povolenia mestského veliteľstva vo vojenských veciach nemôžeme podávať informácie. Že prichádzate odtiaľ? Tak nech sa páči ustávať naspäť a obrátiť sa priamo na hospodársky úrad druhej stotiny, kanceláriu veliteľstva rezervného práporu.

Naspäť do Guelizu.

– Ľutujem, madame, – vraví služba, – je po úradných hodinách. Ale aj tak hospodársky úrad veliteľstva rezervného práporu podáva informácie o zadelení stavu mužstva len keď na to vydá osobitný príkaz ústredné plukovné veliteľstvo hlavného vojenského stanu v Orane, ku ktorému je potrebné odporúčanie guvernérskeho úradu.

To je všetko, ostatné už ide ako po masle, ak máte trochu šťastia a styky.

Toľko vybavila do jednej hodiny napoludnie. Vo svojich starostiach ani nezbadala, že ju po celý čas sleduje človek s bokombriadkami.

Zronene stála znova v strede mesta. Kam ísť? Na koho sa má obrátiť slabá žena, ktorú mimochodom hľadá polícia, živú či mŕtvu? Nečakane začula známy hlas za sebou.

– Ruky bozkávam, Mylady! V čom môžem byť vaším ciceronom?

Bol to redaktor Holler. Už iba ten chýbal!

– Do... dobrý deň... Už ste si vybavili povinnosti u môjho muža?

– Ihneď sa zapýrila. „U môjho muža.“ Stala sa z nej pekná dobrodružka!

– Skončili sme dosť chytró. Lord ma nasilu zdržiaval, ale ja neznášam dlho izbové povetrie. Vyzeráte veľmi unavená. Nevypili by ste si so mnou čaj, lady Bannisterová? Bol by som naozaj šťastný.

– Ďakujem... – Bola taká slabá a ustatá, že prijala ponuku. A poprosí redaktora o radu. Veď nemá nikoho...

– Profesor vykonal obdivuhodnú prácu... – rozplýval sa Holler pri čaji. – Videl som jeho baktériovú kultúru, čestné slovo, vyzerá pod drobnohl'adom ako prekrásne merinské ovčie stádo na čerstvých alpských pasienkoch. Čo za košiar bacilov! Nechápem profesora. Podľa mojej mienky by malo byť jeho povinnosťou hubiť tie beštie, a nie aby ich pestoval. No ale redaktor sa nemusí rozumieť do lekárskeho záležitostí. Hlavná ja popularita jeho lordstva. Koľko rás rozoberám jeho teóriu spavej nemoci v nedeľnej prílohe, prichádzajú početné blahoželania.

– Obyčajne i ja si vystrihujem tie články, – povedala Evelyn s istou prefíkanosťou.

Jej vyhlásenie malo zázračný účinok.

– Vážne?! – odvetil Holler celý zapýrený. – Som naozaj šťastný. Lord Bannister je niekedy nespokojný s mojimi článkami. Pozastavuje sa nad každou maličkosťou. Nedávno ma vážne pokarhal, lebo podľa neho spavá nemoc alebo malária nie je jedno a to isté. Nuž ale konečne ja nie som lekár, aby som poznal také

bezvýznamné podrobnosti. Hlavne, že sa o nedeľňajšom článku hovorilo po celé dni a hneď sa utvoril maloživnostnícky spolok proti spavej nemoci, kde som sa stal podpredsedom. Jeho lordstvo sme zvolili za čestného predsedu a uzniesli sme sa dodať do Indie trpiacim na spavú nemoc značnú zásielku budíkov. To je dôležité, prosím. Úspech je v tom, že sa spoločnosť konečne organizuje proti spavej chorobe na základe mojich článkov, preto je teraz vedľajšie, či je podľa pána profesora nesprávne, ak napíšem, že bermudský advokát, trpiaci na spavú nemoc, v deň svojho sobáša zaspal a prebudil sa len na svoju zlatú svadbu. Konečne, nie som lekár.

– Henry je trošičku prísny vo vedeckých otázkach.

– To je zaiste rodová črta.

– Áno. Bannisterovská rodina ja vôbec konzervatívna.

– Bannisterovská rodina? Ale veď existuje len jeden Bannister...

– Chcem povedať... vlastne, ak aj Henry nemá brata...

Holler sa začudoval.

– Ak sa nemýlim, má niekoľkých súrodencov...

Čo to má znamenať? Najprv niet viacej Bannisterovcov, potom sú niekoľkí... Tu ešte vyparátí niečo.

– Ako vidím, – odsekla smelo Evelyn, – nie ste celkom oboznámený s našimi rodinnými pomermi, pán redaktor!

– Ja?! Som ozajstný anglický šľachtický lexikón. Napríklad Bannister! Strýko vášho veľacteného manžela za hrdinské správanie na poli zatriedenia teplokrvných cicavcov treťohoria dostal od jeho veličenstva na znak najvyššieho uznania lordský titul. To bol prvý lord Bannister. Titul lorda a s ním spojené meno Bannister prechádza vždy na najstaršieho syna. Druhý lord Bannister bol ujcom vášho muža, pretože matka vášho muža uzrela svetlo sveta ako dievča, takže nemohla zdediť meno Bannister a titul. Ten lord Bannister, sir Dealing, všeobecnej úcte sa tešiaci továrnik na trvanlivé cestoviny, pred ôsmimi rokmi umrel, deti nemal, a vtedy zdedil meno Bannister a lordský titul váš všeobecne vážený muž, sir Henry. Ako vidíte, anglický novinár pozná šľachtické rodokmene. Teraz, ak sa z vášho spojenia prispením osudu narodí dieťa... Nno!... Zaujímavé, že vám obom dnes pri rozhovore vždy zabehne. Len to nechajte uschnúť, nezostane škvrna...

Evelyn sa horko-t'ažko prebrala z kašľa.

– Naozaj dobre poznáte históriu našej rodiny.

– Vidíte, Mylady, to je pekné pri udeľovaní titulov v Anglicku. Nieкто uzrie svetlo sveta ako prostý občan a stačí trochu šťastia, ďaleký príbuzný umrie bez potomka a jednoduchý anglický vedec dostane nielen skvelý titul, ale aj s lordstvom spojené utešené nové meno.

– Ale teraz už zaplaťme, Mr. Holler. Ešte si mám čosi vybaviť.

– Môžem vám pomôcť? Výborne poznám Maroko. Chodievam sem niekoľko ráz za rok a píšem veľké články o hrôzach Afriky.

– Chcela by som nájsť istého chorého legionára. Bol dobrým priateľom mojej sesternice a sľúbila som v Londýne príslušníkom jeho rodiny, že sa povyzvedám o ňom.

– Tak potom máte ozajstné šťastie, že som tu. Vo veciach príslušníkov cudzineckej légie sú úrady trochu ťarbavé. Nikdy nemožno vedieť, prečo ich hľadajú. Ale ja sa vyznám v tlačnici na guvernérstve. Platíť'...

7

Taxík ju znova viezol do Guelizu. Lenže tentoraz sedel pri nej i redaktor. Zanedlho vystúpili pred pevnosťou.

Tu bol vskutku vo svojom živle! Pod bránou sa povadil s hliadkou, čo ich nechcela vpustiť, lebo sa minuli úradné hodiny. Strážcu poriadne znosil. Napokon vyšiel nejaký plukovník a po Hollerovej krátkej prednáške ich odprevadil do pevnosti.

Kým sa dostali do pevnosti na štvrtom poschodí, redaktor si už získal priateľstvo štyroch vojakov vysokých hodností a zmobilizoval celú plukovnú kanceláriu. Tu desať frankov, tam vľúdny úsmev, hen grobianstvo, inde výhodná spoločenská konfidencia. Všade našiel najprilievavejší spôsob, útokom zaujal obávanú pevnosť Guelizu.

Napoludnie už vedeli, že je legionár Münster – vyliečený z ťažkého zranenia – celkom blízko, iba dva dni cesty na ťave. Rekreuje sa vo vojenskej zotavovni druhej stotiny v oáze Marbuk.

– Nikdy vám to nezabudnem...

Holler sa blažene uškŕňal, ale zato sa ohradzoval:

– Ale prosím, taká maličkosť... Vlni som za dva dni vypátral obchodníka s kozami, ktorého naposledy videli v búrskej vojne. Čo mienite podniknúť teraz, lady Bannisterová?

Keby ju len ustavične tak neoslovoval! Evelyn sa neprestajne pýrila.

– Zájdem do oázy Marbuk. I tak som ešte nebola na takom mieste.

– Pôjde aj sir Bannister?

– N-nie... Tentoraz by som chcela byť samostatná. Nebudem ho rušiť v práci. Dostať tu sprievodcu?

– Ako by nie. Tak vy ste si ešte nikdy nespravili výlet po púšti?

– Nie. Aj preto by som rada...

– Ale veď nemáte potom ani výstroj! Ó, prosím, ako dobre, že vám môžem byť k dispozícii, ja som už mnoho ráz bol na Sahare. A ako lacno! Hoci obchodníci sú zlodeji, ak si človek nedá pozor. Dovoľte, aby som vás vychystal na cestu?

– Ani neviem, ako sa vám poďakovať...

– Spôsobíte mi potešenie, lady Bannisterová. Tak ponajprv poďme s výstrojom. Lebo sukňa a podobne, všakže, sú niekoľkosto metrov južnejšie nesúce. Ale vás nezavediem ani do jedného bazára v strede mesta. Kupovať treba jedine u Araba. Tam dominuje vážnosť bielej rasy. V strede mesta predajú zlý tovar draho, ale zdvorilo. Tam nech nakupujú turisti!... Taxi!

Zaviedol ju do Mellahu. V zátarase marché arabe* prenikali napred len centimeter za centimetrom. Na najužšej ulici najšpinavejšej štvrti arabského mesta zastavil taxík a pustili sa peši do olejom páchnucej medzierky.

Lotra s bokombriadkami, čo občas poriadne vyplúval močku a sledoval ich už od veliteľstva, nezbadali.

Novinár zaviedol Evelynu do tmavého skliepka, plného múch, kde ich privítal Arab s kozou briadkou a orlím nosom. Povyberali všetko možné. Parafový klobúk, čižmy, bričesky, termosku, kazetu na potraviny s nepriepustným gumovým uzáverom a kadečo iné.

Potom nasledovala jednačka. Také dačo Evelyn ešte nikdy nevidela!

* *Marché arabe* (franc.) – arabský trh. Pozn. prekl.

Arab sa najprv chichotal, neskôr sa búchal do pŕs, vybehol na ulicu a potriasal päšťami na chodcov, potom so spenenými ústami si potrhával burnus. Zopäl ruky a v zúfalstve pozrel na plafón, hneď nato s plačom klesol na bričesky, akoby oplakával mŕtve decko. Holler naproti tomu jednou rukou trieskal po stole, posmešne sa rehotal a na dôkaz niečoho si vyhrnul nohavice, aby sa Arab presvedčil o akosti jeho ponožiek. To vyvolalo v obchodníkovi hlboký dojem, lebo im potisol parafový širák, ale keď Holler siahol po nohaviciach, Arab sa znova rozzúrila ako sučka, keď sa približujú k jej šteňaťu, a chrčiac privinul bričesky k sebe.

O hodinu všetka ležala pred nimi zabalené, zaplatili a šli.

– Urobili ste skvelý obchod, – vravel Holler a spokojne si utieral pot z čela.

– Nebojíte sa, že vás ten Arab raz zabije?

– Ten? Patrím k jeho stálym zákazníkom. Dobrý priateľ. Keď som v Londýne, tak si píšeme.

8

U sprievodcu šlo všetko hladšie. To sú ľudia púšte. A aj inak majú organizmus, ktorý môže byť vzorom.

Sprievodca bol nízky chudý Berber tmavohnedej pleti a okolo vyholenej tonzúry mal brčkavé vlasy. Ak podľa neho vyrazia na druhý deň na svitaní, štvrtého dňa ráno môžu byť v Marbuku.

– Môžem ísť s ním v noci cez púšť? – opýtalo sa dievča Hollera po anglicky.

– Pokojne, pani! – odpovedal bezchybnou angličtinou Berber. – Sprievodcovia púšte sú bezúhonní gentlemani.

Zahanbila sa.

– Sú naozaj takí, – smial sa Holler. – Poznal som sprievodcu Berbera, celé roky účinkoval vo filadelfskej filharmónii a po ľúbostnom sklamaní sa vrátil opäť na púšť.

Z domu vyšlo dievčatko čokoládovej farby a celkom zblízka obdivovalo peknú plavovlasú dáma.

– Jaj, či je milé, – zvolala Evelyn. Zdvihla dieťa z prachu a utrela mu zabranú tváričku. Potom ho obdarovala svojou náprsou

sponkou. Bola to drobná, bezcenná vecička, slúžila na to, aby sťahovala šál dievčaťu na hrdle.

– Amulet... amulet... – džavotala maličká celá očarená a ledva sa osmelila chytiť ligotavú vecičku.

– Títo teraz do ohňa skočia pre vás, – vysvetľoval jej Holler, keď pokračovali v ceste. – Tak šťastlivú cestu, lady Bannisterová. Buďte presne na dohovorenom mieste, lebo títo sprievodcovia dokážu jednoducho sa vrátiť domov, ak cestujúci neprídu včas.

Deviata kapitola

1

Evelyn bola presná. Oblečená na cestu došla na miesto označené sprievodcom. Skôr ako sa pohli, napochytre načmárala niekoľko riadkov a lístok odovzdala poslovi, aby ho zanesol lordovi Bannisterovi. Potom vysadla kľáčiacej ťave do sedla.

Berberský sprievodca Azrim skríkol čudným hrdelným hlasom a ťavy vstali. Pri dvoch rytmických pohyboch sa Evelyne najprv videlo, že padá na nos zo sedla, potom si myslela, že letí doluznačky na zem, napokon sa v strašidelnej výške dostala do ustálenej polohy.

– Reg-lak! Reg-lak!

Ťavy sa dali do cvalu.

2

Pol dňa predtým sa pohla tou istou cestou oveľa väčšia karavána. Tridsiati Arabi, vyberané perly Mellahu, na ich čele Adams a Gordon, dvaja vodcovia, ktorí sa stali náramne dobrými priateľmi.

Najatým lietadlom došli z Lyonu.

Všetci sa vybrali hľadať dievča, podeliac mesto medzi sebou na sektory. Rainera nechali ako spojku v hale hotela Mammunia, kde sa šedivý lúpežný vrah neskôr spriatelil s riaditeľom európskych strojární a zanedlho sa pustili do šachovania.

V pátraní mal šťastie Joko s bokombriadkami. Vyšiel z predpokladu, že dievča hľadá vojaka, teda možno rátať, že zájde na mestské veliteľstvo. Preto striehol poblíž guelizskej pevnosti. Odtiaľ potom ostal naďalej Evelyne v stopách až do chvíle, keď si dievča objednalo izbu v Hoteli de Paris, aby si odpočinulo.

Potom sa vrátil k berberskému sprievodcovi, s ktorým videl dievča sa dohovárať. Z Berbera musí vymámiť, kde sa chystá Evelyn Westonová.

– Salem, – pozdravil sprievodcu.

– Bon jour, – vrátil mu Arab.

– Chystám sa na dlhú cestu po Sahare, treba mi ihneď vyraziť a potreboval by som spoľahlivého sprievodcu.

– Ľutujem, pane, – povedal, – najali si ma na päť dní.

Keď to dohovoril, prišla mu na um anglická dáma a s úsmevom sa díval na zapýrené, šťastné dieťa, hrajúce sa s „amuletom“.

– Azda by ste mohli spraviť, – pokračoval Joko, – že by sa cestujúci spojili. Chystám sa do Ain-Sefry a ak idú tade...

Sprievodca odpovedal nič netušiac:

– Ideme iným smerom. Do oázy Marbuk.

– Škoda. Salem alejkum.

– Au revoir.

Joko sa dozvedel, čo chcel. Dievča sa vyberá do oázy Marbuk, teda je pravdepodobné, že tam je ranený „Münster“. Teraz už len informovať Rainera, aby dovtedy, kým sa on vráti do hotela, zvolal telefonicky pravidelne sa vyzvedajúcich kompánov. O hodinu sa radili.

– Nič jednoduchšie, – súdil Adams. – Predídeme ich ešte dnes. – Ďobol do mapy. – Kým sa Evelyn Westonová nad ránom vyberie, my už budeme pri tejto studni a počkáme na ňu. Len čo jej vezmeme obálku, pohľadáme v oáze Münstera.

– Ako je postarané o bezpečnosť v oáze Marbuk? – skočil mu do reči hlbokým ospanlivým veľkopanským hlasom dr. Cournier a veľkými pehavými bledými prstami pomaly bubnoval po stole. – Myslím pre prípad, že by toho vojaka nebolo možné presvedčiť miernymi slovami.

– Pre istotu zverbujme tridsiatich-štyridsiatich Arabov, – radil Joko. – V Quartier Reservé je hostinský, môj starý priateľ, bude nám na pomoci. V takýchto podujatiach by nás ľahko mohlo stihnúť prekvapenie. Radšej zbytočnú opatrnosť ako hazard.

Neskôr sa Corned-Beef zoznámil s istým dôstojníkom. Dozvedel sa od neho, že v oáze Marbuk sú z lekárskeho hľadiska znamenité bezpečnostné pomery. Žandárstva tam niet, vojska niet, poriadok v malej vojenskej zotavovni udržiava nepatrná hliadka; od nepamäti ho nič nenarušilo v bezvýznamnej oáze.

– Myslím, – konštatoval popoludní Adams, – že o hodinu môžeme vyraziť. Postarali sme sa o všetko.

– Nie celkom, – namietol Rainer. – V niekoľkých termoskách by sme si mali vziať čaj. Je dobrý proti horúčave.

Na to mu neodvetil nikto.

3

Vo chvíli odchodu s vdakou v srdci myslím na Vás, sir. Boh vám zaplat' za Vašu dobrotu. A pretože ma už neuvidíte, dúfam časom zabudnete, koľko nepríjemností Vám spôsobila nešťastná Evelyn Westonová.

Sponad listu sa zahľadel do parku. Hrudný kôš mu prešovala akási obrovská ťarcha. Zdá sa, napriek rušivým okolnostiam nebezpečne si privykol na toho neobratného, ale nekonečne milého vetroplacha, čo mu je pri svojom večitom strachu, naháňačke a prchkom hneve najväčším nepriateľom – pre holiacu súpravu. Malý plavovlasý cyklón. Zvíri, postaví na hlavu vôkol seba všetko, strmhľav sa rúti do smrteľného nebezpečenstva, a pritom ani nie je smelá, iba nerozvážna...

Z rozlúčky má rozhodne aspoň toľko osohu, že odteraz môže pokojne zaspáť, Evelyn Westonová ho už nebude podchvíľou vyrušovať.

– Dobrý deň. Hľadáam miss Evelynu Westonovú.

Lord užasol. Mohli by sme povedať, že trošičku zamdlel.

Vo dverách zastal driečny mladý muž v lakových čižmách, bielych bričeskách, v ruke veličizný parafový klobúk. Slovom, v tropickom obleku, aký vídať vo zvukových filmoch a nosia ho výlučne účastníci výhodných ciest. V Abázii alebo v Benátkach bývajú takéto skupiny kožených pančúch so zlatými náramkovými hodinkami každodenným zjavom. Zato tu v trópech sú trochu nápadní a budia všeobecnú veselosť u domorodcov, ako aj medzi mestským obyvateľstvom títo turisti, vyobliekaní podľa najposlednejšej saharskej módy, ktorí sa svojím šatením starostlivo pripravujú na porážku z horúčavy.

– S ky... kým mám tu česť?... – jachtal lord, tušiac to najhoršie.

– Som Eddy Rancing. Lord Bannister?

– Myslím... Áno... Prečo?

– Hľadáam miss Evelynu Westonovú. Chcel by som s ňou hovoriť.

Jeho lordstvo sa poobzeralo váhavo, akoby bol pred chvíľou odložil niekam miss, ibaže sa nepamätá, kam... Potom sa spamätal. Narovnal sa.

– Nerozumiem, Mr. Rancing, čo si želáte?

– Povedal som jasne. Hľadáam miss Evelynu Westonovú. Naposledy ju odfotovali s vami, sir.

Lord sa zasa zhrbil, takrečeno sa prepadol do seba. Eddy vytiahol z vrecka fotografiu.

– Predpokladám, že je to hodnoverný obrázok. A pretože som sa dozvedel, že vaše lordstvo prišlo s dámou pripojenou k obrázku ako so svojou manželkou, tak si myslím, že sa obraciam na správne miesto so svojou otázkou: kde nájdem miss Westonovú?

– Vy ste detektív? – opýtal sa profesor s obavou skrývajúceho sa vreckára.

– Nie. Som dávny známy miss Evelyny. Niekoľko rokov bývam v jej susedstve, v dome na Kings Road.

– Neverím, že ste ju sledovali sem do Afriky čisto z dobrého susedstva, – poznamenal profesor mrzuto.

– Nie. Rád by som sa zhovárať s miss v obchodnej veci.

- Vy pre ktorú krajinu vyzvedáte?
- Ja? Pre Laponsko.
- Sir! Prišli ste do Afriky v prestrojení za operetného sboristu, aby ste ma častovali planými vtipmi?
- Vtip je taký dobrý ako vaša otázka, Mylord.
- Lebo noviny písali...
- Niekoľko rokov som susedom miss Westonovej. Žije s ovdovenou matkou vo veľkej chudobe; je to čestné, pracovité stvorenie a celkom iste sa bez viny zamiešala do toho strašného prípadu.

Lordovi to všetko bola novinka. Slovom, predsa len asi vyzvedačka?

– To je všetko pekné, – povedal napokon, – ale nemám ani potuchy, kade chodí miss. Môžem vám oznámiť len toľko, že sa sem už nevráti.

Eddy sa posmešne usmieval.

– Som si istý, že sa miss Westonová vráti. Dovtedy sa nepohnem odtiaľto.

– Pretože si zvyšné roky neželám prežiť v priamom prostredí s vami, som prinútený...

– Zavolať políciu? All right. Mne to vynesie stotisíc frankov, vám pravdepodobne trestnicu.

Trestnica!

Lord malátne klesol do kresla. Hľa, osud! Mohol tušiť, že ho to dievča dostane do väzenia.

– Nechcem vám byť na ťarchu sir, len vás prosím, aby ste ma tu strpeli.

– Čo si mám počať? Pokúsím sa. Sadnite si.

– Ďakujem.

Eddy si sadol a hneď si namixoval whisky z fľaše stojacej na stole. Potom sa nedbalo ozval:

– Naozaj ste sa oženili s miss Westonovou?

– Nie. Ako vysvitlo neskôr, len som ju ochraňoval. Ustavične ju prenasledovali, chúďa, a v taký čas obyčajne volila taký postup, že mňa prebudila a ona zaspala. Doteraz sa to osvedčilo. Slovom, vy nie ste spoluvinnikom miss Westonovej?

– Opakujem, že miss Westonová je konzervatívne meštianske stvorenie.

– V porovnaní s tým vedie dosť rušný spôsob života.

– Hľadá svoje oprávnené dedičstvo.

– Viem. A česť nejakého pána. Ak vás zaujíma, môžem vás uistiť, že v oboch veciach sme doteraz vykonali mnoho. Slovom vážne tu mienite zastat'?

– Áno. Ale nie nadhlo. Som svätosväte presvedčený, že Evelyn bude zakrátko tu.

– Zdá sa, že ste anglický Nostradamus*. Poznemenávam, je historický fakt, že sa i ten znamenitý muž dakedy mýlil.

– Ja sa nemýlim. Za svoju predpoveď si zaslúžim vaše uznanie.

– Ale mne príde trochu pridrahá tá predpoveď, – odvetil smutne Bannister.

– To nič. Ak ja som Nostradamus, vy sa cíťte Katarínou Mediciovou a prineste obeť za moju veštbu.

– Pane! Dávam vám slovo, že som povedal pravdu. Môžete mi nadať do bezočivých oplánov a naničhodníkov, ak sa Evelyn Westonová sem ešte dakedy vráti.

– Sir, – odvetil so vzdychom Rancing, – pri všetkej svojej úcte k vám oznamujem, že ste bezočivý oplán a naničhodník.

Evelyn Westonová stála vo dverách.

5

Klusali v púšti niekoľko hodín. Na východe sa im zjavilo pred očami mnoho rozpadávajúcich sa kamenných kvádrov a cez seba vyvrátených torz, zvyšky starodávneho mesta z čias výboja Rimanov. Evelyn si roztrhla kabát. Aby sa jej rozpárané miesto netrhlo ďalej, chcela si ho ihneď zašit'. Otvorila čiernu taštičku.

– Kristepane, kde je obálka?!

V taške navrchu bol uterák. Napravo kefa na šaty, vľavo mydlo.

To môže byť iba lordov nesessér! Jej dávny smrteľný nepriateľ!

* Povestný francúzsky astrológ zo 16. storočia; upozornil na seba slávnymi veštbami. Pozn. prekl.

Zamenila tašku s Bannisterovou. Obálka pomarančovej farby je u lorda. Čo robiť?

Musí sa vrátiť! Bannister je v smrteľnom nebezpečenstve. Čo ak nič netušiac otvorí pred cudzími nesesér a nájde obálku? Ale čo ak ju nájde sám? Akiste ju zanesie na políciu.

Ach, ako vd'ačne by bola hodila o zem tašku, v ktorej je odporná holiaca súprava. Ale treba ju odniesť naspäť, mať ju poruke, keď si bude pýtať miesto nej vlastnú.

– Azrim! Obráť! Chytro! Vrátime sa!

6

... Stála na prahu. Ale nevládala prehovoriť od novšieho prekvapenia. Čo tu hľadá Eddy Rancing? Aká zmätená, ohromujúco fantastická história sa tu začína rozvíjať? Cítila, že sa jej krúti hlava, akoby vypila mnoho likéru.

– Mr. Rancing.

– Miss Westonová, – usmial sa Eddy, – som šťastný, že vás zase vidím.

Lord sa neodvážil ozvať. Jeho prekvapenie sa postupne zmenilo na úžas. Príchod dievčaťa znamenal preňho vzdialené hrmenie. V úplnom bezvetří stojí tu opäť zlovestná, tajomná, na spôsob scirokka*, aby potom s koreňom vyvrátila jeho pokoj, rútila sa, lámala, drvila, a napokon zmizla zas jediným akordom.

V lordovi sa ozvali poplašné sirény.

Cyklón!

Je isté, že ju niekde čakajú lúpežníci a ihneď bude trvať na tom, aby nejakým neprijemným spôsobom podnikli spolu dlhú cestu. Preto si chvatne nabral plné vrecká cigariet a zo skrine vytiahol teplý vlnený šál. Istota je istota.

– Ako... ako ste sa dostali sem? – opýtala sa Evelyn Rancinga.

„Vari on vie?“ rozhutoval smutne profesor. „Čudovať sa by bolo možné nanajvýš tomu, že ja som ešte tu.“

* *Scirocco* (tal., vyslov široko) – hroúci prudký vietor v stredomorských krajinách. Pozn. prekl.

– Kam ideme? – obrátil sa potom s istými obavami k Evelyne.
– Tentoraz vás neodvlečiem na svoju nepríjemnú cestu, sir.
– Bodaj by ste boli prorokom, ja som už stratil vieru v také zázraky.

– Ak dovolíte, ja vás odprevadím, – skočil im do reči Eddy.

Profesor nervózne zagánil naňho.

– Teší ma, – povedal Evelyne, – že u vás na Kings Road je susedská svornosť taká nezvyčajne pevná.

Dievča sa na chvíľku skúmavo zahľadelo profesorovi do tváre. Bože! Bolo by možné, že žiarli?

– Vyslovte sa jasnejšie, Mr. Rancing. Čo si žiadate odo mňa?

– Ponúkam vám svoju pomoc. Mám pocit, že v tejto chvíli sa nezaobídete bez ochrany nejakého muža. S mojou pomocou skorej dostanete do rúk svoje dedičstvo.

– Odkiaľ vy vôbec viete o mojom dedičstve?

– Miss Westonová, potrestajte ma svojim pohrdaním: ja som vás tajne vypočul.

– A teraz? Teraz, keď viete všetko, viete, že ma prenasledujú, viete, že hľadám šperk hoden celý majetok, teraz ma chcete vydierať?

– Mám byť úprimný? Myslel som na to. Ale akosi to nejde. Cítim sa teraz, miss Westonová, ako nevychovaný fagan pred veľmi starou pani učiteľkou. Myslím, že si vás vážim, a ten pocit znemožnil už mnoho rozhodnutí vo chvíli činu. Rád by som zohrať túto hazardnú hru do konca, ale nemienim vydierať. Ak ma odmietnete, odidem.

– Na políciu, – dodala posmešne Evelyn, – udať ma.

– Miss Westonová! – zvolal seabedome, ale zapýrený, takže len teraz bolo vidieť naozaj, aké naivné chlapčisko je Eddy Rancing, génus. – Ste voči mne nespravodlivá. To som mohol spraviť i dosiaľ. Som ľahkomyselník, mám rád peniaze, ale tentoraz som skutočne preto chcel získať vaše dedičstvo, aby som s ním zastal pred vami a požiadal vás o ruku.

Evelyn sa rozosmiala.

– Dobre, Eddy. Vy nikdy nezvážniete. Ste fantasta a pochábel'. Nuž nedbám, poďte so mnou. Dosiaľ som bola naozaj osamelá... nebol pri mne nikto.

– Najmä preto, – ospravedlňoval sa lord pred Rancingom, – že nočná košeľa bola veľmi nápadná a musel som si sadnúť dozadu na dno auta...

– No teraz sa to už skončilo. Vaše nepríjemné cesty kvôli mne prestali.

– Miss Westonová... to ste už toľko ráz vraveli... Podľa mňa sme všetci v rukách božích...

– Nuž ihneď vám dokážem, že zostanete tu na vytúženom pokoji a už vás nikto nebude rušiť.

„Aká krásavica,“ pomyslel si Bannister, „len nikdy nevedno, kedy sa zmení na rútiaci sa cyklón.“

– Vrátila som sa, lebo sme si vymenili tašky. Váš odporný nesessér som priniesla naspäť. Iba čo som nakukla doň a už aj som privrela ten svätostánok vášho života. Tu máte, sir, zasol'te si ho, – povedala a hodila tašku, že sa v Budhovom bruchu žiletky s liadkom pustili do tanca. – A vráťte moju tašku. Potom sa s Eddym ihneď vzdialime a už vás viacej nebudeme rušiť.

– Je to dôverná črta na Kings Road, že sa susedia oslovujú navzájom krstnými menami? V Anglicku je to zvykom iba medzi veľmi dobrými priateľmi alebo príbuznými.

S tými slovami profesor podišiel ku kozubu a vzal tašku.

– Ale veď je to moja taška... Nemýlite sa, miss Westonová? – a rýchle ju otvoril.

Tri krky zmeraveli pod hlavami obrátenými k taške, troje úst sa otvorilo v očakávaní a tri srdcia prestali na chvíľočku biť.

V taške na samom vrchu ležala obálka pomarančovej farby s piatimi erbovými pečaťami.

7

Evelyn napokon odhodlanými krokmi pristúpila k taške.

Ale Bannister ju zatvoril a pomaličky položil na ňu ruku ako lenivý, mohutný lev, keď na zdôraznenie vlastníckeho práva kladie laby na kus mäsa, ktorý zje len neskôr, ale predsa len neradí, aby naň siahol niekto cudzí.

– Dajte mi tašku... prosím, – povedalo nervózne dievča.

– Tašku, pravdaže, dostanete, ale obálku vám, žiaľ, odovzdať nemôžem. Situácia bola doteraz taká, že som nebral na vedomie, o čom som sa dozvedel. Lenže teraz, bohužiaľ, sa veci majú tak, že by sa obálka mala dostať k vám a neskôr k vašim splnomocniteľom cez moje ruky. V tom prípade by som bol práve takým vyzvedačom ako povedzme Mata Hari...

Evelyn sa zamyslela, je isté, že profesor sa doteraz zúčastňoval na všetkom len pasívne. A ak teraz odovzdá obálku, tým sa lord Bannister stáva spoluvinníkom rovnakej úrovne. Lord Bannister, vážny kandidát Nobelovej ceny, svetoznámy vedec a čo je ešte závažnejšia okolnosť, gentleman do zúfania príkladný.

– Všakver uznáte, miss Westonová, že žiadate nemožnosť od konzervatívneho vedca, keď mu chcete túto obálku vziať z ruky? Zato sľubujem, že vám dám náskok a len potom odovzdám list.

Rancing sa pohrával s hrdlom fľaše s whisky, akoby čakal iba na súhlas dievčaťa, či ňou môže tresnúť profesora po hlave a tým zakončiť celú trápnu škriepku. No Evelyn ho v tom nevelmi posmeľovala.

Rozmýšľala. Bannister ju pozoroval s obavou. Napokon sa dievča zamyslene prihovorilo lordovi:

– Veľmi by vás unavilo, keby ste mali podniknúť dlhšiu cestu na ťave?

– Vedel som – vydýchol ochabnuto profesor.

8

Prvý slabší nápor cyklónu sa mu zadrpil do nervov. Prichádza! Oko bohyně víchrov sa už ligoce od snovania plánov, už jej víria v mozgu prenáhlené pomotané pomysly a všetko je márne, slávneho, ale bezbranného bádateľa spavej nemoci naskutku vychytí do krútnavy jeho osudu.

– Vy mienite odovzdať obálku úradom?

– Tak je. Ale nie na chrpte ťavy. Len peši. Od istého času sa totiž chorobne stráňim dopravných prostriedkov, neviem, či to uznávate...

– Ak to hodláte urobiť tu v Maroku, tak pôjdeme na políciu spolu. Ale neviem, či humanistický duch opravdivého Angličana môže

odoprieť svoju pomoc, keď ide o bezbrannú ženu a o česť nevinne pohaneného človeka.

– Pod týmto titulom ste ma už povláčili raz vo večernom, neskôr v nočnom úbore polovicou Európy.

– Teraz je reč len o blízkej oáze.

– Teraz. No len čo vyrazíme, ľahko vyjde najavo, že pri najlepšej vôli nenájdeme spôsob zastat' po Cape Town. Nezávisle od toho, že ľava nie je auto a ak sa z nej niekoľko častí oddelí, zostaneme trčať v púšti.

– Neposmievajte sa! Podťte, ak sa vám páči, hoci pod mocnou ochranou, do oázy Marbuk. Iba dva dni na ľave. List si môžete podržať; dáte ho z ruky len keď sa presvedčíte, že sa dostane najkompetentnejšiemu. Ak to neurobíte, tak potom jednoducho pre sebecké pohodlnické pohnútky obetujete majetok chudobnej rodiny, česť nevinne trpiaceho a celý pekelný zápas, ktorý som dosiaľ podstúpila.

Lievik cyklónu ho už dvíhal a ťahal; cítil, že sa jeho odpor zmenšuje.

– Môžete to všetko odôvodniť? Podoprieť dôkazmi?

– Som svedkom väčšej časti, – povedal Eddy.

– A zvyšok porozprávam ja. Predovšetkým ide o to...

– Počkajte! – skočil jej do reči profesor. – Nevravte nič. Chcem si zachovať neinformovanosť. Po všetkom, čo písali noviny, sa bojím, že vám nemôžem byť natoľko k dispozícii, ak ma s vecou oboznámite. V tejto chvíli je moja úloha vo veci takáto: pretože ste mi odovzdali obálku so želaním, aby som ju postúpil úradom nie tu, lež v oáze Marbuk, vaše želanie splním. Myslím, bude lepšie, ak ostaneme pri tom a ja teraz o veci nič neviem. Takto mám do istej miery pokojné svedomie. Vy ste ma na môj najväčší žiaľ zaopatřili toľkou osudovou mocou, že sa neodvážim protirečiť. Upozorňujem vás však, že za Saharou nasleduje Belgické Kongo, a ta s vami nepôjdem ani pre dedičstvo, ani za česť spolublížnych, ani z toho dôvodu, že vás prenasledujú. Od Sahary ďalej ani krok!

Evelyn sa smutne dívala na neho.

– Ste si v tom istý, sir?

Profesorova rozhodnosť sa otriasla.

– Istotne... vo veľmi odôvodnených prípadoch... – začal váhavo.
– Ale keby som aj išiel, povedzme, do Konga, od Cape Townu ďalej rozhodne nie... vlastne... Slovom, nedbám, poďme...

... Profesor sedel na ťave morózne, akoby viedol trestnú expedíciu. Ešte zhubnejšie vplývali na jeho najatiu hromadne na tele zvierat'a sa hlásiaca bodavá a hryzavá chrobač, všetka do nohy z rodu bádateľov spavej nemoci, čo sa chtivo pustila skúšať jeho krv. A on iba sedel na ťave, kyvkal sa do taktu podľa chôdze zvierat'a a konštatoval trpko, že pre svoj humanizmus za česť iných zasa len ide, ide a trpí. Hoci skutkový stav bol oveľa prostejší.

Nasledoval krásnu ženu, trochu vystatovačne, lež poslušný večnému gravitačnému zákonu muža, bez akéhokoľvek cieľa a zmyslu, na Saharu. No pretože bol lord a učenec, svoj postup staval do komplikovanejšieho a menej ponižujúceho svetla. Lenže to sa koniec koncov ani štipku nelíšilo od duševného otroctva dákeho zaľúbeného obchodníka s krátkym tovarom.

– Reg-lak! Reg-lak!

Do klusu sa púšťajúca ťava hodila hlavou a jeho lordstvo tak búšila do prs, že sa dobrú chvíľu dusil od kašľa.

– Reg-lak! Reg-lak!

Spadli mu okuliare. Už ani na to nedbal. Ani nezastal pre ne. Aj viacej stratil od odchodu z Paríža.

Keď ho ťava viac ráz búšila do prs, sadol si v sedle rovno a potom sa cítil zase mocný a dôstojný.

– Reg-lak! Reg-lak!

9

Rancing, treba povedať na profesorovu česť, napriek junáckemu veku už nebol taký chlap. Ponajprv prišiel na to, že ťavu nenadarmo nazývajú korábom púšte, lebo hojdavými pohybmi tela rozhodne vyvoláva príznaky pripomínajúce morskú nemoc. Okrem príznakov ho neznesiteľne pichal v očiach prach; neraz sa mu videlo, že to už nevydrží ani o chvíľku dlhšie.

Evelyn už mala istú prax, a vôbec ženy lepšie znášajú trópy. Preto klusala vedľa sprievodcu pomerne veselá.

Slnko zapadalo v šikmom uhle a popri mäkko črtajúcich sa piesočných kopcoch, ťahajúcich sa do nekonečna, padali do prachu drobné tiene. Od toho púšť vyzerala ako ohromná šachovnica so svetlými a tmavými kockami.

– Nejdeme my riadnou cestou, mademoiselle, – ozval sa zrazu len Azrim, berberský sprievodca.

– Prečo?

– Alah chcel, aby ste dali amulet mojej dcére, a preto vás ochránil od veľkého nešťastia tým, že ste vymenili tašku a vrátili ste sa. Doma som sa dozvedel, že dnešnej noci v Mellahu zhromaždili mnoho nestatočných ľudí. Utáborili sa pri pustatinnej studni na karavánej ceste do Marbuku. A je medzi nimi niekto, čo sa včera vypytoval u mňa; prekabátil ma a dozvedel sa odo mňa, že mademoiselle sa chystá do Marbuku.

Evelyn len-len nevypadla zo sedla.

– Myslím, že vás chcú počkať pri studni, aby vás zabili a okradli. Ale my ich obídeme cez shott. Tak nazývajú veľký slaný močiar. Cesta nie je dlhšia, ale zlá a trochu nebezpečná. Zato, myslím, lepšia ako smrť.

Záver rozhovoru začuli aj Rancing a Bannister.

– Tak ma naši! – zvolala priam s plačom Evelyn.

– Kto? – spýtal sa lord.

– Spojenectvo vyzvedačov a lupičov. Pre nich bola veľká razia.

Lord sa zamyslel.

– Vy v Marbuku vážne mienite dať obálku kompetentným činiteľom?

– Áno.

– A postavíte sa s pokojným svedomím pred políciu, keď bude potrebné objasniť vec s obálkou?

– Prirodzene.

– Správne, – prikývol lord, – potom urobíme, čo nám predpisuje občianska česť: upovedomíme políciu, že smerom na Marbuk, pri pustatinnej studni môže tú nebezpečnú spoločnosť pochytať.

Dívali sa na neho s obdivom.

– Keď odovzdáte obálku, – vysvetľoval lord, – a nemáte sa čoho báť, prečo by sa tí škodliví, ničomní ľudia nemali dostať ta, kam

patria? Mr. Rancing i tak neznáša dobre námahu, kým ja som sa pri miss Westonovej otužil. Bude teda, myslím, najsprávnejšie, ak sa mládenec vráti a upovedomí políciu, čo sme sa dozvedeli.

Rancing už ani nedbal, najmä keď Evelyn vyhlásila, že jeho pomoc bude pokladať za priam takú cennú, akoby ich sprevádzal až k cieľu cesty.

– Nemôžete poblúdiť, – ozval sa Azrim. – Klusajte vždy chrbtom k zapadajúcemu slnku. Do večera sa dostanete tak ďaleko, že zazriete Veľký Atlas, a potom už pôjdete správnym smerom.

Rancing sa rozlúčil s nimi a v malebných šatách doslovne uvarený na mätko šepkal naspäť, chrbtom k slnku...

10

– Reg-lak! Reg-lak!

Klusali rýchlym tempom. Krvavočervené a fialové odlesky slnka zväčšovali tmavé škvrny pri piesočných kopcoch do neforemných, strašidelných tóni. Zaprášené, dusné povetrie robil priam nedýchatelným neprijemný smrad.

Čoraz hojnejšie sa valil proti nim horkastý sírovodíkový pach hnijúceho slaného močiara. Bannister sa znechutene pohladil po brade.

– Zabudol som sa oholiť... – šomral, ale potom zachytil Evelynin pohľad a ihneď stíchol.

Ach, teda nesessér nie je tam! Pripevnil ho medzi dva kožené mechy s vodou na ťave. Len čo dôjdu do oázy, nech sa robí, čo chce, utiahne sa do izby oholiť sa.

Evelyn vlastnú tašku už nepustila z ruky, mala ju so sebou na ťave.

Púšť, kde toľké spráchnivené kosti rudí, povraždených z krvavej pomsty, sa vznáša s jemnými zrnkami piesku, nakazila Evelynu myšlienkou krutej odplaty.

Rozhodla sa zúčtovať s nessesérom.

Áno! Tu uzavrie ich oddávna sa vlečúcu rytiersku záležitosť! Nech celú ničomnú, posmešnú a bezočivú výzbroj zhltnie sťahovavý piesok Sahary aj s mydlom, kefou a žiletkami.

Othello sa asi tak prikrádal k Desdemone, ako sa Evelyn približovala potmehúdsky a obratne k ťave, kým profesor a sprievodca odklusali napred. A už sa zablysol zákerný nôž, napätý remeň zastenal pod čepeľou. Jeden rez... Ešte jeden... Ledva počuteľný drobný šramot, ako potvora spadla do mäkkého prachu, so zamierajúcim bolestným hrkotom okrášľovacích predmetov, zúfale narážajúcich na seba – potom sa už malá karavána vzdäľovala čoraz rýchlejšie...

Lorda natoľko zaujali spolucestovatelia, prichádzajúci v stále väčších skupinách, že nespozoroval nič. Evelyn sa obzrela. Len ona videla v diaľke drobnú, nehybnú škvrnu...

Nesessér ostal na púšti. A v ňom „Snívajúci Budha“, a v Budhovi drahokam v hodnote milión funtov.

11

Rancing sa náhlil naspäť rýchlym klusom. Bola pekelná horúčava, oči mu dostávali zápal, všetko ho bolelo, žalúdok sa mu dvíhal, mal závrat. V sedle ho držalo len to, že myslel na časy prežitie v Mügli am See.

Tu na Sahare sú predsa len relatívne lepšie pomery... Ba či sa strýko Arthur odvtedy zbláznil, alebo spáchal samovraždu? Bolo by sa doista oplatilo vidieť, čo sa dialo po sobáši. Úsmev rezignovaného ministra od východu mu pravdepodobne len to robilo znesiteľným, že cítil nablízku diamant. Potom jej excelencia Jakibašu – Eddy tak prezýval v duchu Wollishoffovu niekoľkonásobne zasnúbenú dcéru – sa akiste so sklopenými očami a s jedným zo svojich čudessných širokých úsmevov utiahla z dievčenskej izby do spálne. A vtedy! Ach! Strýko Arthur dostal do rúk sošku! Vykradol sa s ňou do najvzdialenejšieho kúta parku.

Obozretne obišiel obloky v suteréne, kde žena hlavného záhradníka Kratochwila, Viktória, prípadne trávi čas s pánom Maxlom, autorom Viliama Tella, zaiste polemizujú o dramaturgických otázkach. A konečne... konečne pri svetle vreckovej lampy šmarí „Snívajúceho Budhu“ o obrubu vodometu.

Budha sa rozsype, z malej emailovanej kazety vypadnú nožnice, náprstok, nite. Strýko Arthur hľadá... hľadá a hľadá a...

Eddy Rancing sa striasol.

Bože, aká pekná je taká Sahara!

To je už len relativita. Zápal očných spojiviek a šesťdesiatstupňová horúčava ako príjemné trávenie času v porovnaní s manželstvom.

Slnko zapadlo. Nad púšťou sa rozprestierala pekná, hviezdnatá africká noc...

Desiata kapitola

1

Spojená Adamsova Gordonova neúčastná spoločnosť, ako nazýval bandu obrovský tučný doktor, spolu s tridsiatimi arabskými zločincami táborila už vari štyriadvadsať hodín pod zakrpatenými palmami pustinnej studne.

Všetci boli už v trópech, okrem Rainera. Lež Rainer sa dôkladne postaral o to, aby dobre znášal púšť. Na ťave mu hrkotalo pol tucta balíkov. Pred odchodom sa zaopatril všetkým možným. Pokúpil všelijaké prostriedky na ochranu, obranu a ošetrenie počnúc aspirínom cez prášok na odhmyzenie tiav až po olej na zmäkčovanie sedla. Na nose mal zelené okuliare a nad hlavou držal slnečník, tak sedel na ťave.

Len čo sa utáborili, ponatieral sa niečím proti moskytom, a tým tak zasmradil Saharu, že ostatní členovia karavány si postavili šiator obďaleč; sputnané ťavy divo potrhávali ohlávkami.

O hodinu viacerí zdvihli stany a postavili ich ešte ďalej. Ale Rainera to netrápilo. Čo vie taká neinteligentná zberba, že od komárov možno dostať maláriu, žltú zimnicu a spavú nemoc? Doktora Courniera zaujímalo, čo za prostriedok proti komárom páchne tak strašlivo. Obzrel si fľašku s gumovou zátkou, čo sa povalovala pri Rainerovi. Na nálepke čítal:

ŤAVIA MASTĚ

Poraneně kopytá dobre natrime a zvierá oddeľme,
aby prenikavý zápach masti neskazil vzduch v stajni.

KOPYTÁ TREBA OŠETROVAŤ!

– Myslím, – povedal Adams trestancovi, – bude najsprávnejšie nepodnikať nič s tým Brandesom-Münsterom, ale s tridsiatimi našimi ľuďmi zaútočiť na oázu, chytiť ho a vytĺcť z neho, čo vie o Budhovi.

– Len aby voľáčo do toho neprišlo, – poznamenal lekár.

– Už zase vidíte strašidlá! – dudral Corned-Beef, ktorý ani na púšti nevyzliekol smoking a na parafovom klobúku nosil zelenú stuhu.

– Vy zamieňate predvídavosť s pesimizmom, – odvetil vyčítavo mäkkým melodickým hlasom diplomovaný travič, ktorý medzi svojimi „spolupracovníkmi“ nebol populárny pre veľkopanskú pýchu. – Podľa mojej mienky sa stala malá chyba, bezvýznamná chybička, lenže uvoľnenie jedinej šraubičky neraz zapríčiní krátke spojenia aj na najmohutnejšom mechanizme. – Ovieval sa hodvábnou vreckovkou, lebo vietor fúkal od Rainera a dostali sa do spavého prúdu narkotickej sily. – A tá chyba, podľa mňa, sú bokombriadky inak veľaváženého kolegu Joka.

– Ráčte, prosím, nechať moje vlasy na pokoji, – zachrčal Joka.

– Nono, – tíšil ho druhý, – len nijaké citlivuškárstvo. Ide o záujem všetkých...

– Možno, – odpovedal zlovestne ten s bokombradami, – ale nech nehľadá na moju frizúru ako na Achillov lakeť...

– Achilles mal pätu, pán môj, – poučal ho doktor.

– Keby som bol lekár, – odsekol napaprčene druhý, – i ja by som lepšie poznal končatiny.

– Ctení priatelia, zapchajte si papule, totiž nech rozpráva doktor, v čom vidí chybu! – pokáral ich Adams.

– Nuž ja myslím, – vravel Cournier, – že sme sa zaplietli do istého protirečenia. Pán Joka sa včera u sprievodcu pod zámienkou karavány do Ain-Sefry vyzvedal na Westonovo dievča. Neskôr išiel s vami pán Gordon verbovať Arabov do útoku na Marbuk. Takto sa istý... hm, človek charakteristického zovňajšku dostal do kontradikcie vysvitlo, že sa chystá nie do Ain-Sefry, ale do Marbuku.

– To je možné, – súhlasil Gordon, – ale nie je pravdepodobné, že by to bolo niekomu nápadné.

– Preto som túto drobnú chybu pripodobnil k malej skrutke.

... Na druhý deň k večeru sa začali znepokojovať. Obete tu už mali byť.

Niekoľkých Arabov poslali hliadkovať. Musia sa dozvedieť, či sú Bannisterovci na ceste. Ak sa ešte nepribližujú, tak voľačo nie je v poriadku.

Bolo veľmi teplo. Rainera opustili všetci ako malomocného, ale ešte z dvadsiatich metrov sa im krútila hlava od neznesiteľného pachu masti. Ten prostriedok dobre znášali výlučne komáre, lebo neprestajne priam obliehali neboráka s okuliarmi a dopichali ho do krvava.

– Videli sme stopy, – hlásila hliadka. – Boli to dozaista oni. Odbočili na východ. Tade vedie veľmi zlá cesta cez shott. Nikto ju nepoužíva.

– Ideme! – skríkol rozčúlene Adams.

Vo chvíli zdvihli tábor. Rainer vopchal krížovku do vrecka, založil si tmavé okuliare a otvoril slnečník. Vyzeral ako jeden z mudrcov od východu.

Klusali náhlivo, koľko len ťavy vládali. Na úsvite sa v diaľke vynoril pohyblivý bod.

– Cestovateľ!

– Vyčkáme ho! – povedal Gordon a utiahli sa za obrovský kopec piesku.

– Ide po stopách zmiznutých cestovateľov, – poznamenal Arab. – Alebo ich videl, alebo je jedným z nich.

Cestovateľ sa nič netušiac približoval na ustatej ťave k vysočiznému kopcu.

2

Nečakane obklopil Rancinga húf neznámych. Ich vodcom bol malý územčistý.

– Odkiaľ idete?

Eddy hneď vytušil, čo sú to za ľudia... Lupiči!

– Chcel som ísť do Marbuku, ale som sa vrátil. Bolia ma oči.

– Nestretli ste sa so ženou, čo cestuje s jedným alebo viacerými sprievodcami?

– Nie.

Gordon sa zasmial.

– Slovom, patríte k nim. Otázka bola totiž pasca. Stopy vedú tým smerom, ktorým ste prišli. Teda ste sa museli s nimi stretnúť. Keď to tajíte, máte na to príčinu.

– Poďme... Čo ak ich dohoníme?... – zvolal Corned-Beef.

– Preč s touto kreatúrou!

Rancinga prenikla úžasná bolesť v hlave, chvíľku mu lietali pred očami zlaté iskričky, potom niekam padal...

Tresli ho po hlave.

Corned Beef a Joko ho bleskove prekutali. Rainer zavolať na nich zo sedla:

– Pozrite, či má pri sebe benzín, vyschol mi zapaľovač. – A založil si cviker, aby pri prekutávaní kontroloval, čo mala obeť so sebou.

– Tak je, ako vravím, – ozval sa zamatovým hlasom lekár. – Dozvedeli sa, že sme verbovali chlapov. Jokove bokombriadky sú veľmi nápadné...

– Pán môj! Naposledy vás upozorňujem, aby ste moju frizúru vynechali z hry, – zvolal jedovato Joko. – Vy ste aspoň taký nápadný zjav svojimi nepravdepodobnými rozmermi a hlasom uspávajúcim slúžky.

– Mali by ste užívať bróm, – odpovedal lekár.

– Páni! – skočil im do reči jeden Arab. – Teraz je už isté, že šli po ceste cez shott. Je zlá a nebezpečná, ale Azrim ju dobre pozná. Ak zabočili tade popoludní, už ich nedohoníme, lebo zajtra popoludní sú v Marbuku, kým my len v noci.

– Nuž či lúpežníkom už slobodno vystrojiť každú ničomnosť? – vybuchol Rainer.

– Koľko obyvateľov je v Marbuku? – spýtal sa Adams.

– Niekoľko Arabov, spolu so ženami a deťmi ich je zo tridsať. V zotavovni hliadkujú piati vojaci. Okrem toho niekoľkí chorí legionári.

– Lahko si s nimi poradíme. Poďme! – skríkol Gordon.

Jeden z Arabov chcel zastrelit' Rancinga, ale doktor nedovolil.

– Nezabíjaj ho, syn môj, – povedal dobrotivo, – umrie ten i tak. Stačí, keď mu vezmeš ťavu. Ak nás pochyťajú, od takej bezvýznamnej okolnosti závisí niekoľko rokov.

Odcválali.

Rancing ostal na zemi, doluznačky, s rozprestrenými rukami, akoby objímal Saharu.

3

Azrim šiel napredku, za ním Evelyn a na samom konci profesor. K jeho ťave priviazali aj zviera s pitnou vodou, na krátku ohlávkou, lebo nebezpečným slaným močiarom viedol presne polmetrový zjazdný chodník. Chodník strašidelne praskal a dakedy mu cez puknutú kôru premoklo biele, ťahavé, studené bahno. Voda v shotte, hniúcim po tisícročia, sa zmenila na vyparujúcu sa, dusivú, odpornú brečku. Zostala tu údajne z čias, keď bola Sahara morským dnom.

Bola pekná mesačná noc. Shott, akoby bol hladinou príšerne sa valiacej rieky s ohromnými ľadovými kryhami, žiarivou bledosťou sa ligotal v bielom osvetlení. V sivej osamelosti poskytoval nevládnejší, strašidelnejší pohľad ako púšť.

Ťavy chvíľami odľukovali, kopali a nechceli pokračovať v ceste. Kopytá im zraňovala pod nohami sa prelamujúca vrstva soli a pudovo vycit'ovali, že tu čaká na ne smrť. Azrim ich zhusta častoval palicou, zvieratá revali a vyhadzovali kopytami...

Aj Evelynu zadúšala v hrdle zlovestná predtucha.

Vietor zvířil a šramotiac bral so sebou tenkú vrstvu soli, čo zostala suchá a pokrývala močiar ako ľahký prach.

Profesor nevrazil nič. Videl, že sa program zmenil. Ale ved' to bolo podľa programu. Už aj sa odchýlili od smeru. Už aj ich prenasledujú. Teraz už niet zastávky po rovník. A ktovie, za akých okolností.

Ruky nohy mu pokrývali odporné, slizké, studené, vlhké soľné výpary.

Vedúca ťava vybočila z cesty a s ohlušujúcim revom sa hádzala v roztvorenom trasovisku. Profesorova ťava sa bezmála zrútila za ňou pre zakosílenú ohlávku. Našťastie lord mal dosť duchapritomnosti, nezoskočil zo zvieraťa, ale sa zvalil na chrbát a oboma rukami priťahoval uzdu, kým mu neprišiel na pomoc Azrim. Sprievodca prerezal napätú ohlávku, potom sa pokúšal vytiahnuť drugajúceho nosiča bremien.

Ťava sa pohrúžila do močiara zatiaľ iba po brucho. Spojenými silami ju voľajako vyvliekli. Pritom sa Bannister potkol a po kolená vchupol do trasoviska pri chodníku.

Evelyn očami doslova modlikala o odpustenie, keď Bannister vybrádl a len tak stekalo z neho dusivé, odporné bahno.

Profesor hodil rukou, potom vzdychnúc povedal:

– Ťažká vec byť humanistom, miss Westonová. Možno raz prestanem ním byť, ak sa takéto cesty budú v krátkych intervaloch opakovať neprestajne.

... Nad ránom zablatení po krk, zmorení došli do Marbuku.

V oáze boli len dve budovy. Hostincu podobná polposchodová chalupa z nepálených tehál a červený, míniom krytý blokový dom vojenskej zotavovne. Hlavné námestie osady tvoril arabský duár* pozostávajúci z niekoľkých šiatrov.

Kým sa varil čaj, ktorý si hneď objednali, rýchlo sa preobliekli do čistého. Profesorovi tentoraz ani neprišlo na um holiť sa, tak sa mu žiadal teplý nápoj.

Ihneď po raňajkách Evelyn vstala od stola.

– Teraz zájdem do nemocnice a odovzdám dokument vojenským úradom. Poďte so mnou, prosím.

Profesor si vzdychol.

– Vždy len ísť a ísť, a keď sa človek pohne, nikdy nevedno, kedy si zase môže sadnúť.

– Teraz nemeditujte, sir! Idete alebo nie?

– Nie. Tu i tak nemôžete ísť inde, ako do jedinej budovy, čo ešte existuje okrem hostinca v oáze, a tá budova je naozaj vojenská

* *Duár* – pomenovanie arabského pôvodu, rad šiatrov rozostavených do kruhu; arabská dedina v severnej Afrike. Pozn. prekladateľa.

ustanovizeň. Do púšte sa nemôžete pustiť peši, teda vám pokojne dovoľím ísť samej. Ostatne začínam veriť, že naozaj chodíte počestnou cestou. Nevieam, prečo. Azda ma presvedčil ten Rancing idylou domu na Kings Road; dôverujem vám, miss Westonová. Už len preto, že touto obáľkou vám dávam do rúk aj moju česť. Nech sa páči.

Podal jej tašku.

Evelyn sa dívala na neho oduševnene.

– Ďakujem. Môžete byť istý, že dám pozor na vašu česť ako na svoju.

– A potom... nehnevajte sa... Chcem sa oholiť, – to povedal bojazlivo. Tušil, že Evelyn bude mať proti tomu výhrady. Bohvie prečo by toto dievča chcelo, aby si vypestoval dlhú bradu. A naozaj. Evelyne sa zlostne zablyslí oči.

– Ach, teda preto toľká dôvera! Keby ste mali hladkú tvár, iste by ste šli so mnou. Ale takto ste prinútený dôverovať mi, lebo poriadok je azda dôležitejší ako česť.

Odišla nazlostená a tresla dvermi. Len nech si hľadá britvu, hnusník! Nech si ide za ňou na púšť! Bolo jej do plaču od zlosti. A najväčšmi na zlosť je predsa len to, že miluje toho hrozného byrokrata.

Bannister zašiel do svojej izby. Váľky rozpálené horúčavou vydychovali stuchnutý pach. Na rohoží samopašila veselá črvač a všade hučali, bzučali, mumlali nespočítateľné muchy. Hostinský, od fajčenia hašiša nahlúply Arab, ustavične čosi chriplavo spieval, a to bolo počuť až hore.

Úbohé dievča! Má za sebou takú cestu a ani si len neoddychla. On ako mužský aký je ustatý. Rozhodol sa, že sa Evelyne niečím zavďačí. Nech sa poteší.

Neoholí sa!

Nech vidí na ňom, keď sa vráti, že ju nepustil samu pre holenie. Áno, tak! Čo aké je to odporné, nech je prvý raz v živote zarastený, aby dokázal úprimný pôvod svojej dôvery. Hoci, ako pozná to dievča, je možné, že by si mohol zapustiť bradu po pás, kým ho pre niečo pochváli.

Rozhodol sa, že si ľahne spať. Múdry počín už len preto, že človek nikdy nevie, či ho neprebudia správou o nejakej súrnej a dlhej ceste. Teraz síce údajne skončili cestu, ale empirický vedec vyvodzuje dôsledky len na základe skúseností.

A skúsenosť ukazuje, že sa v podobnom predpoklade už neraz oddával podobným blaženým ilúziám – daromne.

Profesor sa teda neoholil, ale sa prevalil na rohožku – spať.

4

Ôsmi ležali v peknej svetlej nemocničnej sieni, sami ohorení, zotavujúci sa vojaci. Zhovárali sa, hrali sa v karty, fajčili fajku. Len jeden ich druh stál osobitne, chrptom k ostatným, a díval sa von oblokom.

Niekoľko klopalo. Vstúpila Evelyn.

– Hľadám pána Münstera, – povedala zvonivým, čistým hlasom.

Vojak sa pomaly obrátil a pozrel na návštevníčku. Na chudej nezdravej tvári mu sedela akási smrteľná ľahostajnosť a otupenosť. Ostatní legionári hľadeli so živým obdivom na peknú ženu vo dverách. Münsterove oči pozerali na ňu s práve takým ľahostajným, nevýrazným pokojom, s akým ešte pred chvíľou zísal na drevenú lavicu dolu v záhrade. Nebola to bezvýraznosť duševne chorých, ale mechanický prejav človeka, čo si zvykol, že nikde nie je prítomný. S tvárou obrátenou k svojej minulosti pochoduje medzi udalosťami bez toho, aby si uvedomoval, čo robí, bez toho, aby robil niečo iné, než čo sa dostalo do vedomia ako čin, teda to môže vykonať priam podvedome. Odpovedal trochu ľahavo a tlmene, ale zrozumiteľne:

– Ja som Münster. Čo si želáte?

– Som lady... som miss... – zrazu pokračovala takto: – Nezišli by ste so mnou do záhrady?

– Ako sa vám páči...

Nasledoval ju vyrovnanými, odmeranými krokmi. Evelyn cítila, že jej niekto jediným hmatom stíska srdce, pl'úca a hrtan. Ľutovala Brandesa natoľko, že priam zabudla na vlastnú kalváriu. Tento človek bol pochovaným hrdinom zavŕšenej drámy. Duša sa mu nezatemnila, len zmeravela. Živorila v tom stave bytia, podobnom

zdanlivej smrti, ktorého vykúpením je šialenstvo. Čo mu má povedať? Čím začať? Boli sami na dvore.

– Pane, ja viem, kto ste. Vaše pravé meno je Mr. Brandes a boli ste poručikom.

– Naozaj? – opýtal sa Brandes bez akejkol'vek zvedavosti, priam zdvorilo.

Evelyn sa takmer rozplakala.

– Poznám vašu tragédiu. Lepšie ako vy.

– Skutočne? – Ako keď na klavíri udrú dvakrát za sebou ten istý tón.

– Predovšetkým vedzte, že váš brat je nevinný.

Čo to? Šklbnutie. Tak predsa zareagoval... Obrvy mu tvoria prísnu deltu pri koreni nosa.

– Kto ste vy, prosím?

– Nieкто, čo vie pravdu o vás a prišiel vám vrátiť časť. Váš brat je práve taký nevinný ako vy. Vinníkom bol váš švagor Wilmington.

A porozprávala mu všetko. O miss Ardfernovej, čo chytila do siete jeho brata, po list na rozlúčku, ktorý využil Wilmington, keď si prisvojil mapu. Vojak si sadol. Dľaňou si neisto ohmatal bok, akoby ho zašpelo v polozahojenej rane.

– Ano, – ozval sa zamyslene, – je možné, že to bolo tak... Nevieam, ako ste to vypátrali, ale verím vám. Ale mne by neveril nikto, a ani to nie je dôležité... verte mi...

– Povedzte, prosím, rehabilitovalo by vás, keby ste vrátili zmiznutú mapu s neporušenými pečat'ami?

– Slečna, tú mapu už dávno doručili niekam, kde má veľmi vysokú cenu, dávno rozlomili pečate a prečítali ju.

– Odpovedzte, prosím, na moju otázku: čo by sa stalo, keby túto históriu dokázala svedecká výpoveď a obálku s neporušenými pečat'ami by ste dostali naspäť?

– Nuž potom... potom... – v očiach mu ožila nádej a na líca vyskočila červeň, – potom nielen že by sa dokázala moja nevina, ale by som urobil takú službu...

– Nech sa páči.

... Evelyn mu podala obálku. Brandes si ju obzeral, obzeral, tvár sa mu zarumenila, oči zaligotali, ale celkom čudne, živo... Potom sa ten ligot oddelil a spadol mu na blúzu.

– Kto ste? – spýtal sa zachrípnuto a obálka v ruke sa mu triasla.

– Som Evelyn Westonová. Som hodna stotisíc frankov živá alebo mŕtva.

Podala mu noviny, ktoré mala v taške pri obálke. Keď Brandes v chytrosti prečítal noviny, nadhlo sa zamyslel.

– Nevieam, prečo ste mi priniesli česť. Za to, čo ste urobili...

– Aj vy môžete vykonať niečo v mojom záujme. Hľadám kazetu, na ktorej je keramická ozdobná soška: znázorňuje Budhu. Kúpili ste ju pred pätnástimi rokmi od firmy Longson a North.

– Budha... áno... Počkajte, pamätám sa!... Kúpil som to bratovi do daru. Akoby nie! Emailovaná kazeta, s Budhovou soškou navrchu. Má rád také ozdobné predmety...

– Kto je váš brat?

– Lord Bannister... Hej! Desiatnik... vodu! Miss omdlela!... Chytró!

5

Zmrákalo sa, keď Evelyn a vojak došli do hostinca. Pri vchode kváčal od požívania hašiša polohlúpy hostinský a nezmenene si nôtil toho istého pol tret'a tónu. Zvedeli od neho, že jeho lordstvo ešte nezišlo zo svojej izby.

Vyšli hore. Evelyn pri dverách zadržala Brandesa.

– Bolo by dobre, keby som ho pripravila niekoľkými slovami.

Zaklopala. Keď nedostala odpoveď, odchýlila dvere a nazrela do izby. Jeho lordstvo ležalo oblečené na rohoži a hlboko spalo medzi nezbedným hmyzom. Vyzeral trochu vysilený.

Evelyn sa ho dotkla, ale profesor sa nezobudil.

Mocne ním zatriasla. Lord splašene otvoril oči. Priam vzápätí si bol na čistom so situáciou. Nečudoval sa. Smutne vstal.

– Cestujeme? – spýtal sa a podišiel k obloku. – Je tam rebrík?

– Necestujeme nikam!

– Treba sa skryť? – opýtal sa o odtieň chmúrnejšie, ale bez akéhokoľvek odporu.

– Mylord, – povedala s nezvyčajným dojatím Evelyn, čo si lord vysvetľoval tým, že ju natoľko dojíma zarastená tvár. – Budete účastný príjemného stretnutia...

– Vedel som! Prišiel Holler! – ľakal sa.

– Je tu niekto, koho ste dávno stratili...

Lord sa trošičku zachmúril a skúmavo hľadel na dievča.

– Koho veľmi ľúbite. Totožný s tým, ktorého česť sme priniesli sem s toľkým smrteľným nebezpečenstvom...

Otvorila dvere a do izby vstúpil Brandes.

V takých prípadoch sa ľudia len v starých divadelných hrách púšťajú do zúrivých analýz odhaliť tajomstvo, či ozaj bdejú alebo snívajú, či je to pravda alebo nepravda. Títo tu nerobia nič podobné. Nedeklarujú z plného hrdla svoj vzťah: „Brat môj! Braček!“, pretože tento ich pomer vyšiel najavo vo včasnej mladosti. Bez slova sa objímu, potom si dlho stískajú ruky a nehovoria nič. Niečo podobné by ani neboli dokázali.

Len neskôr, hodne neskôr sa dostali do takého rozpoloženia, aby sa pohovárali.

Lord Bannister zdedil ako prvorodený po ujcovi titul a s lordským titulom spojené meno, ktoré ho odlišilo od ostatných členov rodiny. Podľa anglických zákonov lord smie nosiť iba kráľom prepožičané meno, v tomto prípade „of Bannister“, a stráca rodinné meno, ktoré viacej nemôže používať. Preto Evelyn nemala ani potuchy, že nasadla na loď s bratom hľadaného poručíka. Že Bannister je len prepožičaným „lordovským menom“ Henryho Brandesa. A pri lordovej rezervovanosti sa ani raz nenaskytla príležitosť, aby dievča všetko úprimne porozprávalo. Vlastne posledne v Maroku, keď lord Bannister mal obálku v ruke, nechýbalo veľa k úprimnému vyznaniu, ale profesor si v poslednej chvíli vec rozmyslel a nechcel sa „zamiešať do záležitostí“.

– Čo urobíš teraz? – spýtal sa brata. – Ani na chvíľu nesmieš stripieť na sebe obvinenie z vlastizrady a nečestnosti!

– Ako legionár oznámim prípad marockému hlavnému vojenskému veliteľstvu. A pretože táto mapa predstavuje spoločný

anglicko-francúzsky záujem, dúfam, že obídu všetky oficiálne formality.

– Miss Westonová... – obrátil sa profesor zmätene na dievča a pohladil si zarastenú bradu, – ja teraz... mne teraz...

Evelyn odpovedala chladne:

– Vy, sir, teraz uznáte, že som vás dakedy naozaj znepokojovala pre niečiu česť. Je mi ľúto, lebo napokon gentlemanov život nie je pasáž.

Brandes skúmavo hľadel z jedného na druhého. Ešte nikdy nevidel brata takého nepestovaného a mrzutého ako v tejto chvíli, keď so sklopenými očami, trochu zlostne mrmle čosi nezrozumiteľné.

– Ach ozaj, – ozval sa zrazu Brandes, – miss Westonová hľadá akýsi starý rodinný šperk...

– Akoby som bol počul o ňom... – mrmlalo jeho lordstvo a trošičku ho striaslo.

– Na to by potrebovala malú kazetu s Budhovou soškou. – pokračoval Brandes. – Kúpil som ti to na meniny, ak sa pamätáš...

– Tak prečo ste nepovedali?! – zvolal oduševnene lord. – Soška i s kazetou vám je kedykoľvek k dispozícii, miss Westonová.

– Bolo by najsprávnejšie, – ozvala sa rozčúlene Evelyn, – keby sme telegrafovali mojej matke a vy by ste informovali v londýnskom byte personál, aby vydali mojej matke „Snívajúceho Budhu“.

– Úplne zbytočné, – kývlo s úsmevom jeho lordstvo, – malý Budha je tu s nami...

Evelyne divo búšila krv v hrudi a v sluchách.

– Kde?

– V nesesséri. Sedí na mojej holiacej súprave... No!... Miss Westonová! Vodu! Chytró vodu!... Omdlela...

Druhý raz v krátkom čase.

6

Trúchlivo sedeli spolu všetci traja. Keď vypočuli Evelyninu históriu, jej útrapy a pohon, pri ktorého najnamáhavejších častiach

účinkovalo i jeho lordstvo, zimomriavky im behali po chrbte od hroznej tragikomičnosti situácie.

Evelyn vlastnoručne odhodila svoj majetok!

Jej súboj s nesessérom sa skončil. Potmehúdska taška ju zložila jediným dobre miereným plným zásahom.

– Hľa, ak prozreteľnosť chce, i nesessér vystrelí.

– Dáme ho hľadať, – brblalo jeho lordstvo, keď videl, že dievča smutne upiera oči na pobežujúce veselé stonožky na ubitej hline, ktorá predstavovala dlážku.

Aj profesor vedel, aké je beznádejné, čo vraví. Pohl'adať nesessér na Sahare. Vo fundziacom piesku, ktorý deň čo deň mení svoju polohu a dakedy z jednej hodiny na druhú zasýpa celé karavány.

Evelyn sa dívala na nich s podivným smutným úsmevom.

– Teraz je už jedno. Už to tak muselo byť, aby som išla za diamantom a našla obálku. Vojakova česť je aspoň toľko hodna ako najkrajší diamant.

– Zato prirodzene...

– Sir, – prerušila ho rozhodne Evelyn, – dúfam, že ma nemienite urážať nejakou „náležitou odmenou“.

Mlčali.

– Mali ste ho vedľa seba po celý čas, – bedákal lord. – Už na lodi ste cestovali s ním v spoločnej kajute a pred Lyonom by ste ho boli opustili, keby som vás nebol prinútil vrátiť sa poň zvyškom môjho auta! Také sú ženy. Pätnásť ráz odhadzujú niečo, o čom potom, keď to stratila navždy, vysvitne, že to bol ich najvzácnejší šperk.

– Sir! Tento výrok je v rozpore s citátom z Aristotela, – odvetila trochu jedovato Evelyn, lebo len teraz cítila, aký bol voči nej Bannister dakedy nespravodlivý, kým ona sa bila za jeho brata. – Mám ujčeka, ten vie inakšie veci. Podľa neho niektorý mužský je ako frak: ak mu chýba primerané prostredie, stáva sa nepoužívateľný.

Lord očervenel.

– I mňa stihla citel'ná strata, – odpovedal prudko. – Mal som rád toho „Snívajúceho Budhu“. A čo sa týka fraku: hradská nie je najprimeranejšie prostredie a predsa som dobre obstál!

– Neboli by ste šli so mnou, keby vám nešlo o kožu!

– Miss Westonová... Vy... vy ste... nespravodlivá!

– Chceli ste povedať nevďačná! Nech sa len páči! Povedzte!
Behali sem i ta po izbe ako deti. Profesor ešte i po stole búchal.
– Nič nenapravíte, – zamiešal sa Brandes, – ak si budete ubližovať.

Stíchli. Evelyn plakala.

Lord dudral.

– Je čas, – povedal Brandes, – aby sme vybavili vec s obálkou. Teraz telefonicky upovedomím hlavné veliteľstvo. Nesmieme strpieť ani o deň dlhšie, aby vás hľadali. Môj brat a ja dosvedčíme, že ste s riskovaním života zachránili pre svoju vlasť túto dôležitú, neoceniteľnú mapu.

Odrazu len zaznela poplašná siréna!

Čo sa stalo?

7

Rádiotelegrafista zachytil v noci svetelné signály. Voľakedy sa jednotlivé oázy na Sahare dorozumievali znakmi, vysielanými reflektorom. Odkedy sa rozšírilo rádio, púšť sa halí do šera; blýskajúce sa biele pásy, ktoré predtým husto žmurkali, dali miesto Herzovým vlnám.

Tejto noci sa opäť zablysol na nebi od rokov nevidený svetelný telegraf. Znaky iste vysielali z púšte takí, čo nedisponujú vysielaczkou. Svetelná morzeovka opakovala vari päťdesiat ráz:

„Lúpežníci... útočia... na... oázu... Marbuk... SOS. Lúpežníci... útočia... na... oázu... Marbuk... S. O. S... S. O. S... S. O...“

Svetelný telegraf nielen že upozorňoval na nebezpečenstvo, ale žiadal pre nich i pomoc.

Päťčlenná stráž zhromaždila všetkých vo vojenskej nemocnici, stavanej ako pomerne silná pevnosť. Niekoľkí starí Arabi, dve-tri deti, ôsmi-desiati chorí vojaci a nepatrná stráž – neveľká sila odporu.

– Ba kto sú asi útočníci? – spýtal sa veliteľ stráže.

– To vám povieme s miss Westonovou, – povedal chladnokrvne lord, pričom prevzal jednu z rozdeľovaných pušiek. – Po celej Európe hľadaný špión Adams s lúpežnými vrahmi, patriacimi do

jeho kruhu, a s naverbovanými arabskými lúpežníkmi. Musíme rátať aspoň s päťdesiatimi chlapmi.

– Tak sme stratení, – poznamenal Brandes.

– I ja si myslím, – odvetil ticho lord.

8

Eddy Rancing sa prebudil na strašný zápach a po tvári sa mu ťahal akýsi teplý, vlhký kus mäsa. Oblizovala ho hyena.

Vydesene si sadol. Hyena mrmlúc odskočila. Mladík pozbieral všetky sily, schytil revolver s niekoľkými výstrelmi odplašil zviera.

Bola pekelná horúčava. Na púšť bez akéhokoľvek tieňa slobodne pražilo slnko. Hlava mu hučala, bolela neznesiteľne, a kde ho zasiahol úder, vznikla krvavá, spuchnutá rozmliaždenina. Pohl sa opitou, zakášavou chôdzou, so zahmlenými očami... Za nezvyčajne vysokým kopcom piesku preda len našiel akú-takú tôňu, tam si sadol a položil hlavu do dlaní.

Koniec!

A dosť šablónovitá smrť. Púšť, smäd...

Mohol to tušiť. Už začiatok bol zlý. Bezhlavý beh za diamantom... Tu sa končí...

Dychčal hvízdajúc. Plúca mu dráždili zrníčka piesku, jazyk opuchol, nafúknuté pery dopukali a koža ho pekelne svrbela, ako sa mu priam vyparovala z tela všetka vlhkosť. „Tri štvrtiny nášho tela tvorí voda“, prišla mu na um v škole namemorovaná veta. A tie dve tretiny sa tu chytro vyparia. Bude ležať v prachu vysušený ako visia stredovekí preparovaní mnísi na pivničných múroch starých kláštorov, v kamžiach, scvrknutí.

Smäd bol neznesiteľný. Pološialený pustil sa tackavo po púšti. Obrovská napuchnutá koruna slnka žiarila za vznášajúcimi sa žltými závojmi prachu a na súmraku sa kraj horizontu spájala s rovinou. Jej medeno sfarbené odblesky neobyčajne žiarili na sivejúcom horizonte a dolu hlavou tiahli postavy na ťavách na nemom filme fatamorgány, premietanom na oblohe.

Eddy sa tackal potkynajúc sa.

Slnko vzbĺklo fialovou farbou a vyhaslo za vzdialenými piesočnými dunami.

Na voľáčom sa potkol a rozprestrel sa na zemi.

Taška! Nesessér!

Môžbyť je v nej voda...

Otvoril ju trasúcou sa rukou, opakoval si nezrozumiteľné slová a začrel do tašky prstami skrivenými ako vlčie pazúry.

Na oblohe sa ukázal mesiac s mŕtvou sklenenou hlavou. Eddyho rozochvené prsty vytiahli hladký, dosť veľký predmet. Pustil ho pred seba. Ako ležal doluznačky, hľadeli na seba zo vzdialenosti dvoch centimetrov.

Eddy Rancing a „Snívajúci Budha“!

Budha sedel na kazete s hlboko sklonenou hlavou, akoby sa za všetko hanbil. Stretli sa na konci cesty. Na Sahare.

Dostal si ho, Eddy Rancing. Netrpel si nadarmo. Na! Teraz je tvoj! Vypi ho!

Lebo vedel, že toto je ozajstný. Tento má v hlave diamant, to je isté. Nie je podstatné prečo, ale niet o tom pochyb. Iba rozbiť hlavu a vypadne diamant. – A Eddy Rancing sa pustil do rehotu. Prekrbalil sa horeznačky do prachu púšte, rozhodil ruky a smial sa z celého hrdla, smial sa s hroznou, do tisícich vrások zhúžvanou tvárou...

A Budha sedel na malej kazete v ohromnej púšti a sníval...

9

Po polnoci, keď sa prach Sahary stáva priam ľadovo chladný, lebo návalom vyžiaril všetko svoje teplo, Eddy Rancing sa prebral ešte raz. Smrť tu nedávajú tak lacno. Na chladnúcej púšti prestáva aj rýchle vyparovanie tela a zvyšné šťavy znova začnú pomaly cirkulovať. Povedomie ešte raz vzbĺkne do hroznej skutočnosti. Otvoril oči.

Budha sedel pred ním. So sklonenou hlavou, nehybne. Akoby bedlil nad svojou smrťou. Už nedbal o neho. Čiahol do tašky. Oblé zväčšujúce zrkadlo na holenie, hrebeň, moderný vreckový lampáš – svetlomet, kniha... mydlo na holenie... Fľaška.

Fľaška!

Odkrútil veko. Jemne páchla po mentole. Hneď ju vypil. Jakživ nepil príjemnejší nápoj ako túto poltreťadecovú fľaštičku Barcos-Moravecovej ústnej vody. Firme Barcos-Moravec sa ani neprisnilo, proti koľkým výborným koktailom, vodkám a šampanským podľa Eddyho posudku odniesla palmu víťazstva „jemne parfumovaná ústna voda Dandy“.

Nabral čerstvé sily. Sadol si. Ústna vodička akoby mu bola kolovala ďalej v žilách. A jemne mentolová chuť je naozaj osviežujúca.

Chytil Budhu, že ho rozbije. Potom si to rozmyslel. Kým sa nedostane do bezpečia, nech diamant ostane na mieste. Podľa diamantu mu zišla na um oáza Marbuk, Evelyn a napokon lupiči. Ved'... ved'... lúpežníci zaútočia teraz na oázu! Tí v oáze nemajú o tom ani tušenia. Smrť je na ceste k nim... Ale čože on dokáže?

Hoho! Veľmi veľa! Nenadarmo flirtoval s dcérou strážcu majáka. Na Sahare sa veci prehodnocujú. To už mohol zbadat' podľa okrásľovacích predmetov. Nikdy nemožno vedieť, kedy človek využije, čo sa naučí.

Zažal vreckový lampáš, podržal pred ním zrkadlo a ako sa to naučil kedysi od dcéry nevlúdneho Herringtona, zväčšujúce zrkadlo to zakryl, to podržal pred svetlom, presne opakujúc písomný znak primeraného intervalu: bod... pomlčka... bod, bod... pomlčka... bod...

Morseove značky bolo vidieť na kilometre v temnej noci: „Lúpežníci... útočia... na... oázu... Marbuk... SOS!“

Vysielal, kým mu z ruky nevypadlo zrkadlo, a vyvalil sa od vyčerpania. Poslednými silami obrátil lampáš tak, aby jeho lúč smeroval dohora. To mu zachránilo život.

– Odtiaľ prichádzali znaky! Vidíte ten dlhý svetelný pás? – zvolal redaktor Holler, klusajúc s koženým mieškom na krku, lebo ťava mala naňho presne taký znechucujúci účinok ako lietadlo.

10

Lupiči sa trochu zháčili, keď ich od zotavovne privítala salva výstrelov. Vari šiesti Arabi zostúpili napochytre hlavou z ťavy.

– Naspät'! – skríkol Adams.

Utiahli sa poza palmy a odtiaľ začali strieľať.

Gulka rozprskala z obločného rámu íverčky lordovi tesne pri hlave. Bannister sa ani nezachvel, strieľal bez prestávky. Na Evelynino tiché zvýsknutie sa obrátil.

– Ako vidíte, miss Westonová, gentleman si zvykne aj na iné zbrane okrem svojej britvy. Pamätám sa, cez vojnu... Mieriť vedia – brblal s istým údivom a nedopovedal, čo sa stalo cez vojnu.

Lupiči sotva strieľali. Zaiste mali nejaký plán. Onedlho vysvitlo, aký. V nemocničnej sále sa šírila čudný štiplavý zápach.

– Niečo horí, – mienil veliteľ stráže.

Vrútil sa dnu jeden z Arabov.

– Voľaktory prekliaty pes obišiel dom a hodil na strechu horiacu kúdel!

Bolo počuť pukot ako z guľometu. Oheň sa šírila. Hasiť nebolo možné. Len čo sa niekto ukázal na streche s mokrým pokrovcom, vo chvíli sa skrbáľal rozstrieľaný na rešeto.

– Miss Westonová, – povedal lord, – toto sa vám prípadne zíde.

Podal dievčaťu browning.

– Ďakujem, – povedala Evelyn.

Zo strechy dovysoka šľahali plamene, v izbe bol neznesiteľný dym. Brániacim sa mužom pod nohami behali potkany na úteku.

– Obálka! Obálka! – kričal Brandes. Väčšina z nich zápasila s neprestajnými záchvatmi kašľa. Lord Bannister rozumel brata. Treba zničiť obálku, aby sa nedostala útočníkom do rúk.

Plieskali desiatky guliek. Lupiči sa chystali na útok. Obloky sa rozbíjali s hmotom, praštal rozstrieľaný nábytok a lord sa so zapaľovačom približoval k obálke s piatimi pečaťami, aby ju spálil. Brandes obálku podržal.

Evelyn stála pod stenou na smrť bledá, s browningom v ruke. Skrínku s liečivami pri hlave prebila guľka. Nezbadala to. Upierala oči na obálku s bolesťou v srdci. Teda aj tá vychádza navnivoč. A aj oni, všetci! Všetko bolo nadarmo...

Ale skôr ako by bol vzbĺkol plamienok zapaľovača, tamvon zrapotala ohromná paľba a nablízku zaznela trúбка!

Dorazil oddiel divých spahiov, na ich čele krotký redaktor s koženým vrecúškom na krku.

11

Raňajšie noviny uverejnili z Londýna zadovážené fotografie miss Evelyny Westonovej. Vzápätí kus pečenej ryby zabehol redaktorovi Hollerovi do hrtana a neborák sa bezmála zadusil.

Nebesá! Veď je to lady Bannisterová!

Figu borovú! Lady Bannisterová medzinárodnou vyzvedačkou?!

Prosím vás!...

Vlamačka a vražedkyňa?... Smiešne!... Ale veď... Počkajmeže!... V deň lúpeže sa zjavila taká otrhaná a zablatená... A... Oho! Lietadlo v Lyone... Keď lord uvidel noviny... A pozri len! Prečo sa ten pedantný lord vyobliekal za nezamestnaného tírolského speváka? A to je ešte nič. Ale prečo mu, Hollerovi, nepadlo do očí, že člen Kráľovskej akadémie a terajší kandidát Nobelovej ceny nosí na klobúku štetku prekvapujúco hustú i v porovnaní s vkusom vidieckych statkárov?

Kedy nosil lord štetku? Ešte k tomu takú plnú?

Čo tu robiť? Je svätosväte presvedčený, že je Evelyn Westonová totožná s dámou, ktorú pozná ako lady Bannisterovú. Ale ak sa – tisíc ku jednej – predsa mylí? „Buď rozumný, Holler! Daj si pozor! Veľký pozor!“

Treba za tým ísť... A kde? Do oázy Marbuk! Vlastne najprv pôjde za lordom Bannisterom.

U lorda Bannistera sa dozvedel, že pán domu odcestoval v spoločnosti jedného host'a a jednej dámy. Nový sluha nevedel povedať, či dáma je lordova manželka, alebo nie.

– Pozrite, priateľko, – začal nervózne Holler, – vy Maroko poznáte. Zožeňte mi rýchle dvadsať spoľahlivých ľudí, čo by šli so mnou do oázy Marbuk. Chcem ísť za vašim pánom, myslím, že je v nebezpečenstve. Tu máte päťsto frankov závdavku.

Sluha mu za hodinu zostavil karavánu i s vodcom, nosičom vody a potravinami. A aj on išiel s nimi.

Tak. Teraz pekne krásne začne stopovať na vlastnú päsť.

Zásadné otázky: kto je Münster, ktorého dáma hľadala? je lady Bannisterová totožná s Evelynou Westonovou, a ak áno, čo má so všetkým spoločné lord? Ak je dáma naozaj vyzvedačkou, tak ju on so svojimi druhmi odhalí. Ohromná senzácia! Ak nie je vyzvedačka, potom jednoducho navštívi oázu Marbuk, na to má právo. Tým sa ešte nestane Blamáž. Oznámiť to polícii? Ale choďte! Londýnsky novinár pripraví pečenku najprv sebe, potom môžu prísť páni so svojimi protokolmi.

A pretože nad potulnými redaktormi bedlí špeciálny anjel strážca, pri zrúcaninách pravekého latinského mesta na púšti sa stretol s oddielom spahiov. Vid'meže dôstojníka čiernych! Veď je to poručík Villers, s ktorým sa dobre pozná z čias, keď bol za rifkabilskej vojny* zadelený v hlavnom stane tlačovej propagandy...

– Haló, Holler! – pozdravil ho poručík. – Vyzeráte ako skutočný beduín z najnovšej revue vo Folies Bergères.

– Dajbože, Villers! Čo hľadáte vy v latinskom meste, kde už tisíc rokov nefungujú lokály a neznie džez?

– Patrola, kamarát! Osemaštyridsaťhodinová strážna služba. Vy sa kam poberáte?

– Idem do oázy Marbuk. Teraz mám dovolenku a môžem si zájsť kamkoľvek, kde nemám čo hľadať.

– Počkajte! Nech má anglická tlač slávnostný sprievod. Do večera môžeme ísť spolu. Odprevadím vás po pustinnú studňu.

Zvečerilo sa. Ale poručík sa už do mesta nevrátil. Potom už oddiel spahiov sprevádzal ďalej Hollera, ako im len ťavy dovoľovali, lebo dôstojník dobre poznal Morseove značky.

Medzitým natrafili na Eddyho Rancinga. Niekoľkí Arabi a sluha lorda Bannistera ho odniesli do Maroka a spahiovia s utýraným Hollerom na čele sa divým tempom ponáhľali ďalej do Marbuku.

Došli ta včas.

Gordon, doktor a Corned Beef padli za obeť prvej pal'be. Ostatných spolu s Adamsom dali do pút. Rainer ešte vždy tak smrdel,

* Rifkabilovia sú berberský kmeň, obývajúci podhorskú oblasť na marockom pobreží Stredozemného mora. Ich boj za slobodu potlačili Francúzi roku 1926. Pozn. prekl.

že ho nemohli vypočúť. Kým mu putnali zhyby, rezignovane povedal:

– Takto chytro sa mi ani raz nesplnila žiadosť. Po celý deň ma kvárilá túžba, aby som ešte aspoň raz mohol ostať dlhšie v chládku. Myslím, že teraz sa už nebudem môcť sťažovať.

Tak sa aj stalo.

12

Lord prvý raz v živote vyslovil úprimne, čo už toľko ráz vravel bez akéhokoľvek presvedčenia:

– Teší ma, milý Holler, že vás vidím!

Redaktor vyvracal oči a chrčal:

– Obstarajte mi niečo kyslého zajesť... Čo za hojdavá ťava!... Neraz sa mi zdalo, že sa pohrúžim medzi jej dva hrby... – A hrobovým hlasom zachrčal: – Uhorku!

Medzitým sa dôstojník spojil s hlavným vojenským veliteľstvom. Vojenský hlavný stan hovoril s anglickým vyslanectvom. Na linke rozprával i prostý vojak Münster a lord Bannister.

Potom sa sprievod pohol naspäť do Maroka. Napredku lord so svojim bratom, Evelyn so svojou taškou a Holler, ktorý sa stačil zásobiť primeraným množstvom uhoriek. Už vedel, že so zvyčajným šťastím zase vylovil jednu zo svojich mimoriadnych senzácií. Lord mu sľúbil, že ho zakrátko informuje o všetkom, čo možno pretriasať pred verejnosťou, a zaručil sa, že dá Hollerovi prvenstvo.

Tak sa aj stalo a Hollerova popularita sa neuveriteľne zvýšila.

Zase boli v salóne lordovej vily. Dom akoby náhodou obkolesili prechádzajúci sa spahiovia. Výsluch zločincov bol v prúde. Prichádzali a odchádzali telefonické odkazy a vojenský prokurátor vyhľadal aj Evelynu. Úloha dievčaťa sa najprv objasnila, potom sa jej dostalo osobitného lesku. Ale Evelyn sedela ustatá a ochabnutá v lordovom salóne, zariadenom na londýnsky spôsob, kde stupňoval európsku ilúziu bytu ešte aj kozub, v Afrike taký nezvyčajný. Evelyn bola unavená a smutná.

Prešla toľkými útrapami! A teraz...

– Prekliata história... – povedal smutne lord.

– Čo za história? – ňuchal Holler.

– Nič, nič... – vravel Bannister. – Stratila sa mi súprava na holenie, malá ozdobná kazeta... Veľmi ma to zarmucuje... Tam stála vždy na kozube a...

Natiahnutá ruka mu zostala tak, ako letným gestom ukázal na kozub, a aj ústa mal nehybne otvorené. Všetci sa dívali smerom vystretej ruky.

Na kraji kozuba čupel na emailovanej kazete so sklonenou hlavou „Snívajúci Budha“.

Pokročili k nemu ako zhypnotizovaní – lord, Evelyn i Brandes. Najprv ho schytil Bannister.

– Ale veď je to vaša súprava na holenie, sir! – zvolal Holler. – Našli sme ju pri otvorenom nesseséri, kde sme zobrali toho mladého človeka. Očividne si usporiadal z vašej toaletnej súpravy skvelý lunch. Váš nessesér mu zachránil život, a potom on zachránil nás všetkých. Mladíka dopravil domov váš sluha a prirodzene odniesol domov všetko, čo ten pán nedal na svoj jedálny lístok.

Ale Hollera nikto nepočúval. Šesť iskriacich očí sa upieralo na Budhu. Ten ich zachránil všetkých!

No čo môže čakať východný prorok za odplatu, keď urobí zázrak? Vďaku? Podľa príslovia ani vo vlastnom dome nie. Vzali na známosť, že urobil pre nich zázrak, potom...

Potom ho z celej sily tresli o zem, že sa rozbil. Budhov osud sa naplnil. Ležal na zemi roztrieskaný na kusy.

Ako sa starému trestancovi prisnilo v agónii, modle z rozpadnutej hlavy vypadol diamant. Len čo ho trošičku pošúchali, odlúpila sa z neho prilepená hlina, takže zaiskril v úplnej rozprávkovej pompe. Všetci traja upierali naň taký istý zbožný, hypnotizovaný pohľad, ako sa mu kedysi začudoval Jim Hogan.

13

Pol dňa prebiehali súrne telefonické rozhovory medzi Marokom a Parížom, ako aj Londýnom-Parížom-Marokom. Úzka francúzsko-anglická vojenská spolupráca robila záležitosť práve takou životnou pre Paríž, aká neslýchane dôležitá bola Londýnu. Podľa výsledku

rozhovorov istého legionára Münstera vojenský lekár v dôsledku zranenia vyhlásil za neschopného služby a vojak ihneď demobilizoval. Ešte v ten deň odletel do Londýna a v aktovke niesol žltú obálku opatrenú piatimi pečat'ami.

Francúzske noviny sa na prvej strane zaoberali osobou miss Westonovej. Neobyčajne ju vychvaľovali. Miss Westonová s nasadením života zachránila nenahraditeľne dôležitý vojenský dokument. Kým ju prenasledovala francúzska polícia, vzácna žena dopravila dotyčný list úradom, do najpovolanejších rúk. Z výpovedí miss Westonovej a medzitým zosnulého Wilmingtona vyšla najavo i nevina z vyzvedačstva podozrievaného poručíka Brandesa.

Svojho času padol za obeť intrigám zavraždeného Wilmingtona. To isté vypovedal i na púšti zajatý dávno hľadaný nebezpečný vyzvedač Adams. Miss Westonová dokázala svedkami a hodnovernými dokladmi, že do Wilmingtonovho bytu zašla za svojim oprávneným dedičstvom. Zišiel sa anglický vojenský súd rokovať o prípade poručíka Brandesa. Rokovanie sa podľa všetkého skončí úplnou rehabilitáciou podozrievaného.

14

V chladnom zákutí parku postávali trochu bezradne Evelyn a lord. Stáli tam už dávno, zhovárajúc sa o rozmanitých nedôležitých veciach, pričom obaja mysleli na niečo iného.

Na seba.

Napokon si lord odkašlal a hovorí:

– Môžete mi odpustiť?

– Nemôžem.

„Hm... teraz si dostal svoje,“ pomyslel si lord a vzalo mu to reč.

– Neviete náhodou, – ozval sa navel'a, – v ktorej obci som to chcel vtedy prenocovať? Rád by som vrátil hostinskému nočnú košeľu. Možno mu chýba, chudákovi.

– Dajte ju mne, cestou domov sa zastavím v hostinci. Obec sa volá La Rochelle. Nikdy nezabudnem na ňu. To je isté.

– Povedzte, prečo mi nemôžete odpustiť? To je naozaj neľútostný postup od mladej dámy.

– Nemôžem vám odpustiť, lebo sa na vás nehnevám, Henry. Všetkovoľne dovoľte, aby som vás tak oslovovala i v Hollerovej neprítomnosti?

– Najradšej by som vás obdaroval i svojím priezviskom... hm... nemyslíte? Zdá sa, že je chladno. Vlastne... – Jeho lordstvo bolo v mimoriadnom pomykove. Ale rozpaky raz-dva pominuli, keď si Evelyn vyložila ruky Bannisterovi na plecía. Potom sa zahľadeli navzájom do očí. Nadlho...

15

Najlepšie obišiel Eddy Rancing. Predovšetkým zväžnel. Potom ho oslavovali ako geniálneho záchranného anjela oázy Marbuk pred útokom. Firma Barcos-Moravec mu vyplatila päťtisíc funtov za story, v ktorom Eddy informoval svet, že za svoj život ďakuje výlučne jemne parfumovanej ústnej vode Dandy. „Na púšti nepostrádateľná!“ Mr. Rancing sa osobitne vyslovil aj o „vysokej výživnej hodnote vitamínového krému značky Dandy“.

Zostal v Afrike ako Bannisterov tajomník. A dobre spravil!

Na londýnskych uliciach totiž často budí pozornosť bezchybne oblečený šedivý pán. Chodí ustavične s poľovníckou puškou dvojkou a zdá sa, že hľadá niekoho medzi chodcami. Ten pán hľadá Eddyho Rancinga.

Tým pánom je Mr. Arthur Rancing. Jednej búrlivej noci opustil Müglí am See, nechal tam i batožinu, a Gréte v kruhu svojich mačiek odvtedy čaká na jeho návrat.

Jenö Rejtö
PLAVOVLASÝ CYKLÓN

Dobrodružné romány č. 115

Vydala Smena, vydavateľstvo SÚV ČSM v Bratislave
ako svoju 1118. publikáciu.

Zodpovedný redaktor Ladislav Švihran.

Redaktorka Margita Hollá.

Obálku navrhol Ľudovít Hološka.

Náklad 25 000 výtlačkov.

AH 10,49. VH 10,59.

Vytlačili Polygrafické závody, n. p., závod 02,
ulica Februárového víťazstva 6/d, Bratislava

K 04*61034

73 028-66

Cena Kčs 3,50